

CONGRESS FOR GIFTED AND TALENTED
ÖZEL YETENEKLİLER KONGRESİ
2017
ULUSLARARASI
INTERNETIONAL

"REVIVAL"
WITH OUR ABOVEGROUND TREASURES
YERÜSTÜ HAZİNELERİMİZLE
"DİRİLİŞ"

7-8-9 NİSAN GRAND CEVAHİR HOTEL VE KONGRE MERKEZİ
APRIL GRAND CEVAHİR HOTEL AND CONGRESS HALL

ÖZET KİTABI
ABSTRACTS BOOK

www.ozyek.com

/ozyekkongre

bilgi@ozyek.com

#yerüstühazineleri

yerüstühazineleri

ozyek.com

bilgi@ozyek.com

/ ozyekkongre

7 - 8 - 9 APRIL GRAND CEVAHİR HOTEL and CONGRESS HALL
7 - 8 - 9 NİSAN GRAND CEVAHİR HOTEL ve KONGRE MERKEZİ

KONGRE ŞEREF KURULU

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

İSMAİL KAHRAMAN
TBMM Başkanı

BİNALİ YILDIRIM
Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı

MEHMET GÖRMEZ
Diyanet İşleri Başkanı

FARUK ÖZLÜ
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

İSMET YILMAZ
Milli Eğitim Bakanı

AHMET ARİF ERGİN
TÜBİTAK Başkanı

İSMAİL DEMİR
Savunma Sanayii Müsteşarı

KONGRE BİLİM KURULU

Prof. Yaşar ÖZBAY

Prof. Ahmet Emre BİLGİLİ

Prof. Albert ZIEGLER

Prof. Ayşe Esra ASLAN

Prof. Ayşegül ATAMAN

Prof. Bekir ÇOKSEVİM

Prof. Burhanettin UYSAL

Prof. Cahangir NOVZUROV

Prof. Celil GÜNGÖR

Prof. C. June MAKER

Prof. Emine Nilgün METİN

Prof. Ergün YILDIRIM

Prof. Fahri OVALI

Prof. Halil EKŞİ

Prof. Hayati HÖKELEKLİ

Prof. Heidrun STOEGER

Prof. İrfan BAŞKURT

Prof. M. Emin KÖKTAŞ

Prof. Necate BAYKOÇ DÖNMEZ

Prof. Ömer ÖZYILMAZ

Prof. Recep DİMİTROV

Prof. Selim EL HASSANI

Prof. Sinan CANAN

Prof. Tolga ARICAK

Prof. Tuğrul HAKİOĞLU

Prof. Uğur SAK

Prof. Ülker AKKUTAY

Bilim Kurulu Başkanı

M.E.B Müsteşar Yardımcısı

Erlangen-Nurenberg Üniversitesi

İstanbul Üniversitesi

Lefke Avrupa Üniversitesi

Erciyes Üniversitesi

Karabük Üniversitesi

Çukurova Üniversitesi

M.E.B. Özel Eğitim ve Rehberlik
Hizmetleri Genel Müdürü

Arizona Üniversitesi

Hacettepe Üniversitesi

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi
Dekanı

Medeniyet Üniversitesi

Marmara Üniversitesi

Uludağ Üniversitesi

Regensburg Üniversitesi

İstanbul Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Dekanı

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Emekli Öğretim Üyesi

İstanbul Aydın Üniversitesi

Bahçeşehir Üniversitesi

Manchester Üniversitesi

Üsküdar Üniversitesi

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

İstanbul Teknik Üniversitesi

Anadolu Üniversitesi

Gazi Üniversitesi

KONGRE BİLİM KURULU (devamı)

Doç. Ahmet ŞİRİN	Marmara Üniversitesi
Doç. Mehmet Lütfi ARSLAN	Medeniyet Üniversitesi
Doç. Mustafa Serdar KÖKSAL	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Nielsen PEREIRA	Purdue Üniversitesi
Doç. H. Said TORTOP	İstanbul Aydın Üniversitesi
Doç. Savaş AKGÜL	Maltepe Üniversitesi
Doç. Serap EMİR	İstanbul Üniversitesi
Doç. Teymur RZAYEV	Yeditepe Üniversitesi
Y. Doç. Adile Gülşah SARANLI	TED Üniversitesi
Y. Doç. Ahmet KURNAZ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Y. Doç. Ayşe Tuba CEYHUN DUMAN	Biruni Üniversitesi
Y. Doç. Ayşin KAPLAN SAYI	İstanbul Aydın Üniversitesi
Y. Doç. Esra TÜRK	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Y. Doç. Faruk LEVENT	Marmara Üniversitesi
Y. Doç. Gamze SART	İstanbul Üniversitesi
Y. Doç. Hatice KADIOĞLU ATEŞ	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Y. Doç. İbrahim AKAR	Kastamonu Üniversitesi
Y. Doç. Lütfü İLGAR	İstanbul Üniversitesi
Y. Doç. Melodi ÖZYAPRAK	İstanbul Üniversitesi
Y. Doç. Mustafa OTRAR	Marmara Üniversitesi
Y. Doç. M. Zeki İLGAR	Biruni Üniversitesi
Y.Doç. Nüket AFAT	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Y. Doç. Özgür YILMAZ	İstanbul Üniversitesi
Y. Doç. Pinar KONYALIOĞLU	Medipol Üniversitesi
Y. Doç. Turgay GÜNDÜZ	Uludağ Üniversitesi
Y. Doç. Turgay ŞİRİN	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Y. Doç. Yavuz YAMAN	İstanbul Üniversitesi
Dr. Joy Lawson DAVIS	Virginia Union University
Dr. Mahmut ÇİTİL	Gazi Üniversitesi

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Op. Dr. Kemal TEKDEN

Nuri ÖZKAN

Erdem ÇAKI

Gülşah ÜSTÜNDAĞ

Meltem TAF

Hüseyin AKAR

İbrahim ORHAN

Osman TAŞDEMİR

Prof. Esra ASLAN

Y. Doç. Hatice KADIOĞLU ATEŞ

Y. Doç. Lütfü ILGAR

Y. Doç. Turgay ŞİRİN

Y. Doç. Yavuz YAMAN

Fatih DUMAN

Kenan KILINÇ

Yavuz Selim BAKIR

Deniz ÖZGÜR

Ekrem ÖZBAY

Mehmet BOZDAĞ

Semih EVYAPAN

Hakan ÇALIŞIR

Nurullah DEMİR

Betül ÖZKAN

Kadir ALPER

Beytullah EREN

Selman ALKAN

Dilşat KÜLÜNK

Öğr. Gör. Tuğba BOYNUEĞRİ

TÜZDEV Yönetim Kurulu Başkanı

TÜZDEV Yönetim Kurulu Bşk. Y.

TÜZDEV Genel Sekreteri

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

İstanbul Üniversitesi

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İstanbul Üniversitesi

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

İstanbul Üniversitesi

TÜZDEV Kayseri Şube Bşk

TÜZDEV Ankara Şube Bşk.

KAPSÜL MEDYA Genel Müdürü

Görsel Sanatlar Öğretmeni

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

Basım/Yayım

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

İstanbul Şehir Üniversitesi Psikoloji
Öğrencisi

Okul Müdürü

Eğitim Yönetici Yardımcısı

İngilizce Öğretmeni

TÜZDEV Yönetim Kurulu Üyesi

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

KONGRE DÜZENLEME KURULU (devamı)

Alparslan PELTEK
Önder AVCI
Fatma KOTAN
Burcu ÜSTÜNDAĞ
Ayşe Pınar BÖKE
Aslıhan BAŞARAN
Şenol Barış ŞAHİN
Dilruba TAÇ
Zekariya AYAZ

TÜZDEV Kayseri Şube Bşk. Yrd.
TÜZDEV Ar-Ge Birim Koordinatörü
Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Uzmanı
Tekden Koleji Sınıf Öğretmeni
Tekden Koleji İngilizce Öğretmeni
Tekden Koleji Bilgisayar Öğretmeni
Tekden Koleji Sınıf Öğretmeni
Tekden Koleji Türkçe Öğretmeni
Tekden Koleji İngilizce Öğretmeni

KONGRE SEKRETERYA KURULU

Önder AVCI
Erdem ÇAKI
Halil İNALPULAT
Vahide HATUNOĞLU
Mehmet Ali ORGÜL

Kongre Genel Sekreteri
Düzenleme Kurulu Üyesi
Yönetici Asistanı
Basın – Medya
Kurumsal Tanıtım Danışmanı

Önsöz

Ülkelerin en büyük kıymetinin “insan sermayesi” olduğunu düşünüyoruz. Hele bunlar içinde öyleleri var ki, bu değeri kat be kat arttırır. Onlar, her millete Allah’ın birer lütfu olarak verilmiştir. Bu çocuklar, “üstün yetenekli ve deha çaplı çocuklar”dır. Hangi toplum onların farkına varır ve yeterince eğitirse, o toplumlar çağlar üstü hamleler yaparlar, güçlü ve bağımsız olarak geleceğe koşarlar.

Bizler de güzel Türkiye’nin sevdalıları olarak; milletimizin tarihî misyonunu yeniden üstlenebilmesi ve dolayısıyla yeniden dirilişi için “Yerüstü Hazinelerimiz” kabul ettiğimiz bu çocuklarımıza gereken değeri vermek üzere harekete geçtik. Bu maksatla kurulmuş olan TÜZDEV, dünyada ve Türkiye’de bu konuyu dert edinmiş bütün insanları Uluslararası Özel Yetenekliler Kongresi”nde (ÖZYEK) buluşturmak arzusundadır. Bu sayede, bu alanın dünya çapındaki otoritelerini kongremizde dinlemek şansına kavuşacağız.

Bu çocuklarımızla ilgilenen, onlara bir nebze olsun hizmet etmek düşüncesindeki bütün yetkililerimizi, eğitimcilerimizi ve ailelerimizi ÖZYEK’e davet ediyoruz. Bu kongre, hakkıyla değerlendirmek şartıyla hepimiz için bulunmaz bir fırsat olacaktır. Görmediklerimizi görecek, duymadıklarımızı duyacağız.

Kongremizin çocuklarımız ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını Cenab-ı Allah’tan diliyor, herkese saygılar sunuyorum.

Op. Dr. Kemal Tekden
TÜZDEV Genel Başkanı
Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı

Uluslararası Özel Yetenekliler Kongresi

İnsan özeldir. Özel olmanın yanında belli özel özelliklerle donanık olduğu da bir gerçektir. Her insanın özel yeteneklerinin olduğu gerçeği hep söylenece, özel yeteneklerini sergileyen insanların sayısı toplumlarda hep sınırlı olmuştur. Daha uygun bir ifade ile her insanın özel yeteneklerini sergilemesi tüm koşullar göz önünde bulundurulduğunda mümkün olmamakta veya olamamaktadır. Özel yeteneklilik bir anlamda, bir çevre oluşturma, eğitim iklimi yaratma ve tüm bireylerin sahip oldukları, doğuştan getirdikleri özellik, yetenek, gizilgüç, potansiyelleri ortaya çıkarmalarına yardımcı olacak, kolaylaştıracak, veya bunları keşfedecek bir sosyo-eğitsel bir çevre düzenlemesine veya müdahalesine ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Ülke olarak çağın gerektirdiği eğitim standartlarını yakaladığımızı söylemek oldukça güç. Bir çok açıdan eğitim sistemi ve içeriği açısından istenilen ve gerekli olan eğitim reformunu gerçekleştiremedik. Eğitimde göreceli geri kalmamızın en bariz olduğu alanlardan biri de üstün ve özel yeteneklilerin eğitimi olsa gerek. Bu konuda her ne kadar Osmanlı zamanında bir şeyler başarmış olmamıza rağmen, son bir kaç yüzyıldır ve özellikle batıdaki gelişmelerle birlikte son elli yıl içerisinde daha üstün ve özel yeteneklilerin eğitimi ile ilgili daha fazla çalışmamızın gerektiği ortadadır. Bu kapsamda eksiğimiz ve geride olduğumuz aşıkardır. Fakat ülke olarak bu alandaki farkındalığımız gün be gün daha da artmaktadır. Devlet ve sivil toplum örgütleri olarak üstün ve özel yeteneklilerin eğitimine yönelik bir çok koldan farklı gayretlerin olduğunu görmekteyiz. Tüm bu çabaların farklı motivasyon kaynakları mevcut olsa da, sonuçta özel yeteneklerin eğitimi konusunda doğru mecraaya evrilecekleri de bir gerçektir.

Özel Yetenekliler Kongresi bu açıdan ülkenin ihtiyacı olan bilgi, farkındalık, uygulama, politika geliştirme gibi konularda uluslararası bir platform oluşturmayı ve konuyu ülke gündeminde daha canlı tutmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede Dünyada ve Türkiye’de üstün yeteneklilerin gelişimi, belirlenmesi, müfredatları ve eğitimi konularında yeni bir sosyal-entellektüel iklim oluşturulması kaçınılmaz olacaktır.

Kısaca, Üstün ve Özel Yetenekliler kongresi, geç kalınmış, üzerinde fazla durulmamış, ihmal edilmiş bir alanın derinlemesine ele alınması, yeni ufuklara zemin teşkil etmesi, eğitim adına daha aydınlık bir gelecek tasavvuruna dönüşmesine hizmet edecektir.

Emeği ve katkısı olan herkese şükranlarımızla..

Prof. Yaşar Özbay
Kongre Bilim Kurulu Başkanı
Hasan Kalyoncu Üniversitesi Rektör Yardımcısı

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

Developing Creative Productivity And An Investigative Mindset: Major Challenges For 21st Century Learners

Prof. Joseph S. Renzulli

Department of Educational Psychology The University of Connecticut

The economic, cultural, and social development of nations depends on the creativity and productivity of its most gifted citizens. Developing the gifts and talents of young people is the best way to invest in expanding the reservoir of future scientists, authors, inventors, entrepreneurs, and persons who will contribute to the cultural heritage of a country.

This presentation will provide an overview of a talent development model that is based on over forty years of research and development and that is being used in countless schools in the U. S. and a number of other nations around the world. Topics include comprehensive strength assessment, modifying the curriculum for high achieving students, using technology to provide enrichment opportunities for all students, and guidelines for providing advanced level creative and investigative activities and projects. Emphasis will be on practical applications of the theories and research underlying this approach to talent development.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

Neurodiversity

Dr. Thomas Armstrong

Executive Director, American Institute for Learning and Human Development

Dr. Armstrong's presentation will argue for a major paradigm shift in special education by proposing that we look at students with special needs (including ADHD, learning disabilities, autism spectrum disorders, intellectual disabilities, and emotional and behavioral disorders) in terms of their "diversities" rather than their "disabilities." Dr. Armstrong will introduce the concept of neurodiversity (originally developed in the autism community) as a strength-based approach that can positively transform the lives of students with special needs. After presenting five basic principles of neurodiversity based on recent findings in neuroscience, evolutionary psychobiology, and social history, he will devote the greater part of the keynote to seven practical components of "positive niche construction" that can be used to help students with special needs flourish in the classroom: strength awareness, positive role models, assistive technologies/Universal Design for Learning tools, strength-based learning strategies, enhanced social networks, positive environmental modifications, and affirmative career aspirations. Dr. Armstrong will conclude with a description of what an IEP meeting might look like if the student happened to be a young Leonardo da Vinci.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

Üstün Ve Özel Yetenekliliğin Keşfine Yönelik

Ekosistemik Bir Yaklaşım

Yaşar Özbay

Üstün ve özel yetenekliliğin doğuştan getirildiği gerçeği, yeteneklerin geliştirilmesi kadar keşfedilmelerini de gündeme getirmektedir. Bireyin doğuştan sahip olduğu özel yetenekler, bireyin özel oluşuna katkı sağlayan en önemli özelliklerdir. Her birey özel oluşunu, sahip olduğu spesifik ve özel yeteneklerini ortaya çıkararak hayata dönüştürmektedir. Bu nedenle her bireyin dünyaya gelirken getirdikleri, her birey için özel armağan olan bu yetenek veya bireysel kodlarını hayata geçirmek için bu yeteneklerin, özelliklerin, özel kodların itina ile keşfedilmesi, yönlendirilmesi ve gerekli sosyo-ekolojik fırsat ve imkanların bu özel yeteneklerin hizmetine sunulmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda üstün ve özel yeteneklilerin normalden farklılaşmış özelliklerinin ve özelde yeteneklerinin keşfedilmesi, belirlenmesi, kişinin sahip olduğu özel yeteneklere ilişkin farkındalığının artırılması zorunlu hale gelmektedir. Sosyal ekolojik veya eko-sistemik açıdan bireyin sahip olduğu özel yeteneklerin çok erken yaşlardan itibaren dikkatle gözlenmesi, izlenmesi, keşfedilmesi ve geliştirilmesi bireyin gelişim sürecinde önemli diğerleri ve tüm sosyal ve fiziksel çevrenin harekete geçirilmesi ile mümkün olabilmektedir. Bireyin, çocuğun gelişiminde etkin olan tüm paydaşların çocuğun sahip olduğu tüm yeteneklerin ortaya çıkarılmasına ilişkin okul-aile-çocuk üçgeninde sistemik hale getirilmesi önem arz etmektedir. Çocuğun sahip olduğu ve tüm yaşamını her açıdan etkileyici özelliğe sahip olan bu özel yeteneklerin çocuğun kendisi ile tüm sosyal sistemin akıllı bir sistem olarak çalışması ile keşfedilip geliştirilmesi bireyin kendisi kadar sosyal gerçeklik açısından da oldukça önemlidir. Bu nedenle, özel yeteneklerin keşfi ve geliştirilmesini hiç bir toplum ihmal etme lüksüne sahip değildir.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

A New Strategy for Balanced Education for Gifted Children

Prof. Salim T S Al-Hassani

Emeritus Professor, University of Manchester, UK

President, Foundation for Science, Technology and Civilization

A major study was recently carried out by the Foundation for Science, Technology and Civilisation (FSTC) UK, and its affiliate organisations, on school curricula in the UK and other countries.

The study revealed serious flaws in the manner of which we are teaching young people. Over the past few years, even the past 6 months, the socio-economic-political environment has significantly changed throughout the world. The level of tension and conflict between cultures has escalated and shows no sign of abating. We fear for our children and their children.

To some extent, the conflicts are a result of what we have taught our children over a very long time. Meanwhile, the world of education, globally, is going through a major trauma and it is not yet clear what will emerge from it.

One example of these flaws is the imbalance hitherto unnoticed in almost all STEM subjects (Science, Technology, Engineering and Mathematics). If one examines the names of scientists and inventors mentioned in school resources used two facts emerge:

- The first is that nearly all names are European or Western.
- The second is that there is a gap in time of around 1000 years (between the 6th and 16th centuries) showing hardly any scientific or innovative activity. This gap is sometimes referred to as the “Medieval”, or “Middle” or even “Dark” Ages.

This lecture will review these findings, discuss the dangers of this 1000 years amnesia and the impact it has on the identity and behavior of young people, in particular gifted children, from various cultures. It will address how this creates a superiority complex in the minds of young people in the West and at

the same time engenders an inferiority complex amongst young people of other cultures and how it creates inwardness instead of togetherness.

A new strategy will be presented in which “balance and inclusivity” will be introduced. It is proposed to enrich the courses by stories and discoveries made by gifted (male and female) inventors and scholars whose contributions to our present civilisation are substantial. The outcome should be wisdom from the past to build a better future.

The important question in today’s complex world is: ‘What should we prepare our children for?’

The lecture will also outline new edutainment techniques developed by the 1001 inventions touring exhibition, its accompanying books, films, schools pack and some of the new teacher training courses such as “Be the Future” and “The Journey of Ideas”.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

Solving Real Problems: A Way to Engage Gifted Students and Other Students in Authentic Learning

Prof. C. June Maker

Department of Disability and Psychoeducational Studies

University of Arizona, Tucson, AZ

Many students are deeply concerned about their lives, their families, their schools, their local environments, and the world they will live in when they become adults. Students who are gifted have a desire to not just understand, but to change, their worlds. Often, many students do not see connections between what they are learning in school and what is happening in their lives. Educators need to help them make these real-world connections.

For the past 10 years, June Maker and her colleagues from all over the world have been developing and implementing a teaching approach that can be used effectively with all students, with those who are gifted, and with those who are twice-exceptional. Real Engagement in Active Problem Solving (REAPS) is an approach that combines three evidence-based models that have been effective in creating programs for gifted and other students, but which all have limitations as comprehensive approaches to curriculum design. By combining them, Maker and her colleagues, as well as the teachers, students, and administrators in the schools where they are implemented, believe they have minimized or eliminated these limitations.

Teachers select a problem that is of interest to students and is connected to the school curriculum, and students work in small groups to develop solutions to the problem from different points of view. They follow a well-designed problem solving process, and then present their solutions to real audiences such as community members, their families, government agencies, and their peers. The model has been used successfully in elementary school classrooms in the USA, Australia, and Saudi Arabia; and in secondary schools in the USA and New Zealand. Several research projects have been completed, and others are in progress. In this presentation, the results of studies as well as examples of implementation of the model in various settings will be shown and explained.

Underachievement of gifted students: Diagnosis and treatment

Prof. Albert Ziegler

*Educational Psychology and Research on Excellence,
University of Erlangen-Nuremberg, Nuremberg*

Underachievement refers to the observation that a student exhibits lower achievements as is to be expected. An example is a highly intelligent student with below average school achievement. However, giftedness research is not clear about the exact definition of underachievement. One popular definition is based on a discrepancy of one standard deviation between a high IQ and school marks.

Research identified over the last decades dozens of potential causes of underachievement. This huge number of causes and also their diversity makes it difficult to develop a standardized treatment of underachievement. Indeed, gifted education is usually based on a three-step approach: 1) Diagnosis of underachievement: Is this particular student an underachiever? 2) Identification of the main reasons: What caused this students underachievement? 3) Development of an individually tailored treatment: How can the underachievement of this particular student treated?

In the presentation practical advice is given for the three steps whereby national and cultural specifics of Turkey are taken as far as possible into account. The recommended treatment follows a resource-based approach: The aim of the treatment is to build up and make maximum use of individual and environmental learning resources within a students' actiotope.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

Talent Development and Giftedness Research: The South German Talent Center as a Case in Point for Western Europe

Prof. Heidrun Stoeger

*Educational Assessment, Teacher Education,
Educational Psychology Regensburg University, Regensburg*

The talk will open with brief remarks about the school system, gifted-education provision, and educational tracking systems in Germany. A spotlight will then be put on the activities of the South German Talent Center (SGTC). The SGTC designs, implements, and systematically evaluates and improves curricular and extracurricular gifted education offerings through its research facilities at the University of Erlangen-Nuremberg and at the University of Regensburg. In particular, the SGTC's current efforts in three areas will be discussed: (1) the identification and counseling concept of the SGTC's Bavarian Office for Gifted-Education Research and Counseling (LBFH); (2) state-of-the-art professional-development packages designed and implemented by the SGTC to help teachers provide highly effective gifted education during regular classroom instruction in mixed-abilities classrooms; (3) a Germany-wide online mentoring program for gifted students in STEM (Science, Technology, Engineering, and Mathematics). The theoretical-empirical basis, the actual implementation, and resulting research findings on effectiveness will be discussed for each offering respectively.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

Identifying and Developing Talent in Underrepresented Populations

Doç. Nielsen Pereira

Gifted, Creative, and Talented Studies Gifted Education Resource Institute (GERI)

Department of Educational Studies, Purdue University West Lafayette, IN

There is little consensus among scholars and practitioners in gifted education as to the most effective identification methods, so much that Tannenbaum (1983) called the identification process one of the “inexact sciences” in gifted education. This led to underrepresentation of some populations, such as students from low-income backgrounds and culturally and linguistically diverse backgrounds in gifted programs. Programming options for gifted students vary widely and include enrichment and acceleration, school-based and out-of-school programs, full-time and part-time programs, as well homogeneous and heterogeneous grouping options. Recently, there has been a focus on talent development and a more inclusive approach to identifying and meeting the needs of gifted students. The purpose of this presentation is to discuss some of the current issues in the identification and education of students from underrepresented populations, including characteristics, identification methods, and programming designed to meet the needs of these students.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

Culture, Gender, Career Planning and Development of Gifted Children

Dr. Joy Lawson Davis

Associate Professor of Education and Chair,

Dept of Teacher Education at Virginia Union University in Richmond

Many intersecting variables affect the lives of all students. Among these variables are gender, culture, and income. These factors are important in designing appropriate instructional environments in which these students may flourish. In particular, educators of culturally diverse gifted students who have often been overlooked and marginalized in advanced educational programming for gifted children must have a clear and more sensitive understanding of the impact of culture and gender on the intellectual and psychosocial development of children within varied cultural groups and how their cultural norms impact their present conditions as well as their future trajectories. This session will share evidence based best practices and new insights into how consideration of culture and gender may help all educators of the gifted frame improved services and specialized programs in the future.

Motivational Orientations of High-Achieving Students as Mediators of a Positive Perception of a High-Achieving Classmate: Results from a Cross-national Study

Prof. Albert Ziegler¹, Hyerim Oh¹, Maria del Mar Badia Martín²,
Sheyla Blumen³, Julie Maakrun⁴, Quoc An-Thu Nguyena¹,
Niamh Stack⁵, Marga-ret Sutherland⁵, Catherine Wormald⁶

*1 Educational Psychology and Research on Excellence,
University of Erlangen-Nuremberg, Nuremberg (Germany).*

*2 Department of Basic, Development and Educational Psychology,
University Autonomus of Barcelona, Barcelona (Spain).*

*3 Department of Psychology, Pontificia
Universidad Católica del Perú, Lima (Peru).*

4 School of Education, University of Notre Dame, Sydney (Australia).

*5 School of Psychology/School of Education,
University of Glasgow (United Kingdom).*

6 School of Education, University of Wollongong, Wollongong (Australia).

The purpose of this study was to explore whether and in what ways high-achieving school students' motivational orientations influence their perceptions of a fictitious future high-achieving classmate. The final sample consisted of the 396 highest achieving students out of a sample from 1794 seventh and tenth graders from five countries: Australia, Peru, South Korea, Spain, and Vietnam. A series of stepwise regression models were used to test the hypothesis that positive perceptions of a high-achieving classmate might be mediated by an approach motivation, but not by an avoidance motivational orientation. The hypothesis was generally confirmed. Learning goal orientation and performance approach motivation predicted positive perceptions of a high-achieving classmate's intellectual ability, social qualities and popularity among peers, whereas a performance avoidance orientation was usually uncorrelated. However, sporadic exceptions have been found among the participants from Vietnam, South Korea, and Peru.

Positive Behaviour Support Based Preventive Classroom Management Practices for Gifted Students: an Action Research

Prof. Ayşegül Ataman¹, Arş. Gör. Dr. Mahmut Çitil²

1 Lefke Üniversitesi, Dr. Fazıl Küçük Eğitim Fakültesi

*2 Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim,
Görme Engellilerin Eğitimi A.B.D.*

The aim of this study is to determine the effect of the training and the behavioural guiding provided to classroom teachers to enable them with the positive behavioural support based preventive classroom management skills to improve the problematic behaviour of gifted students out of the classroom environment. The study conducted by using Action Research Approach, is made up of the following process: determining the problematic area, gathering, analysing and evaluating the data, making an action plan, applying and evaluating it. The study is conducted with the first grade students attending a private primary school which is opened especially for gifted children. During the study, to improve the behavioural and classroom management skills of four teachers, first PBS (Positive Behavioural Support) based preventive classroom management training and then behavioural guiding training is provided and the effect of improved teacher skills is observed on four gifted children. Furthermore, social validity data is gained from the teachers and the parents. According to the results gained; the training program prepared to provide the teachers with the necessary information and experience in applying to positive behavioural support based preventive classroom management is effective. However; this effect might be inadequate in decreasing the amount of problematic behaviours in the classroom. Behavioural guiding provided to the teachers for applying positive behavioural support based preventive classroom management skills and getting necessary skills is effective in improving teachers' classroom management skills. Behavioural guiding has improved the preventive classroom management skills of teachers more than the educational programs did. Moreover, it is observed that the improved skills of the teachers at the end of the behavioural support guiding process have been more effective on the positive and problematic behaviour of students.

BİLDİRİLER

Üstün ve Normal Zekâlı Öğrencilerin Başarılı Zeka Teorisine Dayalı Görevlerde Performans Değerlendirmesi

Prof. A. Esra Aslan¹, Ayten Keçeli², Fatma Can³

*1 İstanbul Üniversitesi, Hasan AL, Yücel Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü
Rehberlik ve Psikolojik Danışma A.B.D.*

2 Uludağ Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programı

3 Zeytinburnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Proje Geliştirme Birimi

Üstün zekâlı öğrencilerin eğitimin temel unsurlarından biri üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesidir. Farklılaştırılmış veya zenginleştirilmiş eğitim kapsamında, çeşitli konu alanları için yapılan etkinlikler yoluyla üstün zekâlı öğrencilerin normal müfredat kapsamındaki bilgileri, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst öğrenme hedeflerine kapsamında öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

Bu araştırmanın temel amacı dördüncü sınıf düzeyindeki üstün zekâlı ve yetenekli öğrenciler ile normal yetenekli öğrencilerin farklı zekâ türlerine dayanan bilişsel görevlere karşı gösterdikleri tepkiler ve düşünme biçimlerinin farklılıklarının incelenmesidir.

BİLDİRİLER

Üstün/Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Önerilen Uygulanabilir Yeni Bir Eğitim Modeli: Yogunlaştırılmış Öğretim, Geribildirim ve Etkileşim Modeli (YÖGEM)

Prof. Hakan Sarı, Arş. Gör. Tuğba Pürsün, Arş. Gör. M. Abdalbaki Karaca,
Arş. Gör. Abdullah Eker

*Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi,
Özel Eğitim Bölümü*

Üstün/Özel yetenekli çocuklarla ilişkin 2007 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesinde üstün yeteneklilerin okul öncesi eğitim çağında belirlenmesinde öğretmenlere ve velilere önemli sorumluluklar düştüğü ifade edilmektedir (Tebliğler Dergisi, 2007). Üstün/Özel yetenekli öğrencileri eğiten öğretmenlerin yalnızca bilgi aktaran değil öğrenciyle uygun etkileşim kurabilen, sürekli geri bildirim veren, verilen eğitimde seçim özgürlüğü tanıyan öğretmenler olduğu görülmüştür (Oktay, 2004). Prof.Dr.Hakan SARI'nın başkanlığında Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü yıllarında özel yeteneklilerin belirlenmesi, tanınması, değerlendirilmesi, yönlendirilmesi ve uygun programlara yerleştirilmesiyle ilgili işlemlerin daha etkili yürütülmesi ve ülkemize kazandırılması için 2013 yılında üstün yetenekliler için 2013-2017 Stratejik Eylem Raporu hazırlanmıştır. Bu sebeple kaynaştırma uygulamalarında üstün yetenekli öğrencilerin eğitim kalitesini artırmak amacıyla yogunlaştırılmış öğretim etkinlikleri, geri bildirim ve yoğun etkileşimin bir arada olduğu YOGEM (Intensive Training, Feedback and Interaction Model-ITFIM) modeli geliştirilmiştir. Bu model ile Türkiye'de üstün yetenekli öğrencilerimin eğitiminde yeni bir model önerisi geliştirilmiştir. YOGEM modeli;

1. Yogunlaştırılmış Öğretim Etkinlikleri,
2. Yoğunlaştırılmış Geri Bildirim,
3. Geri Bildirime Uygun Düzenlenen Yoğunlaştırılmış Etkileşimi içermektedir.

Kaynaştırma modeli ile öğrenim gören üstün yetenekli öğrencilerin öğretim etkinliklerine aktif katılımı da sağlayan bu modelle, öğretim etkinlikleri boyunca öğretmen öğrenci için mentörlük hizmetleri sunmaktadır. Öğretim etkinliklerine aktif katılımı sağlanıp öğrenciye etkinlik sürecinde ve sonunda gelişimi ile ilgili geri bildirimler verilmektedir. Tüm bu geri bildirimler okul yönetimi, aile, okul rehberlik servisi, akranların ve üstün yetenekli öğrencinin etkileşimi içerisinde gerçekleşmektedir. Yogunlaştırılmış Öğretim, Geri Bildirim ve Etkileşim Modelinin içeriğı kongrede detaylı biçimde sunulacaktır.

BİLDİRİLER

ÜSTÜN YETENEKLİLERİN PSİKOLOJİK BELİRTİLERİ*

Prof. Mustafa Baloğlu¹, Arş. Gör. Şefika Erdem²

1 Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

2 Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D.

* Şefika Erdem'in yüksek lisans tezinin bir bölümüdür.

Bu çalışmada üstün yetenekli lise öğrencilerinin psikolojik belirtileri incelenmektedir. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki Bilim ve Sanat Merkezlerine (BİLSEM) kayıtlı lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler, örneklem grubunu ise evrenden kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 72 erkek ve 89 kız olmak üzere toplam 161 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Derogatis (1992) tarafından geliştirilen; Şahin ve Durak (1994) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan yine Şahin, Batıgün ve Uğurtaş (2002) tarafından ergenler üzerinde geçerlik güvenirlik çalışması yapılmış olan Kısa Semptom Envanteri (KSE) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda üstün yetenekli lise öğrencilerinin düşük düzeyde psikolojik belirtilere sahip olduğu bulunmuştur. Bununla beraber üstün yetenekli lise öğrencilerinde en fazla görülen psikolojik belirtinin hostilite ve depresyon, en az ise somatizasyon olduğu görülmüştür. Üstün yeteneklilerin psikolojik belirti düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı fark bulunmazken sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Üstün Yetenekli Çocuklara Yönelik Pozitif Genç Gelişimi Temelli Yaşam Becerileri Eğitim Programının Geliştirilmesi*

*Prof. Yaşar Özbay, Prof. Şener Büyüköztürk, Y. Doç. İsmail Hakkı Tomar,
Y. Doç. Didem Aydoğan, Y. Doç. Hasan Eşici, Arş. Gör. Ahmet Ayaz,
Arş. Gör. Merve Çalışkan*

*Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D.*

**Bu çalışma TÜBİTAK 115K458 no'lu devam eden projeden hazırlanmıştır.*

Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli çocukların yaşam becerilerinin geliştirilmesine yönelik pozitif genç gelişimine dayalı bir eğitim programının hazırlanmasıdır. Kapsamlı-gelişimsel rehberlik yaklaşımına uygun olan pozitif genç gelişimi yaşam becerileri modeli, çocukların olumlu özelliklerinin artırılması ile gelişimlerinin daha çok teşvik edilebileceği varsayımına dayanmaktadır. Bu gelişim modeli, genel olarak çocuğun tüm alanlardaki gelişimini teşvik etmek için kendisini yeterli hisseden, özgüvene sahip, sağlam karakterli (kişilik, değer, ahlak), sosyal ilgisi olan ve içinde bulunduğu sosyal bağlama katkı sağlayan bireyler yetiştirmeyi esas alan bir modeldir. Lerner ve ark. (2005), pozitif genç gelişiminin günümüzdeki en önemli temsilcileri arasında gösterilebilir. Lerner ve arkadaşlarının geliştirdiği “pozitif genç gelişim modeli” birbirleriyle ilişkili beş temel bileşenden oluşmaktadır. 5C olarak sınıflandırılan bu bileşenler yetkinlik (competence), bağlılık-sosyal yakınlık (connection), özgüven (confidence), karakter (character) ve bakım-ilgi (caring/compassion) içermektedir. Bu modele göre öğrenici değerlendirilirken ekolojik bağlamda sınıf, okul, ev ve toplum arasındaki karşılıklı ilişkiler dikkate alınmalıdır. Böylece bireyin çevresinin gençlerin kendilerini değerlendirmelerini sağlayacak imkânlar sunması beklenmektedir. Hazırlanan pozitif genç gelişim temelli yaşam becerileri eğitim programın 4-H olarak kısaltılan ve 35 yaşam becerisinden oluşan bir modeldir (4-H Organizasyonu, 2014).

BİLDİRİLER

Üstün Yetenekli Çocuklara Sahip Ailelerin Aile İşlevselliği

Prof. Yaşar Özbay, Arş. Gör. Merve Çalışkan

*Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D.*

Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli çocuklara sahip ailelerin aile işlevselliğini derinlemesine incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırma nitel araştırma deseni olan ve bilinen ya da farkında olunan olguları derinlemesine araştırmayı sağlayan, olgu bilim çalışması olarak oluşturulmuştur. Bu kapsamda uzman görüşü alınarak ebeveyn ve çocuk formu olmak üzere görüşme formları hazırlanmıştır. Görüşmeler anne, baba ve çocuk olmak üzere toplam üç aile ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler NVİVO nitel araştırma programı ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak üstün yetenekli çocuklara sahip ailelerin aile işlevselliği aile içi bağlılık, aile içi destek, aile içi sınırlar, aile içi ritüeller, aile içi roller ve aile içi iletişim boyutları ile kapsamlı olarak ele alınabilmektedir. Bu boyutlardan ise üstün yetenekli çocuklara sahip ailelerde bağlılığın diğer boyutlara göre daha güçlü olduğu bulunmuştur.

BİLDİRİLER

Yasa ve Yönetmelikler Işığında Geçmişten Günümüze Özel Yeteneklilerin Hakları

Prof. Yasemin Aydoğan¹, Doç. Gülümser Gültekin Akduman²

1 Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

2 Gazi Üniversitesi, İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalı

Ülkemizde özel yeteneklilerin eğitimi yasa ve yönetmeliklerle belirlenmiştir. Bu çalışmada ülkemizde üstün yetenekli çocuklara yönelik geçmişten günümüze yasal düzenlemeler, kanun, tüzük ve yasalar çerçevesinde incelenmiş, uygulamaya yönelik aksayan durumlar tartışılmıştır.

BİLDİRİLER

Bilsem Yöneticilerinin Motivasyonlarını Etkileyen Faktörler

Prof. Yasemin Aydoğan¹, Doç. Gülümser Gültekin Akduman², Fatih Kaynar³

1 Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

2 Gazi Üniversitesi, İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalı

3 Milli Eğitim Bakanlığı

Üstün yetenekli/zekâlı öğrencilerin kendilerinin farkında olma ve daha donanımlı yetişmelerini sağlamak amacıyla MEB tarafından kurulan Bilim Sanat Merkezleri (BİLSEM), öğrencilerin örgün eğitim kurumlarının yanında özel eğitim aldıkları merkezlerdir. Ülkemizdeki hemen her ilde MEB'e bağlı en az bir tane BİLSEM vardır ve Milli Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezleri yönergesine göre; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim çağındaki üstün yetenekli çocuk/öğrenciler bu merkezlerde eğitim almaktadırlar. Ülkenin geleceği için taşıdıkları bu önemli rol ve sorumluluklara paralel olarak BİLSEM yönetici, öğretmen ve öğrencilerinin yönetmeliklerle desteklenmesi zorunlu olduğu kadar, ihtiyaç duydukları sosyal ve psikolojik desteğin sunulması da kritik hale gelmektedir. Bu nedenle çalışmada yaklaşık on yıllık bir geçmişi olan ve kurumların başarılarında kritik rol oynadıkları düşünülen BİLSEM yöneticilerinin motivasyonlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma grubuna Türkiye genelindeki tüm BİLSEM yöneticileri (N:106) dahil edilmiş, ancak gönüllülük esaslı amaçlı örnekleme yöntemi çerçevesinde çalışmaya katılımda isteklilik şartı aranmıştır. Verilerin analizinde nitel araştırma veri analiz biçimlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Seçilen yöneme uygun olarak BİLSEM yöneticilerinden elde edilen veriler kodlanarak, temalandırılmıştır. Verilerin analizi sonucunda okul yöneticilerinin motivasyon etkenleri; içsel ve dışsal etkenler olmak üzere iki ana kategoride değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular, alan yazındaki diğer çalışmalar ışığında tartışılarak, uygulamaya ve ileri araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Üstün Yetenekli ve Normal Gelişen Ergenlerin Arkadaşlık İlişkilerinin İncelenmesi

Doç. Arzu Özyürek, Arş. Gör. Asya Çetin

Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü

Üstün yetenekliliği etkileyen etkenler olduğu gibi, üstün yetenekliliğin de bireylerin çeşitli bireysel ve çevresel durumları etkilediği söylenebilir. Bu durum ergenlik döneminde daha belirgin olarak ortaya çıkabilir. Ergenlik döneminde, arkadaşlık ilişkilerinin bireyler için önemi büyüktür. Bu nedenle bu çalışmada, üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren ergenlerin arkadaşlık ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubunu, 18 kız ve 15 erkek olmak üzere 33 üstün yetenekli olarak tanımlanmış ve 23 kız 24 erkek olmak üzere 47 normal gelişen ergen oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Kaner (1998) tarafından geliştirilen “Arkadaş İlişkileri Ölçeği” ve “Akran Sapması Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde değişkenlerin normal dağılım göstermesi nedeniyle t Testi, iki ölçek puanlarının karşılaştırılmasında Pearson Korelasyon katsayısından yararlanılmıştır. Sonuç olarak; ergenlerin arkadaşlık ilişkilerinin yaş değişkeninden etkilenmediği, cinsiyet değişkeninden etkilendiği ve kız ergenlerin sadakat alt boyut puanlarının erkek ergenlerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($p<0,05$) belirlenmiştir. Ergenlerin akran sapması puanlarının cinsiyet değişkeninden etkilenmediği, yaş değişkeninden etkilendiği ve 13 yaş ve altı yaş grubundaki ergenlerin hafif sapma alt boyut puanlarının 14 yaş ve üstü yaş grubundaki ergenlerin aynı puanından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Ergenlerin üstün yetenekli ve normal gelişim gösterme durumlarıyla arkadaşlık ilişkileri ve akran sapmaları arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir. Ergenlerin arkadaşlarına sadakati ve birbirlerine güvenleri ile akran sapması arasında anlamlı düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bulgular alan yazın ışığında tartışılmış ve öneriler geliştirilmiştir.

BİLDİRİLER

Üstün Yeteneklilere Yönelik İlkokul (1-4. sınıf) Öğretim Programı Geliştirme: Bir Eylem Araştırması

*Prof. Nuray Senemoğlu, Prof. Emine Nilgün Metin, Doç. Eda Gürlen,
Arş. Gör. Abdul Samet Demirkaya, Arş. Gör. Meltem Yurtçu,
Arş. Gör. Özlenen Özdiyar, Arş. Gör. Zeynep Şen, Cem Oktay Güzeller,
Nuri Doğan, Sevgi Turan, Tülin Acar*

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretim A.B.D.

Bu araştırmada üstün yetenekli öğrencilerin sahip oldukları potansiyeli açığa çıkarmak; bilişsel, duyuşsal ve devinışsel alanlarda çok yönlü gelişimlerini desteklemek, üst düzey düşünme becerilerini ilkökul yıllarından itibaren geliştirmek amacıyla üstün yeteneklilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir ilkökul öğretim programı geliştirilmiştir. Üstün yetenekliler için geliştirilmiş nitelikli öğretim programlarının olmamasından kaynaklanabilecek sorunların engellenmesi amacı taşıyan bu araştırma, bir eylem araştırmasıdır. Araştırmanın ilk aşaması olan ihtiyaç analizi aşamasında; üstün yetenekli bireylerin eğitim ihtiyaçlarına ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ve var olan sorunlara çözüm getirebilecek düzenlemelerin yapılması amacıyla 15 üstün yetenekli öğrencilerle çalışan öğretmen, 12 üstün yetenekli öğrenci, üstün yetenekli öğrencilerin öğrenim gördüğü okullarda görev yapan beş okul yöneticisi, yedi konu alanı uzmanı ve sekiz üstün yetenekli yetişkinle görüşme yapılarak veri toplanmıştır. Diğer yandan Eskişehir Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde (UYEP) merkezinde üstün yetenekli çocuklara yönelik uygulanan etkinlikler ve Hacettepe Üniversitesi Üstün Yetenekliler Ünitesinde gözlemler yapılmıştır. Alanyazın taraması, ihtiyaç analizi ve gözlem sonuçlarına göre; tematik yaklaşıma dayalı bütünleştirilmiş öğretim programı geliştirilmesine karar verilmiş ve MEB'e bağlı ilkokullarda uygulanan Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi ve Fen Bilimleri dersi öğretim programlarında yer alan öğrenme hedefleri (kazanımlar) araştırmacılar tarafından incelenerek zenginleştirme hedefleri eklenmiştir. Üstün yetenekli öğrencilerin yeteneklerine ve gelişim özelliklerine uygun biçimde zenginleştirilmiş öğretme-öğrenme süreci planlanmıştır. Programın sinama durumlarını sağlamak üzere veri toplama araçları geliştirilmiştir. Programın pilot uygulaması Ankara'da bir devlet okulunda

öğrenim gören üstün yetenekli 1. ve 3. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Üçüncü sınıflar için geliştirilen öğretim etkinlikleri 2016 Mayıs ayı boyunca toplam dört hafta, 12 ders saati süresince; birinci sınıflar için geliştirilen öğretim etkinlikleri ise toplam üç hafta, 9 ders saati süresince uygulanmıştır. Program değerlendirme sonuçlarına göre kazanımların zenginleştirilmesi ve tematik öğretim etkinliklerinin üstün yetenekli öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal ihtiyaçlarını karşılamada ve gelişimlerini desteklemede etkili olduğu söylenebilir.

BİLDİRİLER

Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Yaratıcılık Özellikleri

Doç. Emine Eratay

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin yaratıcı öğrenciler olması beklenmektedir. Bu amaçla Bolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin yaratıcılık özellikleri Torrance yaratıcılık testiyle 2016-2017 Bahar döneminde değerlendirilecektir. Sonuçların buliselerin programına ve yapılacak uygulamaları ışıktutacağı düşünülmektedir.

BİLDİRİLER

Üstün Zekâlı Çocukların Ailelerinin Yaşadıkları Sorunlar

Doç. İ.Bakır Arabacı

Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Üstün yetenekli ve zekâlı çocuklar akranları ile eşzamanlı gelişim özellikleri sergilemezler. Farklı fiziksel, bilişsel, sosyal-duygusal ve gelişimsel özelliklere sahiptirler. Bu nedenle bu çocukların ilgi ve gereksinimlerine uygun bir çevre sağlanması önem taşımaktadır. Zenginleştirilmiş çevre ve ortam çocuğun zekâ potansiyelini geliştirirken, sosyal çevresindeki bireyler ile etkileşimi ve yaşantısı da sosyal özelliklerine yön verebilmektedir. (TBMM, 2012). Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin fazla meraklı, ayrıntıları tartışan, sorular soran, araştıran, keskin gözlem yapan, alışılmamış fikirleri ortaya atan, projeler üretten ve geliştiren, öğrenmeyi seven, isabetli tahminlerde bulunan, eleştirel düşünen, verilere ulaşırken gergin, coşkulu, karmaşıklıktan hoşlanan, bilgiyi manipüle edebilen özellikler gösterdiklerini belirtmektedir (Ataman (2009). Yine üstün yetenekli ve zekâlı öğrencilerin bağımsızlık, özgüven, içten dene-timlilik, içe dönüklük, empati, dürüstlük, aşırı duygusallık, duyarlılık, olgunluk, özgünlük, mizah, dili etkin kullanma gibi kişisel özelliklere sahip oldukları vurgulanmaktadır (Silverman, 1993; Winner, 1996; Akarsu, 2001; Çağlar, 2004; Davaslıgil, 2004). Bu durum onların kişisel durumlarının dikkate alınacağı kaliteli yaşam olanaklarının bulunduğu bir çevrenin sağlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu öğrencilerin gereksinimlerine uygun olamayan bir çevrede yaşamaları hem onları, hem de ilişki içerisinde oldukları kişileri olumsuz olarak etkileyebilir. Üstün yetenekli çocukların yaşadıkları sorunları, onlarla birlikte hisseden ve yaşayan anne ve babalarıdır. Ailelerinin görüşlerinin belirlenmesi üstün yetenekli çocukların eğitimi ve sorunlarının çözümü açısından önemlidir. Bu düşünceden hareketle, araştırmada üstün yetenekli çocukların gelişimleri ile doğrudan ilgilenen anne babaların karşılaştıkları güçlükler incelenmiştir.

Araştırmanın problem cümlesi “Üstün zekâlı çocukların ailelerinin yaşadıkları sorunlar nelerdir? şeklindedir. Bu problem çerçevesinde aşağıdaki sorulara

yanıt aranmıştır. Araştırmanın odak grubunu üstün yetenekli çocuğu bulunan 3 ebeveyn oluşturmaktadır. Katılımcıların biri akademisyen (Profesör), biri polis memuru, diğeri ise ev hanımıdır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomoloji) kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizine tabi tutularak analiz edilmiş, analizler tablolaştırılmış, doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Araştırma sonucunda anne ve babaların üstün zekalı çocuklarla iletişim kurmada, karşılıklı olarak birbirlerini anlamada ve çocuğun arkadaş edinmesinde sorunlarının bulunduğu, özelliklerine uygun okul tespiti, okula uyum konularında güçlük yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin Kaynaştırma Eğitimi Sürecinde Karşılaştıkları Güçlükler

Doç. İ.Bakır Arabacı¹, Tülin Akgül²

1 Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

2 Milli Eğitim Bakanlığı

İnsanların birçok açıdan birbirlerine benzerliklerinin bulunmasının yanında fiziksel, zihinsel, duygusal yönlerden diğer insanlardan farklılıkları bulunmaktadır. Aslında insanları değerli kılan bu farklı özelliklerdir. Önemli olan da farklılıklar içerisinde bir arada yaşama becerisini kazanmaktır. Bireyler yetenek, zekâ açısından normal bireylere göre üstün özelliklere sahip olabildikleri gibi çeşitli engelleri nedeniyle de akranlarından düşük özelliklere sahip olabilirler. Bu özellikler sosyal yaşamda ve insan yaşamının önemli bir kesitini oluşturan eğitimsel yaşantılarda zorluklara neden olabilir. Günümüzde engelli bireylerin ayrı kurumlarında eğitim görmelerinden çok en az kısıtlayıcı bir çevrede akran grupları ile birlikte eğitim görmeleri düşüncesi hâkimdir. Bu, insana değer vermenin, bir arada yaşamının, birbirine saygı duymanın ve katlanmanın gereği olarak görülebilir. Engelli bireylerin toplumla bütünleşmeleri ve bağımsız yaşama becerilerini kazanmaları için kaynaştırma programlarının başarıyla yürütülmesi önem taşımaktadır. Kaynaştırma eğitiminin başarılı olabilmesi için eğitim ortamının eğitsel gereksinimlere uygun bir şekilde oluşturulması ve okul görevlilerinin ortak bir anlayış ve işbirliği içerisinde görev yapmaları gerekmektedir. Bu amaçla kaynaştırma uygulamaları için fiziksel, sosyal ve psikolojik hazırlıkların yapılması gereklidir. Fiziksel açıdan dersliklerin ve kaynak odaların hazırlanması, sosyal açıdan öğretmen, öğrenci ve ailelerin kaynaştırma öğrencileri ile olumlu sosyal ilişkiler geliştirmeleri için gerekli eğitimlerin sağlanması, psikolojik açıdan farklılıkların kabulü konusunda olumlu psikolojik iklimin geliştirilmesi gerekmektedir. Ancak bu konuda yapılan araştırmalarda kaynaştırma eğitime yönelik ortam düzenlemelerinin yapılmadığı, öğretmenlerin büyük

çoğunluğunun kaynaştırma eğitimi konusunda eğitim almadıkları, bu konudaki bilgilerinin yeterli olmadığı ve çeşitli sorunların bulunduğu ortaya çıkmıştır (Özer ve diğ., 1999; Kargın, Acarlar ve Sucuoğlu, 2003). Kaynaştırma uygulamalarının gerçekleştirildiği okullarda öğretmenlerin, öğrencilerin yaşadıkları sorunların belirlenmesi; öğretmen yetiştirme politikalarına, öğrencilere, ailelerine, okul personelinin duyarlılığının artırılmasına ve bilinçlendirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca bu araştırmadan elde edilen bilgiler, bilimsel araştırmalara yol gösterebilir. Bu araştırma kaynaştırma eğitimi uygulamasına katılan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi sürecinde karşılaştıkları güçlükleri irdelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması ve veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, betimsel istatistiki teknikler ile analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim-öğretim yılı Elazığ il merkezi ve Karakoçan ve Kovancılar ilçelerindeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 30 yönetici ve öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre kaynaştırmaya esas tanıma sürecinde sorunların bulunduğu, uygulama sürecinde normal öğrencilerin kaynaştırma öğrencilerini alaya aldıkları, bireysel eğitim programının hazırlanmasında ve yürütülmesinde yetersizliklerin bulunduğu, ailelerin de kaynaştırma eğitimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

The Investigation of The Relationship Between Social Behavior Characteristics And Their Significance Of Gifted And Talented Children To The Primary School

Doç. Müge Yüksel¹, Şeyma Arslan²

*1 Marmara University, Atatürk Faculty of Education,
Education Sciences Department
2 Bahçelievler Guidance and Research Center*

The aim of the study is to investigate the relationship between the self concept and the social behavior of the gifted and talented children who are studying at primary school. Social behaviors are investigated associated with social competence and antisocial behaviors in this research. The answers of the questions set out below are sought according to scanning model:

1. Do the self-concept, social competence and antisocial behaviors differentiate regarding demographic information (gender, education level of mother and father, the case of going to kindergarten, the situation of whether the father and mother are working, the daily duration of watching television, the daily duration of using computer, the case of whether the children benefit from the resource room or not, the type of activities preferred in leisure times and the number of sibling) ?
2. Is there any significant relationship between self-concept and social competence, interpersonal relationships, self-control skills, academic skills, antisocial behaviors, antisocial aggressive behaviors, destructive- demanding behaviors?
3. Does the self concept explain significantly social competence and antisocial behaviors?

The population of the study is 874 gifted and talented students who are studying at 3rd and 4th class of the primary schools in the Bahcelievler district of Istanbul. The 874 gifted and talented children were determined according the results of Primary Mental Abilities Test (7-11).

368 students (211 girl, 157 boy) were attended the study which was conducted 16 different primary schools. In this research, Piers-Harris Children's Self Concept Scale was conducted in order to investigate the level of self concept of the gifted and talented children and School Social Behavior Scale was used to get information about the social behaviors of the gifted and talented children. Besides, student personal information form, which was developed by the researcher, was used to get the information about the demographic variables. Descriptive analysis were conducted by using independent samples t test, Kruskal Wallis-H test, one way variance analysis (ANOVA), Mann Whitney-U test, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient. According the result of the study, self concept of the gifted and talented children was regress on social competence and antisocial behaviors. It was found that, the more the level of self concept of the children, the more the social competence; the more the level of self concept of the children, the less the antisocial behaviors. Moreover, it was reached that, regarding the gender, there was a differentiation on social competence of the students, self-control skills and academic skills in favor of the girls; there was a differentiation on antisocial behaviors, antisocial-aggressive, offensiveness-nervousness, destructive-demanding are in favor of the boys.

Topluma üstün yetenekli öğrencilerin önemine ilişkin farkındalık nasıl kazandırılabilir?

Doç. Şenol Beşoluk¹, Y. Doç. Eda Demirhan², Arş. Gör. Şule Elmalı¹

1 Sakarya Üniversitesi, İlköğretim Fen Bilgisi Öğretmenliği

2 Sakarya Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü

Bu çalışmanın amacı üstün yetenekli çocukların geleceğimize yön vermedeki önemini topluma nasıl kazandırılabileceğine ilişkin zihinsel engelliler öğretmenliği öğrencilerin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını 2015-2016 eğitim öğretim yılı son sınıf zihinsel engelliler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 46 kadın, 32 erkek olmak üzere toplam 78 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar “üstün yeteneklilerin eğitimi” başlıklı dersi geçmiş olmaları ve bunun yanı sıra son sınıf öğretmen adayları olmaları sebebi ile amaçsal olarak seçilmiştir. Bütün katılımcılar gönüllü olarak araştırmada yer almışlardır. Araştırmanın verileri açık uçlu bir soru (Toplumumuza üstün yetenekli öğrencilerin geleceğimize yön vermedeki önemine ilişkin farkındalık kazandırmak amacı ile neler yapılabilir?) kullanılarak toplanmıştır. Katılımcıların verdikleri cevaplar içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlar a) Sosyal medya, b) Politikacılar, c) Öğretmenler, d) Aileler, e) Üniversiteler, f) Belediyeler, g) Sanatçılar tarafından yapılabilecekler ve h) Diğer olmak üzere sekiz tema altında birleştirilmiştir. Sosyal medya temasında üstün yeteneklilere ilişkin televizyon programlarının yayınlanması (f=24); Politikacılar temasında devlet tarafından maddi desteğin verilmesi (f=19); Öğretmenler temasında “üstün yeteneklilere ilişkin hizmet içi eğitim verilmesi (f=15)”; Aileler temasında “ailelerin üstün yetenekli çocuklar hakkında bilgilendirilmesi (f=27)”; Üniversiteler temasında “tüm branşlarda üstün yeteneklilere ilişkin ders verilmesi (f=8)”; Belediyeler temasında “il içinde merkezi yerlere bilgilendirici stand açılması (f=20)” ve Sanatçılar temasında “üstün yetenekliler konulu filmler yapılması (f=14)” kodları ön plana çıkmaktadır. Ayrıca katılımcıların üstün yetenekli çocukların önemine ilişkin toplumda farkındalık kazandırmaya yönelik görüşlerinin zihin engelli bireylere ilişkin duyarlılık kazandırmak amacıyla yapılan uygulamalara benzer görüşlerinin olduğu görülmüştür.

BİLDİRİLER

Özel Yetenekli-Deha Özellikli Çocuklar Eğitim Merkezi Mimari Projesi Deneyimleme Süreci

Y. Doç. Arife Deniz Oktaç Beycan

Selçuk Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Restorasyon A.B.D.

Özel Yetenekli ve deha özellikli çocuklar toplum içinde farklılıklarıyla ortaya çıkarlar. Bu çocukların eğitimlerinin ne şekilde olması gerektiği ailelerin ve eğitimcilerin yüz yüze kaldıkları büyük bir sorundur. Özel yetenekli çocuklara özel eğitim veren kurumların azyadayetersiz olduğu ülkemizde bu öğrenciler, ebeveynler ve öğretmenler zorluklar yaşamaktadırlar. Farklı zekâ ve yeteneğe sahip bu çocukların eğitim biçimi de farklı olmalıdır. Anaokulu seviyesi gibi çok küçük yaşlarda deha seviyesine çıkabilen özel yetenekli çocuklar olabilmektedir. “Her çocuk kendine özgüdür” sözü özel yetenekli çocuklar için de geçerlidir. Bu nedenle bu tür eğitimlerde kişisel gelişim türü ve niteliği tespit edilerek, çocuğun gösterdiği gelişim çizgisine göre eğitim şekli değiştirilebilmelidir. Bu görüşler çerçevesinde Selçuk Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Toprak Atölyesi olarak 2015-2016 Bahar Dönemi, VI. Yarı Yılı Projesinde “Özel yetenekli ve deha özellikli çocuklar için eğitim merkezi mimari projesi” konusu çalışılmıştır. Atölye öğretmenleri ve öğrencileri, Aile Bakanlığı Çocuk Köyleri ve Milli Eğitim Bakanlığının kurduğu BİLSEM Konya Şubesi ile ortak çalışarak bir eğitim sistemi senaryosu ve buna bağlı olarak bina ihtiyaç programı çıkarılmıştır. Senaryonun gerektirdiği eğitim modelinin ihtiyaçları üstünde tartışılmıştır. Bu özel eğitim içinde olan kullanıcılar eğitim alacak çocuklar öğretmenler-bilim adamları, idareciler (eğitim ve işletme idaresi), yardımcı personel olmak üzere belirlenmiştir. Eğitim merkezi ise bu kullanıcıların kullandığı eğitim birimleri, sosyokültürel mekanlar, konaklama birimleri, idari ve servis birimleri, eğitim ve dinlenme amaçlı rekreasyon düzenlemeleri şeklinde açık, yarı açık ve kapalı mekanlardan oluşmuştur. Mekânlarının özellikleri ve eylem analizleri yapılarak üstünde tartışılmıştır. Merkezin asıl kullanıcılarının

ocuk olduğu göz önüne alınarak projenin güncel eğilimler çerçevesinde sürdürülebilir ekolojik ve insan dostu mekanlara sahip olması sağlanmıştır. Eğitim dönemi sonunda tasarlanan projeler ğrenci projesi niteliğinde olup bir mimari atölye deneyimi ürünleridir. Bu alışma bu mimari deneyimleme sürecinin bilim dünyası ile paylaşılması ve bu alanda yapılabilcek bilimsel ortak çalışmalara açık bir ağrı olması amaçlarını taşımaktadır.

BİLDİRİLER

Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitim Süreçlerinde Sınıf Öğretmenlerinin Farkındalık Düzeyi

Y. Doç. Atilla Özdemir, Arş. Gör. Dr. Sema Tan²

*1 Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü
Matematik Eğitimi Anabilim Dalı*

*2 Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü Üstün Zekâlılar Eğitimi
Anabilim Dalı*

Gelişmiş bir toplum olabilmenin şartı olarak nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi önem kazanmakta ve insan gücü kaynaklarının geliştirilmesi bir problem haline gelmiş olan Türkiye’de kalıcı çözümler üretilmesi gerekmektedir (Başargan, 2000). Bu problemin çözümü için en hızlı kullanılabilir kaynak ise her ülkenin mevcut öğrenci potansiyelinin yaklaşık % 2-3’ünü oluşturan üstün yetenekli bireylerdir. Gerek kentsel alanlarda, gerekse kırsal bölgelerde bulunan öğrencilerin doğru şekilde tanılanarak bu öğrencilere uygun özel eğitim programlarının geliştirilmesi ve öğrencilerin bu program çerçevesinde eğitilmesi, ülkemizdeki nitelikli insan gücünde önemli bir artış sağlayacaktır. Bu konuda bu öğrencilerin tanılanmasında önemli rol oynayan sınıf öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir. Yapılan araştırmalar sınıf öğretmenlerinin tanılama becerilerinin kendi kişisel ve profesyonel deneyimleri etrafında şekillendiğini (Kaya, 2015), üstün yetenekli öğrencileri tanılama sürecinde aldıkları destek ve eğitimlerin (lisans düzeyinde aldıkları dersler, göreve başladıktan sonra hizmet içi eğitimler ve sertifika programları) yetersiz olduğunu (Şahin & Kargın, 2013) dolayısıyla da sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli bireyler konusunda yeterli bilgilere sahip olmadıklarını ortaya koymuştur (Akar & Akar, 2012). Bu çalışmanın amacı üstün yetenekli öğrencilerin tanılanması ve eğitimiyle ilgili sınıf öğretmenlerinin bilgi düzeylerini belirleyerek bir farkındalık oluşturmak ve belirlenen bilgi düzeyleri sonrasında planlanan hizmet içi eğitim seminerinin ihtiyaca yönelik içeriğini oluşturabilmektir.

Bu amaca ulaşmak için nitel araştırma desenlerinden olgu bilim kullanılacaktır. Bu çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan sınıf öğretmenlerinin demografik özelliklerine ve üstün yetenekli öğrencileri tanılamaya dair bilgi düzeylerine yönelik 14 soruluk anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanacaktır. Anket formları oluşturulurken ilgili literatür taranarak sorunlar tespit edilmiş, daha sonra form oluşturulmuştur. Uzman görüşü doğrultusunda form yeniden düzenlenmiştir. Çalışma sonunda elde edilen verilerle araştırma projesinin ikinci bölümü olan hizmet içi eğitim programı planlama aşamasına geçilecektir.

Üstün Yetenekli Öğrencilerin Yazdığı Matematiksel Hikâyelerin İrdelenmesi

Y. Doç. Elif Bahadır

Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Matematik Eğitimi A.B.D.

Matematik öğrenme ile ilgili olarak belirli standartlar vardır. Bu standartlara göre okullarda öğretim sırasında okul çağındaki her çocuk ve genç: Matematiğin değerini öğrenmeli; Matematik öğrenmede yetisinin olduğuna güvenmeli; Matematiksel problemleri çözmeli; Matematiksel iletişimi öğrenmelidir (NCTM, 1989). Bütün bunların olabilmesi için bireyin öncelikle matematiksel okuryazarlığa sahip olması gerekmektedir. Matematik okuryazarlığı, “bireyin düşünen, üreten ve eleştiren bir vatandaş olarak bugün ve gelecekte karşılaşacağı sorunların çözümünde matematiksel düşünme ve karar verme süreçlerini kullanarak çevresindeki dünyada matematiğin oynadığı rolü anlama ve tanıma kapasitesi” (OECD, 2006) olarak tanımlanabilir. Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi matematiği günlük hayatına aktarabilen, karşılaştığı sorunlara farklı bakış açıları ile çözümler getirebilen, eleştirel düşünebilen ve matematiksel düşünme becerilerine sahip birey (Martin, 2007), matematik okuryazarı olarak nitelendirilmektedir. Kendine ait sembollerden oluşan bir dili olan matematik okuryazarı olmak öğrenciler için oldukça önemlidir. Matematik öğretiminde, matematik öğretmenlerinin yazma ile ilgili etkinlikler yapmaları ve yazma ödevi vermeleri pek yaygın değildir. Böylelikle öğrenciler de yazma ile matematiği pek bağdaştıramazlar.

Matematiksel hikâyeleri sınıf ortamında kullanma ve öğrencileri matematiksel hikâye yazmaya yöreklendirme öğrencilerdeki matematiksel iletişimi geliştirmek adına önemlidir. Hikâyeler bilgileri anlamlı hale getirmeye çalışan, ilişkili ve tutarlı bilgilerden oluşmuş son derece önemli araçlardır (Millar & Osbome, 1998). Hikâyelerde çoğu doğal bilginin bilişsel sistemde iyi organize edilmiş halleri bulunmaktadır. Böylelikle bilgiler hikâye içeriği ile daha anlamlı ve kalıcı olarak öğrenilebilir. (Bruner, 1987). Dolayısı ile öğretim

materyalleri olarak hikâyeler ele alındığında, bilgileri hatırd tutma ve dikkat geliştirmesi bakımından oldukça sağlam etkisi olduğu sđylenmektedir (Bower & Clark, 1969; Graesser, Woll, Kowalski & Smith, 1980). Araştırmada üstün yetenekli olarak tanılanmış öğrencilerin yazdıkları matematiksel hikâyelerden yola çıkarak bu öğrencilerin zihinlerindeki matematik kavramına dair yorumlar getirebilmek, matematiksel ifadeleri kullanabilme becerileri hakkında bilgi sahibi olmak ve konulara ilişkin varsa kavram yanılgılarını tespit edebilmek hedeflenmiştir. Çalışma 2016- 2017 eğitim öğretim yılında Enderun yetenekli çocuklar merkezine devam eden 45, 7. Sınıf öğrencisi ile yürütölmüştür. Çalışmanın odak noktası olan matematiksel hikâye yazma etkinliği; yaratıcı düşünme, matematiksel beceri ve sözel ifade becerileri üzerine kurulmuştur. Araştırmada üstün yetenekli olarak tanılanan öğrencilerin yazdıkları matematiksel hikayelerle ilgili bütün bu bahsi geöen bileşenlere yorum getirebilmek hedeflenmiştir. Çalışmada öncelikle öğrencilere matematiksel bir hikâye sunulmuş, matematiksel hikâyelerin ne olduğundan bahsedilmiş ve öğrencilerden istedikleri herhangi bir konuda bir matematiksel hikâye yazmaları istenmiştir. Bu yönleri ile araştırma müdahaleli bir nitel çalışma olduğundan eylem araştırması olarak yapılandırılmıştır. Hikâye metinlerinden yapılan analizlere göre, “iöerisinde matematik konusu barındıran hikâye yazabilme”, “yazılan metnin matematiksel hikaye özelliği taşıyıp taşıyamaması” ve “öğrencilerin hikâye metinlerinde yer verdikleri matematik konuları” başlıkları altında ayrı ayrı incelenmiştir. Ayrıca, hikâye metinlerinin iöeriğine dair bulgular; “Matematiğin Diğer derslerle ilişkisi”, “Matematik dersine yönelik algılar”, “Matematiksel seviye” ve “Yaratıcılık” olmak üzere 4 temel tema üzerinden incelenmiştir. Matematiksel hikâyeler, matematiksel okuryazarlığın desteklenmesinde önemli bir rol üstlenerek matematik öğretiminde yaşanan güçlüklerin öözümünde büyük rol oynayabilir.

Üstün Yeteneklilerde Değerler Eğitimi ve Ahlak Gelişimi İle İlgili Yapılan Çalışmaların İncelenmesi

Y. Doç. Esra Türk

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

Üstün yetenekli bireyler, yapılan araştırmalar çerçevesinde bilişsel gelişimleri yanında duyuşsal gelişimleri açısından da yaşıtlarına göre daha ileridedirler. Ancak üstün yeteneklilerle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde genellikle çalışmaların bilişsel alanda yoğunlaştığı görülmektedir. Nitelikli eğitim bireyin bilişsel alnını desteklediği gibi duyuşsal alanı da desteklemelidir. Duyuşsal alan kapsamında yer alan değerler eğitimi ve ahlaki gelişim bireyin daha mutlu olması, yaşadığı topluma uyum sağlaması ve var olan yetenekleri geliştirebilmesi açısından son derece önemlidir. Bu çalışma kapsamında üstün yetenekli bireylerin duyuşsal yönünü oluşturan değerler eğitimi ve ahlaki gelişimleri ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. Alan yazında yer alan; üstün yeteneklilik, üstün yeteneklilerde değerler eğitimi, üstün yeteneklilerde ahlaki gelişim ile ilgili kitaplar, tezler, makaleler vb. literatür taranarak veri toplanmıştır. Yapılan değerlendirmede ülkemizde henüz üstün yetenekli çocuklarda değerler eğitimi ve ahlak gelişimi ile ilgili çalışmaların çok yetersiz olduğu, büyük çoğunluğunda literatür tarama yönteminin kullanıldığı, deneysel çalışmaların çok sınırlı olduğu; bununla beraber yurt dışında bu konuyla ilgili pek çok araştırmanın yapıldığı, bu araştırmalarda tarama modeliyle birlikte deneysel yöntemlerinde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu bağlamda ülkemizde üstün yetenekli öğrencilerin, velilerinin ve öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumlarının; bu alanda eğitim verecek öğretmenlerin yetkinliklerinin ölçülmesi ve alandaki ihtiyaca yönelik çalışmaların hızlandırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bir Özel Yetenek Alanı Olarak Liderlik: İki Farklı Disiplin Bağlamında Bir İnceleme

Y. Doç. Feyzullah Şahin¹, Dilek Şahin²

1 Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

Üstün Zekalıların Eğitimi A.B.D.

2 Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmetler Bölümü

Bu çalışmanın genel amacı, bir özel yetenek alanı olarak liderlik becerisinin eğitim ve yönetim ve organizasyon disiplinleri boyutu ile incelenmesidir. Çalışma, alan yazın taramasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, üstün zeka ve yönetim organizasyon alan yazınında konuya ilişkin kuramsal ve deneysel çalışmalar incelenmiştir. Ulaşılan sonuçlar, yönetim organizasyon ve bir özel yetenek alanı olarak liderlik olarak iki alt başlık altında kategorize edilebilir.

Lider, grup etkinliklerine grup hedeflerine ulaşma doğrultusunda etkili kararlar alabilen kişi olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla, organizasyonların hedeflerine etkili olarak ulaşabilmesindeki rol alan en önemli değişkenlerden birisidir. Yönetim ve organizasyon disiplin alanında farklı kuramsal açıklamalar ışığında lider ve liderlik süreci açıklanmaya çalışılmaktadır. Bu kuramsal çalışmalar; Özellikler Kuramı, Davranışsal Kuramlar (Ohio State ve Michigan üniversitesi çalışmaları, Yönetim Gözeneği Kuramı), Durumsallık Kuramı (Yol-Açma Kuramı, Fiedler'in Durumsallık Kuramı, Vroom ve Yetton'un Normatif Kuramı, Hensey ve Blanchard'ın Durumsallık Liderlik Kuramı, Reddin'in Üç Boyutlu Liderlik Kuramı) başlıkları altında kategorize edilebilir. Eğitim disiplini kapsamında ise liderlik birçok kuramsal çalışmada bir yetenek alanı olarak açıklanmaya çalışılmaktadır. Ulaşılabilen kaynaklardan en eskileri arasında yer alan 1950'li yıllara ilişkin bir kaynaktan aktarıma göre liderlik kavramı, 10 özel yeteneklilik tipinden biri olarak değerlendirilmiştir (Dahlan ve Kough, 1956, akt. Emir ve Acar, 2007).

Maryland Raporu'nda (1972) ise altı özel yeteneklilik alanından birisi olarak tanımlanmıştır. Yine, özel yetenekliliği veya üstün zekayı açıklamaya yönelik atılmış olan Üç Halka Üstün Zeka, Beşgen, Çoklu Zeka, Ayrımsal Üstün Zeka ve Üstün Yetenek Kuramı, Psikososyal Sınıflama gibi kuram veya Münih Üstün Zekalı gibi Modellerde örtük veya kapalı olarak işlenen yetenek alanları arasında yer almıştır.

Bu çalışmanın sonucunda farklı iki disiplin alanı kapsamında, liderlik özelliğine ilişkin çalışmalar incelenerek; bu özelliğinin daha iyi anlaşılabilmesi ve söz konusu özelliğin geliştirilebilmesi için gerek duyulan eğitsel uygulamalar ilişkin bir takım öneriler getirilecektir. Ortaya atılan önerileri ise literatür kapsamında tartışılacaktır.

Sunulmadı

Kaufman Alanları Yaratıcılık Ölçeğinin Öğretmen Grup Üzerinde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi¹

Y. Doç. Feyzullah Şahin¹, Şerife Şahin Bayram²

1 Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

Üstün Zekalıların Eğitimi A.B.D.

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Bu çalışmanın genel amacı, Kaufman (2012) tarafından yaratıcılığın alana özgü olduğu bakış açısı ile geliştirilmiş olan ve Şahin (2016) tarafından üstün zekalı lise öğrenci grubu üzerinde uyarlanmış olan Kaufman Alanları Yaratıcılık Ölçeğinin (KDOCS-TR) öğretmen grupta geçerlik ve güvenilirlik düzeyinin incelenmesidir. Ölçeğin üstün zekalı öğrenci grup üzerinde yapılan uyarılma çalışmasında Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda, 42 maddeden oluşan beş faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Ortaya çıkan yapının bir başka örneklem üzerinde test edildiği Doğrulayıcı Faktör analizi sonucu ise bir madde hariç, söz konusu yapının uyumlu olduğu ortaya çıkmıştır ($\chi^2/df= 1.94$, GFI= .78, CFI= .93, RMSEA= .06, and SRMR= .07). Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı alt faktörler için .87 ile .77 aralığında, ölçek geneli ise .90 olarak hesaplanmıştır (Şahin, 2016). Ölçek uyarılma çalışmalarında homojen özellik sergileyen bazı alt gruplar genel ortalamadan farklı değerler kümesi ortaya çıkarabilir (Shiyko, Rim ve Grimm, 2012). Ölçek geliştirme/ uyarılma çalışmalarında çalışma grubunda homojenliği bozabilecek olası alt gruplar yer aldığında, alt grupların ayrı ayrı değerlendirilmelidir (Bryne, 2010). Üstün zekalı öğrenciler zihinsel, sosyal ve duygusal özellikleri ile akranlarından bir takım farklı özellikler sergilemektedirler. Bu yönü ile öğretmenlerin öz-yaratıcılık algısı söz konusu gruptan farklılaşabilecektir (?). Bu durumun test edilmesi amacıyla bu çalışmanın gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Çalışma kapsamında, 2016-2017 kesitinde İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde hizmet sunan ilk ve ortaokullardan veri toplanmıştır. Veri girişi sürmektedir. Veri girişi tamamlandıktan sonra ortaya çıkacak yapının test edilmesi için doğrulayıcı faktör analizi, alt grup puanları arasında ilişkinin incelenmesi için pearson korelasyon analizi ve alt ve üst dilime girenlerin (%27) anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının saptanması için bağımsız örneklem için t-testi analizleri gerçekleştirilecektir. Güvenilirlik sonuçları için ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanacaktır. Ortaya çıkan sonuçlar, literatür kapsamında tartışılacaktır.

BİLDİRİLER

Öğrencilerin Yetenek Düzeyine Göre Yaratıcı Yazma Becerilerinin İncelenmesi

Y. Doç. Feyzullah Şahin, Tuncay İlhan

1 Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

Üstün Zekalıların Eğitimi A.B.D.

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Yaratıcı düşünme becerileri alana özgü veya genel bir özellik olarak değerlendirilebilmektedir. Alana özgü yaratıcılık, genel yaratıcılıktan alana özgü bilgiyi kullanma düzeyine daha fazla başvurulması boyutu ile farklılaşmaktadır. Bir diğer ifade ile; alana özgü yaratıcı çalışmalarda alana ilişkin bir takım beceriler, bilgi ve yaratıcılıkla ilgili özgü süreçler eş zamanlı olarak harekete geçmektedir. Yaratıcı yazma da alana özgü beceriler kapsamında değerlendirilen bir alt alandır. Yüksek yetenekli öğrenciler, ortalama yetenek seviyesindeki akranlarından özellikle bilgi süreçlerini işleme kapasiteleri boyutu ile farklılaşmaktadır. Bu çalışmanın genel amacı, yüksek yetenekli öğrenciler ile ortalama yetenek seviyesindeki öğrencilerin yaratıcı yazma düzeylerinin farklılığının incelenmesidir. Çalışmada şu alt sorulara yanıt aranacaktır: Yüksek veya ortalama yetenek düzeyindeki öğrencilerde yaratıcı yazma düzeyi:

- Kitap okuma oranı,
- Cinsiyeti,
- Yazma öz yeterlilik algısı
- Genel ve Türkçe dersi akademik başarılarına, göre farklılaşmakta mıdır?

Çalışma, 2017 kesitinde sürdürülecektir. Çalışmada yüksek başarılılar, Düzce İl Milli Eğitim Müdürlüğüne Proje okulu olarak belirlenen ve başarı testi sonuçlarına göre seçilen öğrenciler arasından gönüllülük esasına göre belirlenecektir. Ortalama yetenek düzeyindeki öğrenciler ise rastsal olarak kolay ulaşılabirlik göz önünde bulundurularak diğer okullardan seçilecektir. Çalışma kapsamında, beşinci sınıfa devam eden 100'ü yüksek, 100'ü ortalama başarılı

olmak üzere toplamda 200 öğrenciye ulaşılabacaktır. Çalışmada veri toplama aracı olarak öğrenci ürünleri, yazma öz yeterlilik algısı, araştırmacılar tarafından hazırlanan bilgi formu ve 2016-2017 Güz dönemi not ortalamaları kullanılacaktır. Öğrenci ürünleri, yaratıcı düşünme becerilerinin değerlendirilmesinde alt ölçüt olarak kullanılan akıcılık, esneklik ve yaratıcılık puanı boyutları ile puanlanacaktır. Yaratıcılık puanının hesaplanmasında Snyder, Mitchell, Bossomaier ve Pallier (2004, p. 416) tarafından geliştirilmiş olan $CI = \log_2\{(1 + u_1) (1 + u_2) \dots (1 + u_c)\}$ formülü kullanılacaktır. Puanlamanın güvenilirliğinin artırılabilmesi için değerlendirmeler arası tutarlılık hesaplanacaktır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin yaratıcı yazma düzeyleri; başarı düzeyi, akademik başarı, kitap okuma düzeyi ve yazma öz yeterlilik algısı bağlamında tartışılacaktır.

BİLDİRİLER

Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmenlerinin Öğrenci Seçimleri ile İlgili Görüşleri

Y. Doç. Gülşah Batdal Karaduman¹, Aslı Elgün Ceviz²

*1 İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi,
İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı*

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Bilim ve Sanat Merkezi, okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarına devam eden üstün veya özel yetenekli öğrencilerin örgün eğitim kurumlarındaki eğitimlerini aksatmayacak şekilde bireysel yeteneklerinin bilincinde olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış olan bağımsız özel eğitim kurumudur. Bu çalışmanın amacı Bilim ve Sanat Merkezi'ne (BİLSEM) devam eden üstün zekâlı ve üstün yetenekli öğrencilerin seçimi ile ilgili bu kurumlardaki öğretmenlerin düşüncelerini ve beklentilerini saptamaktır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, veriler açık uçlu sorulardan oluşan "BİLSEM öğretmenlerinin Üstün Zekâlı ve Üstün Yetenekli Öğrencilerin Seçimi ile İlgili Görüşleri Anketi" ile elde edilmiştir. Çalışma, Bilim ve Sanat Merkezlerinde öğretmenlik yapan 30 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiş olup güvenirlik ve geçerlik araştırmacı ve uzmanlar tarafından sağlanmıştır. Bu çalışma sonucunda öğretmenlerin bu konuda tespit ettikleri eksiklikler ve bunlara çözüm önerilerine yer verilmiştir. Alandaki ihtiyaca yönelik çalışmaların hızlandırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcılığı Destekleyici Davranışlarının İncelenmesi

Y. Doç. Gülşah Batdal Karaduman¹, Cavide Çiftçi²

*1 İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi,
İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı*

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Yaratıcılık, üstün yetenekli ve zekalı öğrenciler ile diğer bütün öğrencilerin eğitimleri için çok önemlidir. Araştırmanın amacı, bu öğrencilerin öğretmenleri olacak sınıf öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleyici davranışlarının incelenmesidir. Sınıf öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleyici davranışlarının medeni durum, cinsiyet, kıdem, mezun olunan okul, eğitim durumu, okutulan sınıf düzeyi ve eğitim teknolojisi kullanım sıklığı değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesi araştırmanın alt amaçları olarak ele alınmıştır. Genel tarama modelinde olan araştırmanın örneklemini 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş ilinde görev yapmakta olan 80 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğretmen Bilgi Formu” ve Soh (2000) tarafından geliştirilen ve Dikici (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan “Yaratıcılığı Destekleyen Öğretmen İndeksi Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama ve standart sapmanın yanı sıra bağımsız örneklem t testi, Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis H testi istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin sınıf-içi eğitim öğretim sürecinde yüksek düzeyde yaratıcılığı destekleyici davranışlar gösterdiği, öğretmenlerin yaratıcılığı destekleyici davranış gösterme düzeyleri ile medeni durumları, cinsiyetleri, eğitim durumları, okuttukları sınıf düzeyi ve eğitim teknolojisi kullanım sıklıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken; öğretmenlerin mezun oldukları okul ile yaratıcılığı destekleyici davranış gösterme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve sınıf öğretmenlerinin sınıf içi eğitim öğretim sürecinde gösterdikleri yaratıcılığı destekleyici davranışlar ile öğretmenlerin mezun oldukları okul ve eğitim teknolojisi kullanım sıklıkları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerisi Hakkındaki Görüşlerine Ait Nitel Bir Çalışma

Y. Doç. Gülşah Batdal Karaduman¹, Arş. Gör. Esat Yıldırım²

*1 İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü,
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı*

*2 Kilis 7 Aralık Üniversitesi Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü,
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı*

Üstün yetenekliler ve zekalılar ve diğer öğrenenler için, bilginin yanında beceriler de büyük bir önem arz etmektedir. Aynı zamanda bu beceriler, eğitim sistemimizin önemli bir parçası haline gelmiştir. Hayatımızdaki birçok sorunun farkına varılması, çözüme kavuşturulması ve bu sorunlara farklı çözümler üretilebilmesi için düşünme becerilerinin geliştirilmesi son derece önemli bir konudur. Özellikle üstün yetenekliler ve zekalılar ve diğer öğrenciler için önemli bu düşünme becerilerden biri de yaratıcı düşünme becerisidir. Bu çalışmanın amacı mezun olduklarında diğer öğrenciler gibi pek çok üstün yetenekli ve zekalı öğrencinin öğretmeni olacak yükseköğretimde okuyan öğrencilerin “yaratıcı düşünme becerisine” yönelik görüşlerini incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden faydalanan bu araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 yılı güz döneminde Kilis 7 Aralık Üniversitesinde okumakta olan 40 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Katılımcılara yöneltilen açık uçlu sorular sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır; Öğretmen adayları yaratıcı düşünme becerisini; bireyin yeni, orijinal fikirler ortaya koyması olarak tanımlamışlardır. Yaratıcı düşünme becerisine sahip bir öğretmenin; herkesten farklı ve güncel teknikleri dersinde uygulayan bir özelliğe sahip olması gerektiğini; öğrencilere problemler karşısında farklı ve yeni çözümler üretmeyi kazandırdığını; derslerinde farklı teknikleri uyguladıkları durumlarda yaratıcı düşünme becerisinden yararlanabileceklerini; yaratıcılığın geliştirilmesinde en çok beyin fırtınası ve 6 şapkalı düşünme tekniklerini kullanacaklarını; yaratıcı düşünme becerisinin alandaki öğrenmelerin kalıcı olması ile ilgili alana katkı sağlayacağını ve yaratıcılığı en çok; öğrenciden kaynaklı ailevi sorunların, geleneksel yöntemlere bağlı öğretmenin ve kalabalık sınıfların engellediğini ifade etmişlerdir.

BİLDİRİLER

Üstün Zekalı ve Yetenekli Öğrencilerin Mükemmeliyetçilik Düzeylerinin İncelenmesi

Y. Doç. Gülşah Batdal Karaduman¹, Zana Altuntaş²

*1 İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü,
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı*

2 İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü

Bu çalışmanın amacı üstün yetenekli ve yetenekli öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeyini araştırmaktır. Araştırmanın örneklemini, okula ve İstanbul'da Bilim Sanat Merkezlerine devam eden toplam 140 yetenekli çocuk (9-12 yaş arası) oluşturmaktadır. Üstün yetenekli çocukların mükemmeliyetçilik düzeylerini araştırmak için Özbay ve Mısır-Taşdemir (2003) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği" uygulanmıştır. Verileri analiz etmek için SPSS istatistik programı kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde t-testi, aritmetik ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, mükemmeliyetçilik seviyesi yüksek ancak cinsiyetler arasındaki fark anlamlı çıkmamıştır.

BİLDİRİLER

Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Araştırmacı Öğretmen ve Program Geliştirme Örneği

Y. Doç. Haluk Özmen¹, Kerim Kürşat Güney²

1 Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi,

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Üstün yetenek tanımı, farklı dönemlerde ve/veya toplumlarda kişilerden beklenen nitelikler, toplumun değer yargılarına, ekonomik duruma, sosyal olaylara bağlı olarak kendisine atfedilen özelliklerde meydana gelen değişmeye orantılı olarak farklılaşmıştır. Literatürde bu konuda yaygın olarak tarihi kaynaklara (antik Çin yazıtlarına, antik Yunan ve Roma kaynaklarına, hristiyanlığa, yahudiliğe) bağlı farklı yaklaşımlar yanında günümüzde örtülü tanımlama çalışmaları ile de toplumsal beklentilere göre de farklılıkların olduğu görülmektedir. Her faaliyet gibi üstün yeteneklilerin eğitimi de yine başta ne olduğu konusundaki ön kabulümüze dayalı olarak farklılık gösterecektir. MEB, yaptığı sınavlar ile öğrencilerin tanınmasında CHC zeka teorisi ile ortaya konan farklı bilişsel becerileri ölçen testler ile öğrencileri seçmektedir. Bu durum da ülkemizdeki üstün yetenek tanımının bilişsel aktivite/performans ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu durum TUBİTAK tarafından ortaya konan 2023 hedeflerinin incelenmesi ve araştırmacı eksikliğinin belirli alanlarda giderilmek istenmesi ile de paralel bir durumdur. MEB'in yayınladığı BİLSEM yönergesine göre kurumlardaki ÜY öğrenci programlarının hazırlanması, uygulanması ve sınanması öğretmenlere verilmiş bir sorumluluktur. Bu sorumluluk diğer kurumlarda hazır olarak sunulan programlar ve içerikler göz önüne alındığında BİLSEM öğretmenlerine oldukça büyük bir yük vermektedir. Öğretmenin araştırma ve bu araştırma sonuçlarını uygulamalarına yansıtmasını gerektiren sorumluluk, araştırmacı öğretmen yaklaşımında ortaya konan ve kendisi yanında kurumun da gelişmesine katkı sağlayan ideal öğretmenin varlığını gerektirmektedir.

Araştırmacı öğretmenler, kurumlarında var olan durumu analiz edip problem durumlarını tespit ederek çözümleri için eylemler oluşturabilen ve bu eylemlerini proje halinde uygulayarak raporlayabilen öğretmenlerdir. Bu öğretmenler uygulama sonuçlarını paylaşarak kendi deneyimlerinin diğer kurumlardaki öğretmenlere ve araştırmacılara örnek teşkil etmesi ve uygulamaların verimliliğinin artması için çaba gösterirler.

Benzer bir uygulama Trabzon BİLSEM bünyesinde öğrencilerin destek eğitimi sürecini daha verimli geçirmeleri için kurum öğretmenleri tarafından hayata geçirilmiştir. Bir grup öğretmen, öğrencilerin düzeylerine uygun olarak (ilköğretim programında var olan ve öğrencilerin ulaştığı düzey olan program kazanımlarına göre) yapılabilecekleri ve ulaşılmak istenen düzeyi (BYF aşamasına başlamak için gerekli temel kazanımlar) belirleyerek kazanım, içerik ve etkinlikler belirlemişlerdir. Belirlenen kazanımlar ve buna bağlı içerik 2023 hedeflerinde ortaya konan araştırmacı eksikliğini gidermek için küçük yaşta araştırmacı yetiştirme görüşü ile tasarlanmıştır. Program tasarlanırken NAGC'nin ortaya koyduğu üstün yetenekli öğrenciler için hazırlanacak olan programın sahip olması gereken standartlar göz önüne alınmıştır. Bu etkinlikleri uygulayarak verimliliği, sosyal geçerliliği ve öğrencilerin erişimlerini test etmişlerdir. Ayrıca hazırlanan programın NAGC standartlarına uygunluğu ve belirlenen felsefi ve psikolojik yaklaşımlara uygunluğu sınanmıştır. Bu sunu ile yürütölen bu faaliyetler ve ulaşılan sonuçlar özetlenerek sunulacaktır.

Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Hazırlanan Bilimsel Araştırma Becerilerini Geliştirme Programının Standartlara Uygunluğunun Akademisyen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi

Y. Doç. Haluk Özmen¹, Kerim Kürşat Güney²

1 Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi,

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Bu araştırma ile Trabzon BİLSEM'de kurum niteliklerini yükseltmek ve hedef kitle olan üstün yetenekli öğrencilere daha iyi olanaklar sunmak için yürütülen okul temelli program geliştirme faaliyetlerinin değerlendirilmesi sürecinin, Yüksel tarafından Türkiye'ye uyarlanmış olan program değerlendirme standart kriterlerine göre değerlendirilmesi hakkında bilgi sunulmuştur.

Program geliştirme süreci, program kavramı hakkındaki ön tanımlara ve beklentilere göre biçimlenen, fakat iyiye ulaşma amacından dolayı da uygulamadan vazgeçilene kadar bitmeyen bir süreçtir. Program geliştirme kavramı her ne kadar kazanım veya etkinlik hazırlama olarak anlaşılsa da yapılanların yansıtıcı bir bakış açısı ile kritik edilmesi niteliğin artırılması açısından son derece önemli bir adımdır. Ülkemizde yürütülen araştırmalara bakıldığında bu önemli adımın Stake, Eisner, Provus, Tyler ve Stufflebeam gibi araştırmacıların ortaya koydukları ve kendi eğitim ürünü beklentilerine dayalı oluşturdukları modellerin kullanıldığı görülmektedir. Fakat bu modellerin kullanımı değerlendirmenin başarılı ve işe yarar doğru sonuçlar vereceğini garanti etmemektedir. Herhangi bir işin yapılması için doğru aracın kullanılması gerek bir şart iken yeter bir şart değildir. Aynı şekilde program değerlendirme modellerinin de kullanımı yanında uygun kullanımı da gerekmektedir. Yurt dışında yürütülen farklı çalışmalar incelendiğinde, program değerlendirmenin belli bir sistematik içinde yürütülmesi için birçok gelişmiş ülkede program değerlendirme standartlarının oluşturulduğu görülmektedir.

Türkiye’de ise Yüksel tarafından uluslar arası örnekler doğrultusunda hazırlanan bir program değerlendirme standardı bulunmaktadır. Bu standart yararlık, yürütülebilirlik, uygunluk ve doğruluk olmak üzere dört başlıktan ve bunları oluşturan alt kriterlerden oluşmaktadır. Her başlık alt kriterlerden oluşmaktadır. Program değerlendirme süreci alt kriterleri oluşturan koşullara uygunluk açısından sınanmaktadır. Alt kriterler ön tanımlı kıstaslar oluşturarak yürütülen faaliyetlerden elde edilecek olan verilerin ortaya konmasını sağlamaktadır. Böylelikle karar vericiler ve verileri kullananlar için geçerli ve güvenilir bilgiler elde edilmektedir. Bilim ve Sanat Merkezlerinde program ihtiyacı uzun yıllardır dillendiren ve farklı çalıştay ve kongrelerde üzerinde durulan bir konudur. Öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak farklılaştırılmış program ihtiyacına cevap vermek için kurum içerisinde yıllara yayılan geliştirme ve uygulamaların değerlendirmesi çalışmaları yürütülmüştür. Bu araştırmada öğrencilerin bilimsel araştırma becerilerini geliştirmek için hazırlanmış olan programın değerlendirilmesi sürecinin ve yürütülen faaliyetlerin, Türkiye’ye uyarlanmış olan standartlara uygunluğu konusunda, akademisyenlerden elde edilen görüşler sunulmuştur. Araştırmada veriler Yüksel tarafından oluşturulan standart ve alt kriterler dikkate alınarak araştırmacılar tarafından hazırlanan bir form yardımıyla toplanmıştır. Çalışma kapsamında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesinde görevli beş akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. Çalışmaya katılan akademisyenlerin tamamı öğretim üyesi düzeyinde olup, program geliştirme konusunda lisansüstü eğitim yapmış veya bu alanda akademik çalışmalar yürüten kişilerdir. Veri toplama sürecinin yürütülmesi aşamasında hazırlanan bilimsel araştırma becerilerini geliştirme programı akademisyenlere dağıtılmış, programın geliştirilmesi süreci ve dikkate alınan hususlar konusunda kendilerine toplu halde bir sunum ve açıklamalar yapılmıştır. Ardından program değerlendirme süreci anlatılmış, yürütülen faaliyetler örnekler ile açıklanmış ve veri toplama süreci ile ilgili soruları yanıtlanmıştır. Sonrasında hazırlanmış olan formu doldurmaları istenmiştir. Akademisyenler verilen belgeleri inceledikten ve sunumdan sonra, formada belirtilen ve program geliştirme standart ve alt kriterlerine içeren başlıklara yönelik olarak programın uygunluğu konusundaki düşüncelerini yazılı hale getirmişlerdir.

Elde edilen verilerin analizinden geliştirilen programın uygunluk, yararlılık, yürütülebilirlik ve doğruluk standartlarına uygunluğu hakkında yargıya varılmıştır. Akademisyenlere göre yürütülen program değerlendirme faaliyeti uygunluk, yararlılık, yürütülebilirlik ve doğruluk standartlarına uygun olarak bulunmuştur. Sunum içeriği olarak yürütülebilirlik standardı ile ilgi olarak elde edilen verilerin sunumu yapılacaktır. Akademisyenler değerlendirme faaliyeti için, uygun yöntemlerin kullanıldığını, grup ve kurum desteği sağlandığını, maliyet-yarar çözümlemesinin yapıldığını ve sürecin uygun şekilde yönetildiğini belirtmişlerdir. Buna göre süreç yürütülebilirlik standartlarına uygun olarak tamamlanmıştır.

Weblogta Yazmanın Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi

Y. Doç. Hanife Gülhan Orhan-Karsak

Kırklareli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

Yazma, teknoloji ile bütünleştirilsin ya da bütünleştirilmesin, bugünün mezunları için önemli bir yetenektir. Bununla birlikte, öğrencileri web 2.0 teknolojileri ile bütünleştirilmiş yazma etkinlikleri ile motive etmek ve onların yaşam becerilerini geliştirmek, etkili bir yol olabilir. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı yazma için kullanılan weblog ortamının, eleştirel düşünme becerilerine etkisini incelemektir. Bu çalışma için nicel araştırma deseni kullanılmıştır. Bu bağlamda, deneysel bir çalışma olarak “öntest-sontest kontrol gruplu desen”e başvurulmuştur. 7’si deney, 7’si kontrol grubunda olmak üzere 5. Sınıf düzeyindeki 14 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Deney grubu weblog ortamında çalışırken, kontrol grubu yüz yüze ortamda çalışmıştır. Çalışmada öntest ve sontest olarak ‘Eleştirel düşünme ölçeği’ kullanılmıştır. Sonuçlar bulgular ışığında tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Öğretmenler ile Ebeveynler Perspektifinden Üstün Yetenekli Çocuk Metaforu

Y. Doç. Hatice Kadioğlu Ateş

İstanbul Sabahattin Zaim üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

Metafor, iyi bilinen bir durumun anlamını bilinmeyen bir duruma taşıdığı için yeni bir bilginin öğrenilmesini kolaylaştıran bir düşünce ve görme biçimidir (Morgan, 1998). Metaforlar öğretimde ve öğretmen eğitiminde; profesyonel düşünme, profesyonel kimlik geliştirme, pedagojik bir araç, bir yansıtma aracı, değerlendirme aracı, bir araştırma aracı, program kuramı, zihinsel model, keşfetmede bir araç ve öğretimde değişim için bir araç olarak kullanılmıştır (Saban, 2006). Metaforlar incelenmek istenilen anlamların nasıl algılandığını anlamaya katkı sağlar (Cerit, 2008; Rızvanoğlu, 2007). Bu açıklamalardan da anlaşılabileceği gibi metaforlar, öğretmenlerin ve ebeveynlerin üstün yetenekli çocuklara ilişkin algılarının belirlenmesinde önemli bir araç olarak görülebilir. Bu nedenle ilgili çalışmada öğretmenlerin ve ebeveynlerin üstün yetenekli çocuklara yönelik algılarını metaforlar yoluyla belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmancının katılımcıları 2016-2017 eğitim öğretim yılında, İstanbul ilinde okuyan üstün yetenekli tanısına sahip ilkököl ve ortaoköl öğrencilerinin ebeveynleri ile öğretmenleri arasından gönüllölük esasına uygun olarak seçilmiştir. Çalışma grubuna toplam 150 tane ebeveyn ve 50 tane öğretmeni dahil edilmiştir. "Öğretmenler ile Ebeveynler Perspektifinden Üstün Yetenekli Çocuk Metaforu" isimli bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında nitel araştırma yöntemi temel alınmıştır. Konu ile ilgili bilgiler görüşme tekniğı kullanılarak elde edilmiştir. Öğretmenler ve ebeveynlere yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Üstün yetenekli çocuk gibidir, çünkü..... ifadesinin yer aldığı formun hem ebeveynler hem de öğretmenler tarafından doldurulması istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi tekniğı kullanılmıştır. Görüşmelerde ebeveyn ve öğretmenlerin ifade ettikleri düşünceleri okunarak uygun şekilde kodlaması yapılmış ve daha sonra birbiriyle ilişkili olan kodlara uygun şekilde temalar oluşturulmuştur.

İlkokuma Yazma Öğretiminde Bitişik Eğik Yazı Uygulamasına Özel Yetenekli Ebeveyn Perspektifinden Bakış

Y. Doç. Hatice Kadioğlu Ateş

İstanbul Sabahattin Zaim üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

İlk okuma yazma; insanlığın, on bin yılda oluşturduğu sembolleri bireye öğretmekle ondan yeni bir iletişim ve etkileşim kanalı oluşturmaktır. Eğitim, insanlığın on bin yılda geliştirdiği bu yazıyı, yedi yaşındaki çocuğa, yedi sekiz aylık bir zamanda kavratarak büyük bir mucize gerçekleştirmektedir. (Güleryüz, 2000: 2). Birinci sınıfa başlayan ve okumaz-yazmazlık düzeyinde okula gelen çocukların etkili program, donanımlı öğretmen yönetiminde nitelikli ilkökuma yazma öğretimi ile temel okur yazarlık düzeyine ulaşması istenen ve beklenen bir durumdur (Sağırlı, 2015). Ülkemizde bitişik eğik yazı öğretimine Atatürk döneminde başlanmıştır. Atatürk, kara tahta başında Yeni Türk Latin Harfleri'nin örneklerini, bitişik eğik el yazısı ile göstermiştir. Atatürk döneminin kuşağı; yaşlısı genci, bitişik eğik yazıyı, çok iyi öğrenmiş ve yıllarca kullanmıştır. O döneme ait diplomalar, nüfus cüzdanları, tapu kayıtları vb. birçok belge; bitişik eğik yazı ile matbaada basılmışçasına açık, işlek ve estetik olarak yazılmıştır (Güneş, 2006, s.18). Ülkemizde 2004 taslak programı ile ilkökuma yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanması kararlaştırılmıştır. Yaklaşık on üç yıldır öğrencilerimiz bitişik eğik yazı ile okuryazar olmaktadır. Alanyazında bitişik eğik yazıya ilişkin öğretmen, öğrenci, ebeveyn görüşlerini inceleyen pek çok çalışma yer almaktadır. İlgili çalışmada amaç ilkökuma yazma öğretiminde bitişik eğik yazı uygulamasına özel yetenekli ebeveyn perspektifinden bakışı dile getirmektir. Araştırma kapsamında özel yetenekli öğrencilerin ebeveynleriyle görüşmeler yapılmış, bitişik eğik yazı uygulaması ile ilkökuma yazmaya başlamaya ilişkin görüşleri alınmıştır. Ebeveynlerin tamamı özel yetenekli çocuğu ilkökula devam eden öğrenci velileridir. 2016-2017 eğitim öğretim yılında toplanan veriler yüz yüze görüşülerek elde edilmiştir. Ebeveynlerin cevapları kayıt altına alınmış daha sonra raporlaştırılmıştır. İçerik analizi ile desenlenen çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmanın sonunda öneriler geliştirilmiştir.

Özel Yetenekli Öğrencilerin Öğretmenlerinin Hangi Özelliklere Sahip Olması Gerektiğine İlişkin Öğretmen ve Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Y. Doç. Hatice Kadioğlu Ateş¹, Y. Doç. Esra Türk², Muzaffer Özfidan³

1 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

2 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

3 MEB.

Araştırmada hem ebeveynlerle hem de öğretmenlerle çalışılmıştır. Araştırma kapsamında çocuğu 6-14 yaş arası olup özel yetenekli tanısı almış ebeveynlerle görüşülmüştür. Araştırmada adı geçen özel yetenekli öğrenciler ilkokul ve ortaokula devam eden öğrencilerdir. Ebeveynlere; İstanbul'daki çocuk üniversiteleri ve özel yeteneklilere eğitim veren vakıf okulları aracılığıyla ulaşılmıştır. Özel yetenekli çocukları belediye ve/veya üniversite kapsamındaki çocuk üniversitelerinden hizmet alan ebeveynler ile özel yeteneklilere hizmet veren vakıf okullarında okuyan öğrenci ebeveynleri gönüllülük esasına uygun olarak araştırmaya dahil edilmiştir. Öğretmenler adı geçen kurumlarda görev yapan sınıf ve branş öğretmenleridir. Araştırmanın çalışma verileri 2016-2017 eğitim öğretim yılı birinci döneminde toplanmıştır. Bu çalışmada ebeveyn ve öğretmenlerin özel yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin hangi özelliklere sahip olması gerektiğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 73 tane çocuğu ilkokula devam eden özel yetenekli öğrenci ebeveyni, 70 tane çocuğu ortaokula devam eden özel yetenekli öğrenci ebeveyni, 50 tane sınıfında özel yetenekli tanısı almış öğrencisi bulunan ilkokul veya ortaokulda görev yapan sınıf ve/veya branş öğretmeni ile çalışılmıştır. Bu çalışmada konu ile ilgili bilgiler yapılandırılmamış görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Katılımcılar ile yapılan görüşmeler ortalama 15-20 dakikalık bir zaman diliminde gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara görüşmenin başında demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgileri (cinsiyet, eğitim düzeyi...) sorulmuştur. Görüşme kapsamında katılımcılarla genel olarak şu konular hakkında görüşülmüştür; özel yetenekli bir öğrencinin öğretmenin de özel yetenekli olması gerektiğine ilişkin görüşleri ve sebepleri, özel yetenekli öğrencilerin öğretmenleri hangi özelliklere sahip olması gerektiğine ilişkin görüşleri ve sebepleri.

Türkiye’de Üstün Yeteneklilerle Matematik Alanında Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Y. Doç. Hatice Kadioğlu Ateş¹, Arş. Gör. Elif Aktaş²

1 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

2 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

Ülkemizde son yıllarda eğitim alanında yapılan araştırmalar arasında üstün yetenekli öğrencilerle ilgili olanların sayısı artış göstermektedir. Eğitim felsefemizdeki önemli değişikliklerle beraber öğrenenin öğrenmedeki yeri değişmiş, pasiften aktife dönüşmüştür. Öğrenenin bireysel farklılıkları da daha fazla dikkate alınır olmuştur. Zekanın öğrenmedeki yeri ile ilgili hem eğitim-bilimcilerin hem öğretmenlerin hem velilerin hem de psikologların farkındalıkları artmıştır. Ülkemizde üstün yeteneklilerin özel eğitim kapsamında eğitilmeleri hususunda bazı yasal düzenlemeler de yapılmıştır. Üstün yeteneklilerle yapılan araştırmalar arasında matematik konulu olanlar hem nitel hem de nicel açıdan ayrı bir önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de üstün yeteneklilerle yapılan matematik alanındaki araştırmaları incelemektir. İlgili araştırmalar YÖK ulusal tez merkezindeki lisansüstü tezler ve hakemli ulusal/uluslararası dergilerde yayınlanan makalelerdir. Tez veya makaleler arasındaki literatür çalışması olanlar araştırmaya dahil edilmemiştir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçme aracı ile her bir araştırma çalışma alanına göre kategorileştirilmiştir. Araştırmalarda matematik ile ilgili hangi değişkenler arasındaki ilişkinin incelendiği belirtilmiştir. Çalışmanın bulgular kısmında araştırmaların amaçları incelenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Doküman incelemesi yapılmıştır. Çalışmaya yirmi tane makale ve yirmi bir tane lisansüstü tez dahil edilmiştir. Toplamda üstün yeteneklilerle matematik alanında yapılmış kırk bir tane bilimsel araştırma incelenmiştir. Çalışmada, araştırmalar ele alınırken yapılabilecek yeni çalışmalara da öneriler sunulmuştur. İlgili çalışma üstün yetenekli alanında çalışan akademisyenlere, öğretmenlere, uzmanlara önemli katkılar sağlayacaktır. Araştırma önerilerle sonlandırılmıştır.

Educating the Gifted Student in the Regular Classroom: What do researches say?

Y. Doç. İbrahim Akar

*Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Psikolojik
Danışmanlık ve Rehberlik A.B.D.*

Gifted students, especially in Turkey, are obliged to maintain their education in their regular classrooms. If a gifted student has given no appropriate support during his/her education years in the regular classroom, he or she may likely face with a phenomenon called “waiting in the classroom”. And this phenomenon is much likely to have a potential to effect gifted student negatively. Therefore, there is a need for an up-to-date researches based answer to this crucial problem. The purpose of this study was to review, examine and discuss the research studies focusing on educating the gifted student in the regular classroom. To achieve this, I reviewed and examined a number of research studies focusing on education of the gifted student in regular classroom. Research studies’ findings depending on whether or not showing evidence in support of gifted students or both gifted and non-gifted students in the regular classrooms will be presented and discussed.

BİLDİRİLER

Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezlerdeki Özel Yetenek Kavramının İncelenmesi

Y. Doç. Nüket Afat

*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü*

Türkiye’de son üç yıl içinde Özel Eğitim alanında çok önemli değişimler yaşanmaktadır. Bu değişimlerden biri de Üstün zekalı ve yetenekli kavramı yerine özel yetenek kavramının kullanımının tercih edilmesidir. Ele alınan bir konuyla ilgili kavramlar ve tanımlar düşüncelerin şekillendirilmesinde oldukça etkilidir. Bu açıdan bakıldığında “özel yetenek” kavramına akademik çalışmaların nasıl baktığı merak edilmiş ve bu çalışma kapsamında “özel yetenek” kavramı ile ilgili Türkiye’de hazırlanan doktora ve yüksek lisans tezlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini YÖK tez arşivinden elde edilen ve erişime açık olan lisansüstü tezlerdir. İlgili tezler doküman incelemesi metoduyla çok boyutlu olarak incelenmiştir. Yapılan değerlendirmelerde, Kırcaali-İftar’ın (2005 uyarladığı “Sosyal Bilimler Araştırmalarını Değerlendirme Ölçütleri”nden yararlanılmıştır. İncelenen tezler; yıllara, tezlerin türüne, tezi hazırlayan kişilerin cinsiyetlerine, teze danışmanlık yapan öğretim üyelerinin cinsiyetlerine ve unvanlarına, tezin yapıldığı enstitüye ve anabilim dallarına, tezde kullanılan veri toplama araçlarına, araştırma modeline ve yöntemine, uygulama yapılan örneklem grubuna ve sayısına, yapıldığı illere göre incelenmiştir. Araştırmada örneklem tayinine gidilmemiş “kendini örnekleyen evren” (Çilenti, 1984, s.37) çalışma evreni olarak kabul edilmiştir. Araştırmada 40 lisansüstü tez incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen bulgular yüzde ve frekans tablolarıyla gösterilerek yorumlanarak gelecek araştırmalara kaynaklık etmesi umulan önerilerde bulunulmuştur.

BİLDİRİLER

Üstün Zekalılar Öğretmenliği Adaylarının Bilişsel Esneklik Düzeyleri

Y. Doç. Sezen Camcı Erdoğan

*İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü,
Üstün Zekalılar Öğretmenliği Anabilim Dalı*

Bireyler günlük hayatta bir çok problemle karşı karşıya kalıp bu problemlerle başa çıkabilmek için çeşitli çözümler üretmektedirler. Bu problemler karşısında bireyin çözüm alternatiflerinin farkında olması, yeni durumlara hazır ve esnek olması ve bu durumlarda kendisini yetkin hissetmesi bilişsel esnekliğin getirisini olarak görülmektedir. Mesleği gereği üstün zekalılar öğretmenlerinin, bir çok farklı durum ile karşılaşması ve farklı zorluklarda çeşitli çözüm alternatifleri üretebilmesi ve bu alternatifleri uygulamada kendine güvenmesi önemlidir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, üstün zekalılar öğretmenliği adaylarının sahip olduğu bilişsel esneklik düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi vb. gibi çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Çalışma betimsel bir çalışma olmakla birlikte, veriler 2015-2016 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin büyük şehirlerinden birinde yer alan bir devlet üniversitesinde Üstün Zekalılar Öğretmenliği lisans programına devam eden 150 öğrenciden tolanmıştır. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Veriler kişisel bilgi formu ve Bilişsel Esneklik Envanteri ile toplanmıştır. Analizi devam etmekte olan çalışmanın verileri t testi, ANOVA vb. gibi istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilecek ve bulgular literatürde paylaşılan bulgularıyla yorumlanarak gerekli önerilerde bulunulacaktır.

Similarity and Relation Based Test of Thinking in Math for Identification of Mathematical Talent and Investigation of its Psychometric Properties

Y. Doç. Şule Güçyeter

Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

The first purpose of this study is to describe Similarity and Relation based Model of Thinking in Math (SRMT-M) which is developed for identification of mathematical talent. The second purpose is to investigate the psychometric properties of Similarity and Relation based Test of Thinking in Math that was developed based on the aforementioned model. The revision process of the test will be explained in the last part of the study. Research is important because of the contribution to the literature by developing national domain specific identification test and identification model. Survey method was conducted while investigating SRTT-M's psychometric properties, a total of 764 middle school students from 5th , 6th , 7th grades were participated to the study. Construct validity of the model was examined by using exploratory and confirmatory factor analysis. Results of exploratory factor analysis showed that six components explained %43.191 of the total variance. Confirmatory factor analysis also confirmed these six components, which extracted from the exploratory factor analysis. KR-20 coefficient for the total score of the SRTT-M was found .90. The total mean score of SRTT-M were found to be statistically higher in higher-grade levels and than lower grade levels. Also, gifted students' total mean scores were found to be statistically higher than non-gifted students. Statistically significant, positive correlation coefficients were found among the students' self-perception of their math ability, their self-perceptions about liking math and total SRTT-M score. Also there were statistically significant correlations among SRTT-M total test scores and students' general achievement score as well as math and science achievement scores. Based on the findings, SRTT-M is a reliable test and has a good discriminate and criterion validity.

Üstün Yetenekli Çocukların Dinî İlgileri Ve Öğrenme İhtiyaçları*

Y. Doç. Turgay Gündüz

*Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi,
Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Eğitimi Anabilim Dalı*

* Bu çalışma, Uludağ Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi'nce desteklenen D(U)-2009/45 numaralı "Bilim ve Sanat Merkezlerine Kayıtlı Üstün Yetenekli Çocukların Dinî-Ahlakî Soruları Üzerine Bir Araştırma" adlı araştırma projesinden üretilmiştir.

Üstün yetenekli çocukların dinî ilgileri ve dinî öğrenme ihtiyaçlarıyla ilgili araştırmalar yok denecek kadar azdır. Bu alanda ilgili literatüre bakıldığında, üstün yetenekli çocukların diğer yaşlılarına göre din, mitoloji ve ahlâkla ilgili konulara daha ilgili ve duyarlı oldukları tespit edilmiştir. Ancak dinî ilgi ve merakları açısından diğer yaşlılarıyla ne tür bir farklılaşma içinde oldukları hususunda Türkiye'de henüz bir çalışma yapılmış değildir. Verileri bir araştırma projesine dayanan bu çalışmada, üstün yetenekli çocuklar ile diğer yaşlıları arasında dinî ilgileri ve öğrenme ihtiyaçları bakımından bir farklılaşma olup olmadığı, varsa, bu farklılaşmanın anne babanın eğitim düzeyi ile bir ilişkisinin olup olmadığı araştırılmıştır.

Araştırmanın verileri, 556'sı üstün zekâlı olmak üzere toplam 1281 öğrenciye anket uygulanmak suretiyle elde edilmiştir. Üstün zekâlı çocuklar, Türkiye'nin çeşitli illerindeki (Adana, Afyon, Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir, Siirt, Tokat, Trabzon) Bilim Sanat Merkezlerine kayıtlı öğrencilerdir. Karşılaştırma grubunda yer alan diğer öğrenciler ise, Bursa'da farklı iki bölgedeki üç ilk ve ortaöğretim kurumuna devam eden öğrencilerdir. Öğrencilere yöneltilen "aklına dinle ilgili bazı sorular takıldığı olur mu? bu sorular tam olarak cevap verebileceğini düşündüğün bir din uzmanı ile karşılaştın ona öncelikle hangi soruları sordun?" sorusuna alınan cevaplar analiz edilmiştir. Ankete katılanlar, ilköğretim 3. sınıf ile ortaöğretim 12. sınıf arasında değişen öğrencilerdir.

Araştırmamızın örneklem sayısı 30'dan fazla olduğundan her bir faktörün normal dağılıma sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla Tek Örneklem Kolmogorov Smirnov Testi, verilerin homojen dağılıp dağılmadığını tespit etmek amacıyla One-way ANOVA Homogeneity of Variance Testi uygulandı ve çıkan anlamlılık değerlerine (Assymp.Sig) göre ($p>000$) sonuçların analizinde parametrik olmayan testler kullanıldı. Değişkenler arasındaki ilişkinin anlamlılık düzeylerini sorgulamak için Ki-Kare Bağımsızlık Testi kullanıldı. Ayrıca, üstün zekâlı çocuklar ile diğer akranları arasında dinî öğrenme ihtiyacı bakımından anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını test etmek için Mann-Whitney U Testi uygulandı.

Verilerin analizi henüz bütünüyle sonuçlanmış olmamakla birlikte, araştırmanın mevcut sonuçları, üstün zekâlı çocuklar ile diğer akranları arasında dinî öğrenme ihtiyaçları bakımından anlamlı düzeyde bir farklılık olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca farklılaşma ile anne-babanın eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

sunulmadı

Üstün Yetenekli Tanısı Konmuş Öğrencilerin İyi Oluşlarının ve Ahlaki Olgunluklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Y. Doç. Turgay Şirin

*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü*

Bu bildiride, Küçükçekmece Kaymakamlığı tarafından İstanbul Kalkınma Ajansı'na 2016 yılı Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programına sunulmuş ve İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmeye uygun görülmüş olan "Fark Et Geliştir Geleceği Değiştir projesi" kapsamında, ilçe genelinde tarama çalışması yapıp, tanı konan çocukların "Ergenler İçin Beş Boyutlu İyi Oluş Modeli: EPOCH Ölçeği'nden" aldıkları puanların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi neticesinde elde edilen bilimsel sonuçlar sunulacaktır.

Fark Et Geliştir Geleceği Değiştir Projesinin amacı, Özel yetenekli çocukların; erken dönemde belirlenmesi, yetenek, ilgi ve bilişsel kapasitelerine uygun eğitim almaları; yaratıcı ve üst düzey düşünme becerilerinin desteklenerek üretkenliklerinin desteklenmesi; kendilerine ve ailelerine gerekli danışmanlık hizmetlerinin sağlanmasıdır. Bu kapsamda Küçükçekmece ilçesi genelinde tanılanmış yaklaşık 83'ü ilkökul, 40'ı da ortaokul olmak üzere 123 öğrencinin proje kapsamında planlanan eğitimleri almaları planlanmıştır.

Araştırma metodu olarak nicel araştırma türlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu ise Küçükçekmece Kaymakamlığı tarafından İstanbul Kalkınma Ajansı'na 2016 yılı Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programına sunulmuş ve İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmeye uygun görülmüş olan "Fark Et Geliştir Geleceği Değiştir projesi" kapsamında, ilçe genelinde tarama çalışması yapıp, tanı konan çocuklardan 5 ile 8. sınıf arasında eğitim gören 40 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada Kern ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilen "Ergenler İçin Beş Boyutlu İyi Oluş Modeli: EPOCH Ölçeği" kullanılmıştır. EPOCH Ölçeği, Seligman'ın iyi oluş ile ilgili 5 boyutlu kavramsallaştırmasını ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu 5 boyutlu iyi oluş modelinin ergenler için uyarlanması sonucunda iyi oluşun boyutları; bağlılık (engagement), kararlılık (perseverance), iyimserlik (optimism), ilişkililik (connectedness) ve mutluluk (happiness) şeklinde isimlendirilmiş ve bu kavramların İngilizce orijinallerinin baş harflerinden

oluşan EPOCH kısaltması ile ifade edilmiştir. Ölçekteki maddeler 1 (hiçbir zaman) ile 5 (her zaman) arasında 5'li Likert derecelendirmeye göre puanlanmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesinde, her boyutta puanların ortalamasının alınmasıyla 1 ile 5 arasında bir puan üretilmekte ve bu 5 boyut gösterge paneli yaklaşımı ile rapor edilmektedir. Her boyutta 4 madde olmak üzere toplamda 20 madde bulunan ölçekte, ters puanlanan madde yoktur.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması İbrahim Demirci ve Füsün Ekşi (2015) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada ölçeğin güvenilirliğini test etmek için iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin madde analizi için düzeltilmiş madde-toplam puan korelasyonları incelenmiştir. Verilerin analizleri için LISREL 8.88 ve SPSS 20.0 programları kullanılmıştır. Ölçeğin beş boyutlu modelinin uyumunu belirlemek amacıyla yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda hesaplanan uyum indeksi değerleri kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur ($\chi^2 = 381.29$, $sd = 160$, $RMSEA = .074$, $NFI = .96$, $NNFI = .98$, $CFI = .98$, $IFI = .98$, $RFI = .96$ ve $SRMR = .052$). Ölçekteki maddelerin faktör yükleri .37 ile .84 arasında değişmektedir. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayıları .72 ile .88 arasında değişmektedir. Ölçeğin toplam puanının iç tutarlılık katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam puan korelasyon katsayılarının, .41 ile .77 arasında değiştiği görülmüştür. Araştırmanın sonuçlarına göre, EPOCH Ölçeği'nin Türkçe formunun ergenlerin iyi oluşunu ve gelişimini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve Türkiye'de yürütülecek bilimsel araştırmalarda kullanılabileceği söylenebilir.

Yine araştırmada, Mustafa Şengün ve Mevlüt Kaya (2007) tarafından geliştirilmiş olan Ahlaki Olgunluk ölçeği kullanılmıştır. Ahlaki Olgunluk Ölçeği 66 maddeden oluşan beşli dereceli likert tipi bir ölçek olup, bireylerin ahlaki olgunluk düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ahlaki Olgunluk Ölçeğinin geçerliğini belirlemek için, önce uzman görüşleri alınmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için faktör analizi yapılmış ve maddelerin faktör yüklerinin birinci faktörde toplandığı görülmüştür. Ayrıca madde analizi sonucu, madde-toplam puan korelasyon katsayıları ($p < 0,01$) düzeyinde önemli görülmüştür. Ölçeğin ölçüt geçerliğine, Değerlerin Belirlenmesi Testi (DIT) ile bakılmıştır. DIT'in gelenek ötesi düzey puanı (P) ile Ahlaki Olgunluk Ölçeği puanları arasındaki korelasyon katsayısı 0,21 ($p < 0,05$) düzeyinde önemli bulunmuştur. Ahlaki Olgunluk Ölçeği'nin güvenilirliği için, test-tekrar test, test-yarı test ve Cronbach Alpha güvenirlik kontrol yöntemleri kullanılmıştır. Ölçeğin, test-tekrar test güvenirlik katsayısı 0,84 olarak, test-yarı test güvenirlik katsayısı 0,89 olarak, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,93 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, Ahlaki Olgunluk Ölçeğinin geçerli ve güvenilir olduğu kanısına varılmıştır.

BİLDİRİLER

Fark Et Geliştir Geleceği Değiştir

*Y. Doç. Turgay Şirin¹, Yasin Şahin², İsmail Karatay², Elif Süel²,
Hasan Karahan² Yasin Tavbatır²*

1 İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü

2 Küçükçekmece Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Bu bildiriye, Küçükçekmece Kaymakamlığı tarafından İstanbul Kalkınma Ajansı'na 2016 yılı Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programına sunulmuş ve İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmeye uygun görülmüş olan "Fark Et Geliştir Geleceği Değiştir projesi" kapsamında, ilçe genelinde tarama çalışması yapıp, tanı konan çocukların çoklu zekâ ölçeğinden aldıkları puanların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi neticesinde elde edilen bilimsel sonuçlar sunulacaktır.

Fark Et Geliştir Geleceği Değiştir Projesinin amacı, Özel yetenekli çocukların; erken dönemde belirlenmesi, yetenek, ilgi ve bilişsel kapasitelerine uygun eğitim almaları; yaratıcı ve üst düzey düşünme becerilerinin desteklenerek üretkenliklerinin desteklenmesi; kendilerine ve ailelerine gerekli danışmanlık hizmetlerinin sağlanmasıdır. Bu kapsamda Küçükçekmece ilçesi genelinde tanılanmış ilkokul ve ortaokul düzeyinde eğitim gören 130 öğrencinin proje kapsamında planlanan eğitimleri almaları planlanmıştır. Dolayısıyla araştırmanın çalışma grubunu da bu 130 öğrenci oluşturmaktadır.

Bu çalışmada araştırma metodu olarak nicel araştırma türlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Projeye dahil olan öğrencilere, tanılama sürecinden sonra eğitimlere başlamadan önce çoklu zekâ ölçeği uygulanmış ve elde edilen bulgular istatistiksel olarak analize tabi tutulmuştur. Araştırmada ölçme aracı olarak McClellan ve Conti (2008) tarafından geliştirilen Multiple Intelligence Survey'i (Çoklu Zekâ Ölçeği)'nin Tuğba Babacan ve Tuncay Dilci (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan Çoklu Zekâ Ölçeği kullanılmıştır.

Ölçek, Gardner'ın ele almış olduğu dokuz zekâ alanını (Sözel Zekâ, Mantıksal Zekâ, Bedensel Zekâ, Müziksel Zekâ, Görsel Zekâ, Kişilerarası Zekâ, İçsel Zekâ, Doğacı Zekâ ve Varoluşçu Zekâ) kapsayan 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, dokuz alt boyuta sahip olup, sıralamaya (rank) dayalıdır. Ölçek, öğrencilerin hangi zekâ alanında baskın olduklarını saptama amacındadır. Ölçekte var olan 27 madde üç bölüme ayrılarak her bir bölümdeki dokuz madde bir zekâ alanını temsil etmektedir. Öğrencilerden kendilerine en yakın olarak gördükleri ifadeden en uzak olana doğru bir sıralama yapmaları istenmektedir.

Öğrenciler, kendilerine en yakın hissettikleri ifadenin yanına 1 puan; en uzak olduğunu düşündükleri ifadenin yanına ise 9 puan yerleştireceklerdir. Öğrencilerin ölçekten elde ettikleri puan doğrultusunda hangi zekâ alanına daha eğilimli oldukları belirlenmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilerin en çok hangi zekâ alanına eğilimli olduğu, zekâ alanını temsil eden maddelere verdikleri en düşük puan toplamının belirlenmesiyle ortaya çıkmaktadır. Ölçekten elde edilen en düşük puan 3; en yüksek puan ise 27'dir. Ölçeğin dilsel eş-geçerliği için ölçek Türkçe ve İngilizce olarak iki hafta arayla uygulanmış ve iki uygulamadan elde edilen veriler arasındaki korelasyon katsayıları bedensel zekâ alanında 0.70; varoluşçu zekâ alanında 0.71; kişilerarası zekâ alanında 0.78; içsel zekâ alanında 0.68; mantıksal zekâ alanında 0.71; müziksel zekâ alanında 0.80; doğacı zekâ alanında 0.75; sözel zekâ alanında 0.78; görsel zekâ alanında 0.72 olarak bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ise, $(x^2/sd) = 1.47$ GFI= 0.72, RMSEA (Yaklaşık hataların ortalama kare kökü) = 0.12, AGFI= 0.64 CFI = 0.75 NFI= 0.74, RMR= 0.020 olarak uyum indeksleri hesaplanmıştır. Ölçeğin dokuz alt boyutunun iç tutarlılık (Cronbach Alpha) analizleri sonucunda ise, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları bedensel zekâ alt boyutu için .85; varoluşçu

zekâ alt boyutu için .85; kişilerarası zekâ alt boyutu için .78; içsel zekâ alt boyutu için .84; mantıksal zekâ alt boyutu için .75; müziksel zekâ alt boyutu için .74; doğacı zekâ alt boyutu için .73; sözel zekâ alt boyutu için .84; görsel zekâ alt boyutu için ise .86 elde edilmiştir. Alfa değerinin .7 olması güvenilir düzeyde olduğunu gösterir (Altunışık ve diğerleri, 2010:124; Nakip, 2006: 146). Buradan hareketle, ÇZÖ'nün Alfa değerlerine dayalı olarak güvenilir olduğu söylenebilir.

Özel Yetenekli Öğrencilerin Yansıtıcı Düşünme ve Biliş Üstü Becerilerinin İncelemesi

Y. Doç. Yasemin Deringöl¹, Duygu Ün²

*1 İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi,
İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı*

2 İTO Bahçelievler Bilim ve Sanat Merkezi

Yansıtıcı düşünme; mantıklı seçimler yapma ve seçimlerinin sorumluluğunu üstlenme olarak da tanımlanan üst düzey bir düşünme becerisidir. Biliş ötesi düşünme (bilişsel düşünme) ve yansıtıcı düşünme; bireyin kendi düşüncesini düşünmesi, öğrenmeyi düşünmesi ve fikirleri önceki tecrübelere bağlamasını içine alır. İkisi de eleştirelliği ve yaratıcılığı içerir. Bu nedenle yansıtıcı düşünme ile bilişsel düşünme birbiriyle ilişkilidir. Demirbaş(2012) ise yansıtıcı düşünme becerilerinin ortak kavramlarını sürekli düşünme, sorgulama, karşılaştırma, mantıklı seçim yapma ve soru sorma olarak belirlemiştir. Bu bilgiler doğrultusunda özel yetenekli öğrencilerin yansıtıcı düşünme ve biliş üstü becerilerinin araştırılması planlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 4 ve 5. Sınıf özel yetenekli öğrenciler oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak; Demirbaş (2012) tarafından geliştirilen Yansıtıcı Düşünme Beceri Düzeyi Ölçeği ve Yıldız ve arkadaşları (2009) tarafından geliştirilen Biliş Üstü Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde ki istatistik işlemler, SPSS 16.0 ile yapılmıştır. Araştırma bulgularının gerek alan yazına gerekse özel yetenekli öğrencilerin eğitimlerine ilişkin katkısının olacağı ve bununla birlikte bu araştırmanın bulgularının yapılacak diğer araştırmalara da ışık tutacağı düşünülmektedir.

Özel Yetenekli Çocuklarda Gözlenen Sosyal Anksiyetenin Bilişsel Açıdan Değerlendirilmesi

Dr. Eda Ermağan Çağlar¹, Yağmur Bingöl²

1 Psikolojik Danışman, Beşiktaş Bilim ve Sanat Merkezi

2 Proje Grubu Öğrencisi, Beşiktaş Bilim ve Sanat Merkezi

Sosyal anksiyete bozukluğu olan insanlar sosyal ortamlarda veya performans gerektiren durumlarda olumsuz değerlendirilip aşağılanacağı konusunda aşırı bir korku duyarlar. İlk etapta sosyal ortamlardan kaçınma, sessiz kalma davranışlarıyla geliştiği gözlenen sosyal anksiyete gelişim alanında yapılan çalışmalara göre ilkokul yıllarından başlayıp ergenlik dönemine kadar devam edebilmektedir. İlerleyen yaşlarda ise depresyon, panik bozukluk, obsesif-kompulsif bozukluk gibi farklı klinik tablolarla birlikte görülebilmektedir. Bu sebepten ötürü, genellikle olumlu sosyal özelliklerine değinilen özel yetenekli çocukların sosyal açıdan yaşamakta olduğu problemlere dikkat çekilmeye çalışılan önleyici nitelikli bu araştırmamızda, özel yetenekli çocukların sosyal anksiyete seviyelerinin bilişsel açıdan değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmaya 10-11 yaş grubunda özel yetenekli olduğu tanılanmış BİLSEM'e devam etmek olan öğrenciler katılmıştır. Verilerin toplanması aşamasında Demir ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilmiş olan Çocuklar İçin Sosyal Anksiyete Ölçeği-Yenilenmiş Biçim (ÇSAÖ-Y) kullanılmıştır. Betimsel araştırma modelinin benimsendiği çalışmada özel yetenekli çocukların çoğunlukla kendilerinden beklenilenin aksine yeni tanıştıkları kişi ya da gruplar karşısında ilişki kurmada, ilişkiyi başlatmada tedirginlik yaşadığı, söz konusu tedirginliğe bağlı olarak performans kaygılarının da olduğu; diğer çocukların kendileri hakkında olumsuz düşüncelere sahip olacağı konusunda endişelendikleri sonucuna varılmıştır. Ancak araştırmamız kapsamında geniş bir yaş aralığı ele alınmadığı için ele edilen sonuçlar yaş değişkeni açısından farklılık göstermemiştir.

Üstün Yetenekli Çocuğa Sahip Olduğunu Belirten Ebeveynlerin Sosyal Medyada Çocukları İle İlgili Sorun ve Beklentileri Üzerine İçerik Analizi

Arş. Gör. Dr. Mahmut Çitil¹, Arş. Gör. Merve Özdemir¹, Arş. Gör. Adem Ceran²

1 Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim,

Görme Engellilerin Eğitimi A.B.D.

2 Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Bu çalışmanın amacı üstün yetenekli çocuğa sahip olduğunu iddia eden ebeveynlerin sosyal medya gruplarında belirttikleri, tartıştıkları ya da aradıkları bilgi, sorun ve beklentileri belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubu üstün yetenekli çocuğa sahip ebeveynlerin kurduğu iki sosyal medya grubundan seçkisiz olarak elde edilmiştir. Bu sosyal medya gruplarından birinde yaklaşık 10000 diğerinde ise 24000 üye bulunmaktadır. Tarama modelinde betimsel olan bu çalışmada verileri analiz etmek amacıyla içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu kapsamda bu gruplarda paylaşım yapan ebeveynlerin paylaşımları ve bu paylaşımların altındaki yorumlar geriye doğru analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında son bir yıllık paylaşımlar dikkate alınmıştır. İçerik analizi yönteminin doğası gereği elden edilen veriler kategorilere ve kodlara ayrılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre tanılama, eğitim, davranış ve BİLSEM olmak üzere dört ana kategoride ebeveynlerin paylaşım yaptıkları görülmektedir. Buna göre tanılama kategorisinde ebeveynler en çok IQ testinin ne olduğu ve bu testin nerelerde yapıldığını, üstün yetenekli çocukların nasıl tanılandığını soran paylaşımlar yapmışlardır. Eğitim kategorisinde ise ebeveynler en çok üstün yetenekli öğrenciler için okul seçimi ve eğitim programlarını öğrenmeye çalışan paylaşımlar yapmışlardır. Davranış kategorisinde ise çocuklarının başta sınıf içinde olmak üzere sergiledikleri problem davranışlar ve öğretmenlerin çocuklarına karşı davranışları konusunda tartışmalar yapmışlardır. BİLSEM kategorisinde ise ebeveynlerin bu kurumlar hakkında bilgi aradıkları ve bu kurumlara giriş sınavı konusunda sorular sordukları görülmektedir. Sonuç olarak üstün yetenekli çocuğa sahip olduğunu düşünen ebeveynler sosyal medyayı gereksinimleri için kullanmakta, burada sorunlarına çözüm aramakta ve bilgi gereksinimlerini gidermeye çalışmaktadırlar. Elde edilen bu sonuçlar üstün yetenekli öğrencilerin ailelerine yönelik oluşturulacak politika, eğitim programları ve araştırmacılar için yararlı olacağı söylenebilir.

BİLDİRİLER

Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmenlerinin ve Öğrencilerinin Proje Tabanlı Öğrenmeye İlişkin Görüşleri

Dr.Derya Girgin, Dr.Sibel Taşçı, Ayşegül Miroğlu Elgin, H.Güngör Yazıcı

Çanakkale Bilim ve Sanat Merkezi

Bu araştırmanın amacı, Bilim ve Sanat Merkezini kazanmış üstün yetenekli çocukların ve BİLSEM öğretmenlerinin proje tabanlı öğrenmeye ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bilim ve Sanat Merkezi'nde görev yapan öğretmenlerin, bakanlığın amaçları doğrultusunda ve Bilim ve Sanat Merkezi yönergesine göre büyük bir özveri ile çalışmalarını gerçekleştirmelerinin yanı sıra; öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda inceleme, araştırma yapmaları ve özgün projeler üretebilmeleri beklenmektedir. Ayrıca öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda grupta ya da bireysel olarak yapacakları proje çalışmalarına rehber olmaları da beklenmektedir. Bununla birlikte Bilim ve Sanat merkezi yönergesine göre proje üretimi ve yönetimi programı Bilim ve Sanat merkezlerinde mevcut olup öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda bir alanda/disiplinde danışman öğretmen rehberliğinde bireysel olarak veya grupta yürüttükleri eğitim programı şeklinde tanımlanmıştır. Bu nedenle Bilim ve sanat merkezinde görev yapan öğretmenlerin proje üretimi, yönetimi ve mantığı konusundaki görüşleri büyük önem arz etmektedir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 öğretim yılında Çanakkale Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören öğrenciler ve görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, amaçlı örnekleme yoluyla belirlenen 10 öğretmen ve 30 üstün yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı ise yarı yapılandırılmış ve yönlendirici olmayan görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizini iki veri kodlayıcı gerçekleştirmiştir. Verilerin analizinde Cohen Kappa uyum değerleri kullanılmıştır. Araştırma verileri Nvivo programıyla modellenmiştir.

Üstün Yetenekli Çocuklarla Etkili İletişim Kurmanın Önemi

Dr. Rahile Öztürk

Selçuk Üniversitesi, Fen Fakültesi

İletişim toplumsal bir varlık olan insanoğlunun yaşantısının kaçınılmaz bir boyutunu oluşturur ve genel olarak insanlar arasındaki düşünce ve duygu alış-verişi olarak ele alınmaktadır. Etkili iletişim, iletişim engellerinin ortadan kaldırıldığı veya mümkün olduğunca aza indirildiği, istenilen ve beklendik iletişim biçimidir. Üstün yetenekli çocuk; zekâ, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda yaşlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen çocuklar ve öğrenciler olarak tanımlanacak olursa, bu çocukların erken dönemlerinde gözlenen özelliklerden bazıları; be-beklikte olağan dışı ataklık, uzun dikkat süresi, geniş hayal ve imgeleme gücü, gelişimsel dönüm noktalarına daha hızlı ilerleme, aşırı merak, güçlü bellek ve aşırı duyarlılık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Üstün yetenekli çocukların gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, ihtiyaçları olan uyaranlar sağlanmadığı takdirde duygusal anlamda olumsuz yönde etkilendikleri görülmektedir. Zihinsel üstünlüğün pek kabul görmediği ortamlarda, üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar dünyaya uyum sağlamak için, gruptan kendilerini soyutlamak, dikkat çekme çabası uğruna rezil olmak ya da bildikleri halde soru cevaplamama gibi farklı eğilimler gösterirler. Bu davranış içinde olan üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar potansiyellerinin altında performans gösterebilirler. Bazı araştırmacılar, bu çocukların yeteneklerinin kaybolma riskini azaltmak amacıyla, üstün zekâlı ve yetenekli bireylerin incindikleri alanları belirleme konusunda araştırmalar yapmışlardır. İlgi tüm çocuklar için gereklidir fakat üstün zekâlı ve yeteneklilerin gelişimi için ayrı bir öneme sahiptir. İletişim alanını oluşturan unsurlar üstün zekâlı ve yetenekli çocukları koşulsuz olarak kabul ettiklerinde bu çocuklar kendilerine özgü özelliklerini kabul ederek kendilerini olduğu gibi göstereceklerdir. Çocuklar; geçmiştir, bugündür, gelecektir. Çocuklar; eğer ulaşamazsak kapanan kapılardır.. Ve eğer ulaşabilirsek; ardına kadar açılıp sonsuzluğa ulaşan aydınlıklardır.

Bu çalışmada, üstün yetenekli çocuklarla etkili iletişim kurma yöntemlerinin araştırılması ve bunların çocuklar üzerindeki etkileri incelenerek, üstün yetenekli çocukların çevreleriyle iletişimlerini etkileyen özelliklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, dünyada ve ülkemizde üstün yeteneklilerin genel nüfus içindeki oranlarının %2 olarak tahmin edildiği ve ağdaş bilgi toplumunda en önemli gücün insan gücü olup, bunun da bireysel yeteneklere en st düzeyde işlerlik kazandırmakla gerçekleştirilebileceği gz önünde bulundurulduğunda, bu yeteneklerin fark edilip uygun bir şekilde değerlendirilmesinin de önemi anlaşılmış olacaktır.

BİLDİRİLER

Türkiye’de Üstün Yeteneklilerle Matematik Alanında Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Dr. Şahin İdin, İsmail Dönmez

Ministry of National Education

The aim of this study is to investigate graduate and doctoral thesis in terms of some variables that were prepared for gifted students within science education in Turkey, on which between 2004 and 2016. In the study, the texts of “gifted” and “science” were searched from the database of the Council of Higher Education, and a summary texts of 17 higher education theses were reached. In the study, document review is used among the qualitative research models. Document review allows qualitative research to work in depth on the existing situation. In the analysis of the data, a content analysis technique was used. These theses were examined considering a document year, research topic, research method, research design, sample type, data collection tool, data analysis technique. It has been seen that 25% of them was concentrated in 2014 and 17% of them was concentrated in 2016. It was found that most of those were experimental (58%). It has also been found that there have been eighth quantitative, three qualitative and six mixed method were used as method of them. Moreover, it was seen that the majority of the theses preferred “scale” as a data collection tool, whereas the interview form was used in qualitative aspect. It appears that middle school students (70%) are dominant as the preferred sample group. Eight of the studies examined are doctoral thesis and nine are master’s thesis. Within the study it was seen that there was only one study for teachers, so studies or proficiency levels to be carried out with science teachers would help to obtain information about the training process. On the other hand, very few studies were conducted at primary school level, with no pre-school studies. Considering the nature of learning and learning environments, studies on these areas are considered to provide significant contributions to the education and training of gifted students.

BİLDİRİLER

Özel Yetenekli Öğrencilerin PISA Matematik Okuryazarlık Performanslarının İncelenmesi

Dr. Taliha Keleş, Yasemin Kıvrak

Milli Eğitim Bakanlığı

Özel yetenekli öğrencilerin matematik yeteneklerinin gelişmesi için nasıl bir eğitim ortamı sunulacağı birçok araştırmaya konu olmaya devam etmektedir. Maker (1994) özel yetenekliliğin anahtar ögesini bireylerin kompleks problemleri çözme yeteneğinin oluşturduğunu iddia etmektedir. Bu çalışmanın amacı 8. sınıf özel yetenekli öğrencilerin matematik okuryazarlık performanslarını incelemek ve bu soruları çözerken yaşadıkları güçlükleri belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Bursa ilinde bir Bilim ve Sanat Merkezi'ne kayıtlı 12 üstün yetenekli sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada, PISA matematik okuryazarlık sorularından seçilmiş 7 soru kullanılmıştır. Betimsel analize tabi tutulan bu soruların bir tanesi çoktan seçmeli, 6'sı açık uçlu, soruların bazıları iki ya da üç alt soru içermekte olup toplam 10 sorudan oluşmaktadır. Sorular PISA'daki (1) Uzay ve Şekil (Geometri), (2) Değişim ve İlişkiler (Cebir), (3) Sayılar (Aritmetik), (4) Belirsizlik (Olasılık) alanlarından oluşmaktadır.

Çalışmanın sonunda özel yetenekli öğrencilerin PISA tarafından tanımlanan "Matematiksel kavramları, gerçekleri, yöntemleri kullanma ve muhakeme" ile "Matematiksel çıktıları yorumlama, uygulama ve değerlendirme" süreçlerinde güçlük çektikleri görülmüştür. Öğrencilerin ölçek ve grafiklerden anlam çıkarmada ve iki doğrusal ilişki grafik temsiline dönüştürüldüğünde doğru matematiksel modeli tespit etmede başarısız oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmen Adaylarının Özel Yetenekli Bireylere Yönelik Tutumlarına Farklılaştırılmış Özel Eğitim Dersinin Etkisi

Öğr. Gör. Meryem Boztaş

Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü

Tutum genel olarak bireyin çevresindeki bir olguya ya da nesneye dair sahip olduğu olası tepki eğilimini ifade etmektedir. Bireyin bir obje ya da uyarana karşı tutumunun ne olduğunu bilmemiz, o bireyin ilgili uyarana karşı davranışının da ne olacağını tahmin edebilmemizi sağlayacaktır. Bu durum özellikle özel eğitim için oldukça önemlidir. Özel eğitim dersi aracılığıyla öğretmen adayları, özel yetenekli bireyler, bu bireylerin özellikleri ve eğitim hizmetleri hakkında mesleki yaşantılarında ihtiyaç duyacakları bilgiler edinmektedirler. Bu bağlamda değerlendirildiğinde özel eğitim dersinin geleceğin öğretmenlerinde, özel yetenekli öğrencilere tutumlarında etkisinin incelenmesi önem arz etmektedir. Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının özel yetenekli bireylere yönelik tutumlarına “Özel Eğitim dersinin” etkisini belirlemektir. Araştırma Türkçe-Sınıf ve Fen Bilimleri öğretmenliği bölümlerinden 92 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntemin kullanıldığı araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan araştırma verileri tümevarım analiz tekniğiyle içerik analizine tabi tutulmuş birbirine benzeyen veriler belirli kavram ve temalar çerçevesinde toplanarak kodlar organize edilmiş ve yorumlanmıştır. Çalışma grubuna araştırmacı tarafından 12 hafta boyunca haftada 2 saat “Özel Eğitim” dersi uygulanmıştır. Dersin içeriği Yüksek Öğretim Kurumu’nun belirlediği ders içeriklerine göre belirlenip araştırmacı tarafından zenginleştirilerek revize edilmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarına, araştırmacı tarafından belirlenen konularda ilgili kitapları okumaları ve filmleri izlemeleri istenmiştir. Okudukları kitaplarda ve filmlerde verilen bilgilerle, derste anlatılan konuları ilişkilendirmeleri, doğruluklarını değerlendirmeleri, özel eğitim gerektiren bireylerin ve ailelerinin geçirdikleri yaşantılara dikkat etmeleri ve kendilerinde bıraktıkları etkileri not etmeleri istenmiştir. Okunan kitapların dikkat çeken bölümleri öğretmen adayları tarafından derslerde paylaşılmış, filmlerden ise ilgili kesitler izletilerek konunun daha da somutlaştırılması sağlanmıştır. Araştırmanın sonucundan elde edilen bulgular, içerik analizi çözümleme tekniği ile analiz edilmiş, ortak özellikleri dikkate alınarak belirli kavramsal kategoriler altında toplanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

BİLDİRİLER

Üstün Yetenekli Öğrencilerin Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Öğr. Gör. Mustafa Kurtoglu

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Klinik Psikoloji

Araştırmanın amacı, üstün yetenekli öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ve karar verme stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmaya, 2016-2017 öğretim yılında Gaziantep BİLSEM’de öğrenim gören 14-16 yaş aralığındaki 141 üstün yetenekli öğrenci katılmıştır. Araştırmadaki veriler, “Duygusal Zekâ Ölçeği” ve “Karar Verme Stratejileri Ölçeği” ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde Pearson Kolerasyon test tekniği ve hiyerarşik regresyon analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmada karar verme stratejileriyle ile duygusal zekâ arasında pozitif manidar ilişkiler elde edilmiştir. Araştırmada katılımcılarda stres yönetimi ve uyum arttıkça, panik karar verme strateji puanlarının azalmakta olduğu, dikkatli karar verme strateji puanlarının ise artmakta olduğu görülmüştür. Karar vermede özsaygıyla duygusal zekâ arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmamıştır. Üstün yetenekli öğrencilerin karar verme stratejilerinde başka faktörlerin etkili olabileceği düşünülmektedir.

Destek Eğitim Odalarında Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi

Öğr. Gör. Rıdvan Karabulut

Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, İktisadi ve İdari Programlar

Yeni yüzyılda bilim ve teknolojinin, insanlığın ve de ülkelerin yazgısını belirleyecek başlıca etken olması öngörülmüyor. Bilim teknoloji politikaları, ülkenin bütün sektörleri için en önemli lokomotif güçlerden biri olan bilim ve teknolojiyi, toplumsal refaha dönüştürme ve ekonomik katma değer yaratma yolundaki en önemli araçlardan birisidir. Üreten bir yapıyı eğitim sistemine uyarlamak gerekir. Bu noktada Proje Tabanlı Öğrenme yaklaşımı tanımlanacak olursa, Proje Tabanlı Öğrenme tasarımı geliştirmeye, hayal etmeye, planlamaya, kurgulamaya dayalı bir öğrenme anlayışıdır. Proje Tabanlı öğrenme için hedefler karmaşık zihinsel problemleri çözebilme, iş birliği içinde (çalışabilme, karşılaşılan sorunlara farklı çözüm önerileri getirebilme, yaptığı çalışmalar sonucunda bir ürün ortaya koyma ve uzun vadede hayat boyu öğrenen özerklik kazanmış, problem çözebilen bireyler yetiştirmektir. Bu hedeflere bağlı olarak içerikte de değişiklikler meydana gelmektedir. Bir ders kitabına bağlı kalınmak işlenen dersler yerine, konu alanlarında derinlemesine bilgi sahibi olma ve özellikle farklı kaynaklara yönelmek gerekmektedir. Bu noktada “Nasıl bir öğretmen, Nasıl bir okul?” sorusuna cevap olarak da öğrenen okul, duvarsız okul, gelişim ve teknoloji uzmanı öğretmen biçiminde süreçlere ilişkin değerlendirmelerle çeşitli modeller geliştirilebilir. Çağdaş bilim öğretiminde daha az konuda daha derin öğrenmeler sağlayarak bilgilere kendileri ulaşan, bu bilgileri kullanabilen, bilimsel düşünen, bilim yapabilen bireyler yetiştirmek başlıca amaçtır. Üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar ülkemizin en önemli insan gücü niteliğindedir. Bu noktada destek eğitim odaları büyük önem taşımaktadır. “Destek Eğitim Odası”, okul ve kurumlarda, kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin sunulan eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmaları amacıyla özel araç- gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş eğitim ortamları olup birtakım aktiviteler ile bu odalarda üstün yetenekliler eğitime katkı sağlanmaktadır.

BİLDİRİLER

Dede Korkut Hikâyelerindeki Üstün Yetenekli Çocuklar

Öğr. Gör. Sakine Hakkoymaz¹, Öğr. Gör. Neşe Uygun²

1 Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D.

2 Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği A.B.D.

Dede Korkut Hikâyeleri, Oğuzların en önemli hazinelerinden biridir. Bu hikâyeleri bu kadar değerli kılan ise, Oğuzların yaşayışı ile ilgili pek çok kültürel unsuru bünyesinde ihtiva etmesidir. Söz konusu eser, Oğuzların dili, kültürü, gelenek ve görenekleri, yaşam şekilleri ve devlet anlayışları ile ilgili çok önemli bilgiler sunmakla beraber, Oğuzların tarihleri, coğrafyaları ve komşu oldukları yabancı topluluklarla ilişkileri ile ilgili de önemli bilgiler barındırmaktadır. Bu araştırmanın amacı da; Dede Korkut Hikâyelerindeki çocuk kahramanların gelişimsel özellikler açısından üstün yeteneklilik özelliklerine sahip olup olmadıklarını incelemektir. Bu gelişimsel özellikler; bilişsel gelişim alanı, akademik durum, yaratıcılık, dil gelişim alanı, fiziksel gelişim alanı, sosyal gelişim alanı ve duygusal gelişim alanının kapsamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kapsamında 12 Dede Korkut Hikâyesi betimsel analiz yoluyla yorumlanmıştır. Araştırmada üstün yetenekli çocukların özellikleri noktasında hikâyeler ayrıntılı olarak ve tek tek incelenmiş, çocuk kahramanlardaki üstün yeteneklilik ortaya konmuştur. Araştırma bulgularına dayalı olarak, altı çocuk kahramanın üstün yeteneklilik özelliklerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BİLDİRİLER

Sinemada Üstün Yetenekli Çocuklar: “Little Man Tate (Küçük Adam Tate)”, “Searching For Bobby Fischer (Masum Hamleler)” ve “Vitus” Filmlerinin Analizi

Arş. Gör. Bahar Uyaroğlu, Arş. Gör. Burcu Bülbün Aktı

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi Bölümü

İnsanların görüş ve değer yargılarının şekillenmesinde önemli bir etkiye sahip olan filmlerde üstün yetenekli bireylerin nasıl temsil edildiği, aile ve eğitimcilere ne gibi görevler yüklendiği, yaşadıkları sıkıntıların nasıl ele alındığının incelenmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma “Nitel Araştırma” deseniyle yürütülecektir. Özel yetenekli bireyleri içeren filmler içinden yalnızca doğrudan ilköğretim çağındaki üstün yetenekli çocukları konu alan filmler örnekleme alınacaktır. Bu doğrultuda araştırmada; “Little Man Tate (Küçük Adam Tate)”, “Searching for Bobby Fischer (Masum Hamleler)” ve “Vitus” filmleri içerik analizi yöntemiyle incelenecektir. Filmler incelenirken üstün yetenekli çocukların aşırı duyarlılık alanlarının, akran ilişkilerinin ve yetenek alanların nasıl ele alındığının nicel ve nitel veriler aracılığı ile açıklanması hedeflenmektedir.

Üstün Zekâlı Çocukların Aile Tutumlarının İncelenmesi:

Nitel Bir Araştırma

Arş. Gör. İsmet Kaya¹, Arş. Gör. Hatice Dursun²

1 Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi,

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Temel Eğitim Bölümü

2 Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi,

Okul Öncesi Anabilim Dalı, Temel Eğitim Bölümü

Zekâ “zihnin öğrenme, öğrenilenden yararlanabilme, yeni durumlara uyabilme ve yeni çözüm yolları bulabilme yeteneği” dir. Buna göre zeki insan öğrendiğini değerlendiren, yeni durumlara yeni çözümler getirebilen kişidir. Bununla birlikte zekâ ve yetenek dikkate alındığında akranlarına nazaran çok sayıda farklı özelliğe sahip çocuklar “üstün” olarak tanımlanmaktadır. Üstün ve özel yetenekli çocuk; zekâ, yaratıcılık, sanat liderlik kapasitesi veya akademik alanlarda yaşıtlarına göre yüksek düzeyde başarı gösterdiği, alan ve konu uzmanları tarafından belirlenen çocuklardır. Amerika Birleşik Devletleri (A.B.D.) Eğitim Komisyonunun tanımına göre ise “Seçkin yeteneklerinden dolayı yüksek seviyeli iş yapmaya yeterli olduğu, bu alanda, profesyonel olarak bilinen kimseler tarafından belirlenmiş üstün yetenekli çocuktur.” Bu çocuklar ilgilendikleri resim, müzik, bilim gibi alanların yanında, bunlarla ilişkili olarak birçok özellik sergilemektedirler. Üstün ve özel yetenekli çocuklar olağanüstü liderlik yeteneğini, çok iyi müzik, resim, drama yeteneğini, yaşıtlarının daha ilerisinde matematik, okuma, belli psikomotor becerilerini, icatçılığını, sosyal haksızlıklara aşırı tepkisini ve tüm bu yeteneklerin bileşimini gösterirler. Dünya konseyi ise “üstün zekâlı ve yetenekli (gifted and talented)” terimini tercih etmektedir. ayrıntılı olarak ve tek tek incelenmiş, çocuk kahramanlardaki üstün yeteneklilik ortaya konmuştur. Araştırma bulgularına dayalı olarak, altı çocuk kahramanın üstün yeteneklilik özelliklerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çocukların da diğer çocuklar gibi içinde yaşadıkları bir çevre vardır ve hiç şüphesiz bu çevrenin onlar üzerinde büyük bir etkisi vardır.

Bu çevrenin temel unsurlarından birisi de ailedir. Ailenin insan yaşantısı üzerindeki etkisi doğumdan önce başlamakta ve yaşamın sonuna dek sürmektedir. Her bebek bir potansiyelle doğar. Bazıları bu potansiyellerini tam olarak gerçekleştirebilirken bazıları bunu sergileyememektedir. Hayata aynı potansiyelle başladığı varsayılan iki bebeğin hayatındaki farkı yaratacak kritik öneme sahip olan etmenler araştırıldığında akla gelen ebeveynler ve aile ortamıdır. Gelişim, çocukla ailesi ve sosyal çevresi tarafından sağlanan deneyim arasındaki dinamik etkileşim olarak görülür. Çocuğa ve çevresine gelişim sürecinde eşit önem verilmektedir. Anne-babanın çocuk yetiştirme tarzları, psikosozal, zihinsel, dilsel, cinsel ve bedensel gelişimlerini büyük ölçüde etkilemektedir. Birbiriyle sıcak, sevecen ve saygı temeline dayalı ilişkiler içinde olan bir ailede çocuğun tüm gelişimleri beslenirken; huzursuz çekişmeli, kavgalı bir ailede çocuğun gelişimi olumsuz etkilenebilir. Ebeveyn tutumları, gelişmekte olan tüm çocuklarda olduğu gibi üstün zekalı çocukların da hayatında önemli etkilere sahiptir. Bu önemden yola çıkan aile ve çocuk alanından çalışan araştırmacılar tarafından kullanıl çocuk yetiştirme tutumlarıyla ilgili bir çok farklı sınıflandırma mevcuttur. Bu sınıflandırmaların çoğunda Baumrind'in tanımlandığı demokratik, otoriter ve izin verici ana baba tutumları yer almaktadır. Bu tutumlar dışında bir de Levy tarafından ortaya atılan daha çok geleneksel toplumlardaki aile yapılarında görülen, anne babanın çocuğu gereğinden fazla kontrol etmesi ve özen göstermesi davranışlarıyla karakterize olan aşırı koruyucu aile tutumu bulunmaktadır. Üstün zekâlı çocuklar ve ailelerine gerekli desteği sağlayabilmek adına onları erken dönemde daha yakından tanımak önemli ve gereklidir. Bu noktadan hareketle araştırma kapsamında üstün zekâlı çocukları olan anne-babaların çocuklarına karşı olan tutum ve davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme türü olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun geliştirilmesi aşamasında ilk olarak ilgili alan yazın incelenmiştir. İlgili alan yazın incelemesi sonucu hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları, 3 farklı alan uzmanının görüşlerinin değerlendirilmesi ile son halinin almıştır.

Araştırmanın katılımcılarını bilim sanat okulun devam etmekte olan 15 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada zengin bilgiye ulaşılabilecek durumların ayrıntılı bir biçimde ortaya konulmasında etkili olduğundan dolayı amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Görüşmeler yaklaşık 30-40 dakika sürmüştür. Görüşme formuna kaydedilen tüm metinler ve ses kayıtları bir araya getirilerek araştırma verileri oluşturulmuştur. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz tekniği ile veriler özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Bu analizin amacı, ham verilerin okuyucunun anlayabileceği ve isterlerse kullanabileceği bir hale getirilmesidir. Betimsel analizde veriler, araştırma sorularına ya da araştırma sorularına dayalı oluşturulan temalara göre sunulabilir. Bu analizde katılımcıların görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılar yapılır. Görüşmeler şu aşamalar doğrultusunda değerlendirilmiştir: Araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen temalar ve her bir soruya verilen yanıtlar incelenerek bu temalara vurgu yapan öğrenciler belirlenmiş ve ortak görüşler belirtilmiştir. Daha sonra bazı öğrencilerin yanıtlarından bir veya daha fazla ifade direkt alınarak tırnak içinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

BİLDİRİLER

Üstün Yetenekli Çocuklara Verilen Eğitimde Uzman Öğretmen Eksikliği

Arş. Gör. İsmet Kaya¹, Arş. Gör. Nazdar Yaman², Arş. Gör. Veysel Ferit Nergiz²

*1 Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi,
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Temel Eğitim Bölümü*

*2 Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi,
Okul Öncesi Anabilim Dalı, Temel Eğitim Bölümü*

Bu çalışmada temel olarak üstün yetenekli bireylerin kimler olduğu ve bu bireylerin eğitimindeki öğretmen eksiği üzerinde durulmuştur. Bu çalışmada üstün yetenekli bireylerin keşfedilmesinin önemi kadar bu bireylerin eğitiminin devamında en üst potansiyellerine çıkarılabilmelerinin önemi de vurgulanmıştır. Üstün birey eğitimi alan öğretmenlerin daha donanımlı olabilmesi için gereken eğitimlerin verilebilirliği tartışılmıştır. Üstün yeteneklerinin öğretmenlerinin seçilmesinde tam olarak donanım ve eğitim dikkate alınmalıdır.

Türkiye’de genel olarak üstün yetenekli birey denildiğinde akla gelen tanım; “Zeka, yaratıcılık, sanat, matematik, spor ve daha bir çok alanda kendi akranlarına göre seviyece yüksek olan birey” şeklindedir. Üstün yetenekli bireyler genel zeka gelişiminde ortalamanın üstündedirler. Akranlarına göre daha erken ve daha kolay algılayabilirler. Problemlere farklı bakış açısından yaklaşarak, daha yaratıcı çözümler üretirler. Bu bireyler yüksek sorumluluk duygusuna ve ciddi bir motivasyona sahiptirler.

Üstün yetenekli çocukların toplum içerisinde fark edilip, seçilebilmesi ve bu özelliklerine göre eğitim alabilmesi için erken tanımlama çok önemlidir. Üstün yeteneklilik çocuğun iç dünyasında var olan; aile, öğretmen veya toplum tarafından fark edilip, dışarı çıkarılması gereken bir özelliktir. Üstün yetenekli birey eğitimindeki temel amaç bu çocukların meraklarını gidermek, yeteneklerini kullanmak değil; tüm farklı ve üstün özelliklerini ulaşabileceği en yüksek potansiyeline taşımak olmalıdır. Bu eğitimdeki en önemli sorumluluk ise bu bireyleri eğiten ve bu süreç içerisinde onlarla beraber olan öğretmenlere düşmektedir.

Bilindiği üzere eğitim sürecinde bir öğrenci için öğretmen en önemli etkidir. Üstün yetenekli bireyler toplum içerisinde az bir yüzdeyi oluşturmaktadır. Bu bireylerin çok azı fark edilmesi gereken yaşta fark edilip gereken eğitimi alması sağlanmaktadır. Bu kadar kısıtlı bir eğitimin en üst düzeyde başarıya ulaşabilmesi için nitelikli öğretmen ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. Bu nedenle bu araştırmada, üstün yetenekli çocukların eğitimini yürütmekle görevli öğretmenlerin yeterliliklerinin saptanması amaçlanmaktadır. Araştırma betimsel bir durum saptaması niteliğinde olup, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme türü olarak ise yarı yapılandırılmış görüşme türüyle veriler toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun geliştirilmesi aşamasında ilk olarak ilgili alan yazın incelenmiştir. İlgili alan yazın incelemesi sonucu hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları, beş farklı alan uzmanının görüşlerinin değerlendirilmesi ile son halinin almıştır. Araştırmanın katılımcılarını bilim sanat okulun devam etmekte olan 15 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada zengin bilgiye ulaşılacak durumların ayrıntılı bir biçimde ortaya konulmasında etkili olduğundan dolayı amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Görüşmeler yaklaşık 30-40 dakika sürmüştür. Görüşme formuna kaydedilen tüm metinler ve ses kayıtları bir araya getirilerek araştırma verileri oluşturulmuştur. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz tekniği ile veriler özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Bu analizin amacı, ham verilerin okuyucunun anlayabileceği ve isterse kullanabileceği bir hale getirilmesidir. Betimsel analizde veriler, araştırma sorularına ya da araştırma sorularına dayalı oluşturulan temalara göre sunulabilir. Bu analizde katılımcıların görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılar yapılır. Görüşmeler şu aşamalar doğrultusunda değerlendirilmiştir: Araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen temalar ve her bir soruya verilen yanıtlar incelenerek bu temalara vurgu yapan öğrenciler belirlenmiş ve ortak görüşler belirtilmiştir. Daha sonra bazı öğrencilerin yanıtlarından bir veya daha fazla ifade direkt alınarak tırnak içinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

BİLDİRİLER

Investigation of Gifted Students' Problem-Solving Skills

*Arş. Gör. Murat Berat Uçar¹, Arş. Gör. Fatma Melike Uçar²,
Arş. Gör. Merve Çalışkan²*

1 Kilis 7 Aralık Üniversitesi

*2 Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D.*

The aim of this study is to examine the level gifted students' problem solving skills in terms of their gender and grade level. A total of 68 fourth, fifth, sixth, and seventh grade gifted students in Gaziantep participated to the study. The study was designed as quantitative survey study, and used Problem Solving Inventory for Children developed by Serin, Bulut Serin, and Saygılı (2010). This instrument consists three dimensions, which are namely confidence to problem solving skills, self-control, and avoidance. To determine the level of problem solving skills, an independent-sample t-test and one-way ANOVA were utilized. The results indicated that gifted students' problem solving skills are not high. Moreover, while gender does not play role in their problem solving skills, some grade levels of the participants were significantly superior than other levels. In general, it was seen that problem-solving skills of gifted students gets lower as their grade level increases. Based on the findings, some implications were given for the future studies.

BİLDİRİLER

Sinirbilim Araştırmalarına Göre Üstün Yetenekli Bireylerin Beyni

Arş. Gör. Ülkü Ayvaz, Arş. Gör. Soner Durmuş

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Matematik ve Fen Eğitimi Anabilim Dalı

Canlı organizmanın en karmaşık organı olan beyin, insanoğlunun var oluşundan günümüze kadar geçen sürede büyüleyiciliğini ve gizemini hala korumaktadır. Daha önceki yıllarda beyin ile ilgili konular çok popüler değilken, 1990-2000 yıllarının Amerika tarafından “Beynin on yılı” olarak ilan edilmesinin ardından, Danimarka ve İsveç gibi çeşitli ülkelerin de farklı yılları beyin yılı ilan etmesiyle birlikte şu anda yaklaşık 70 ülke yılın belli bir dilimini “Beyin Haftası” olarak kutlamaktadır. Beyin ile ilgili artan bu ilginin ve farkındalığın ise çeşitli alanlardaki disiplinler arası çalışmalara katkıda bulunduğu görülmektedir. Nitekim pek çok ülkenin ortak olarak yayınladığı bir bildirge olan G-Bilim Akademileri Ortak Bildirgesi’nde de, beyne ve beyinle ilgili çalışmalara daha fazla önem verilmesi gerektiği vurgusu da bu görüşü desteklemektedir (Türkiye Bilimler Akademisi, 2016). Artan bu önem doğrultusunda beyinle ilgili çalışmaların yer aldığı alanlardan birisi eğitim olmakla birlikte, bu çalışmaların daha önceden yapılan davranışsal çalışmaların bilişsel temellerinin anlaşılmasına yardımcı olduğu belirtilmektedir. Eğitim alanındaki sinirbilim çalışmaları incelendiğinde ise üstün yetenekliler ile yapılan çalışmaların büyük yere sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda üstün yeteneklilerin ve normal gelişim gösteren ya da matematik alanında yetenekli bireylerin farklı görev durumları süresince beyin aktivasyon yapıları karşılaştırılarak, üstün yetenekli bireylerin beyin yapılarındaki farklılıklar ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır. Bu doğrultuda, bu çalışmada üstün yetenekli bireylerin beyin aktivasyon yapılarını inceleyen sinirbilim çalışmalarının sonuçlarının derlenmesi amaçlanmaktadır. Belirlenen amaç doğrultusunda araştırmacılar tarafından anahtar kelimeler (üstün yetenek, üstün zekâ, EEG) belirlenmiş ve bu kelimeler doğrultusunda alanyazını taraması gerçekleştirilerek üstün yetenekli bireylerin beyin aktivasyon yapılarını inceleyen çalışmalara ulaşılmıştır.

İlgili araştırmaların belirlenmesi süresince ERIC, ScienceDirect, GoogleScholar, Web of Science gibi çeşitli veri tabanlarından yararlanılmıştır. Tarama sonucunda ulaşılan araştırmaların sonuçları davranışsal bulgular ve sinirbilim bulguları olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir. Davranışsal verilerin incelenmesi sonucunda, çalışmalarda ortak sonuç olarak üstün yeteneklilerin normal gelişim gösteren bireylere göre daha kısa sürede daha yüksek doğruluk oranına ulaştıkları görölmektedir. Çalışmalardaki sinirbilim verilerinin değerlendirilmesi sonucunda ise üstün yeteneklilerin dört kategori bakımından diğerlerinden farklılık gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır: daha az zihinsel çaba, beyin bölgelerinin etkili kullanımı, daha fazla sağ hemisfer kullanımı ve hemisferler arasında işbirliği. Bu bulgulara göre üstün yeteneklilerin normal gelişim gösteren bireylerden sadece performans bakımından farklılık göstermediği, aksine bu farklılıkların ortaya çıkmasını sağlayacak şekilde bilişsel farklılıklara da sahip oldukları anlaşılmaktadır.

BİLDİRİLER

Matematik ve Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Üstün Zekâ/Yetenek Konusundaki Bilişsel Yapılarına Yönelik Tanılayıcı Bir Çalışma

*Arş. Gör. Mehmet Bahar, Arş. Gör. Soner Durmuş,
Arş. Gör. Naciye Somuncu Demir, Arş. Gör. Ülkü Ayvaz*

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi

Ülkemizde eğitim alanında son yıllarda yapılan yenilikler ve düzenlemeler incelendiğinde, üstün yetenekli çocuklar ile ilgili yapılan farklı düzenlemelerin öne çıktığı görülmektedir. Bu düzenlemeler ile birlikte üstün yetenekli çocukların eğitime olan ilginin arttığı ve artan bu ilgi doğrultusunda özellikle son 15 yıl içerisinde üstün yetenekliler ile ilgili yapılan çalışmaların sayısında önemli bir artış olduğu görülmektedir (Sak vd., 2015). Bu çalışmalarda sıklıkla üstün yetenekli öğrencilerin özellikleri, eğitimleri ya da normal gelişim gösteren akranlarıyla gösterdikleri farklılıklar gibi konular üzerinde durulmaktadır (Özenç ve Özenç, 2013; Schreglmann, 2016). Fakat üstün yetenekli çocuklara eğitim verecek olan öğretmenlerin kavram ile ilgili sahip oldukları bilgi düzeyinin belirlenmesi konusunda ise yapılan araştırmaların sayısının az oluşu göze çarpmaktadır. Bu nedenle, bu araştırma matematik ve fen bilimleri öğretmen adaylarının üstün zekâ/yetenek konusundaki temel kavramlara yönelik bilişsel yapılarını ve olası kavram yanılgılarını ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği sağlaması ve tümevarımsal bir yapıda analize sahip olması nedeniyle nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmanın katılımcılarını, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 120 fen ve 100 matematik öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcıların 110'u 1.sınıfta ve kalan 110 kişisi ise 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Grubu oluşturan katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme türlerinden maksimum örnekleme kullanılmıştır.

Maksimum çeşitlik örnekleme; görelî olarak küçük bir örneklem oluşturup bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu bağlamda bilişsel ağı gelişimini izleme noktasında, yapılandırılmamış zihinleri temsil eden 1. sınıf öğrencileri ile Özel Eğitim dersi olarak konu hakkında bilişsel farkındalığı gelişmiş 4. sınıf öğrencilerinin veri çeşitliliğini artıracakı düşünülmüştür.

Öğretmen adaylarının üstün zekâ/yetenek kavramlarına yönelik bilişsel yapılarının belirlenmesi için Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) kullanılmıştır. KİT, öğrencilerin bilişsel yapısını, yapı içerisinde ortaya çıkan bağları (bilgi ağlarını) gözler önüne serebilen, uzun dönemli hafızadaki kavramlar arasındaki ilişkilerin yeterli olup olmadığını veya anlamlı olup olmadığını tespit edilebilmesine olanak sağlayan bir tekniktir (Bahar vd., 1999). Bu çalışmada testi oluşturmak amacı ile kavram ile ilgili literatür incelenerek 10 adet anahtar kavram seçilmiştir.

Bu kavramların düzenlenmesinde ve iç geçerliliğin sağlanmasında, fen eğitimi alanında 2 ve matematik eğitimi alanında 2 uzmanın görüşüne başvurulmuş ve uzmanlar tarafından yapılan öneriler dikkate alınarak veri toplama aracına son şekli verilmiştir. Seçilen anahtar kavramlar zekâ, yetenek, üstün zekâ, üstün yetenek, yaratıcılık, zekâ testi, IQ, deha, beyin, problem çözme şeklindedir.

Uygulama öncesi öğrencilere, KİT tekniğine dair farklı bir kelime üzerinden uygulama yaptırılarak tekniği anlamlandırmaları sağlanacaktır. Uygulamada her bir kavram, bir sayfaya gelecek şekilde hazırlanmıştır. Öğretmen adaylarına KİT'e yönelik açıklamalar yapılacak ve her bir kavram için ortalama 30 saniye süre verilecektir. KİT çalışmalarında, öğretmen adaylarından, verilen sürede her bir anahtar kavram ile ilgili olduğunu düşündüğü kelimeleri sıra ile yazmaları istenecektir. Anahtar kavrama ilişkin kelimelerin alt alta yazılmasının sebebi, zincirleme cevap riskini önlemek olduğu, yapılan çalışmalarda da belirtilmiştir (Bahar ve Özatl, 2003). Elde edilen veriler, bilişsel yapıda kavramlar arasındaki ilişkilerin net bir şekilde ortaya koyulduğu kavram ağları, frekans tablolarından elde edilen cevap kelimelerin sayısı ve niteliği bağlamında sınıf düzeylerine göre analiz edilecektir. Bulgular, bölümler arası ve sınıf düzeyleri arası farklılıklar eleştirel bir bakış açısı ile tartışılacak ve üstün yetenek/ zekâ kavramlarına dair beklenen ve elde edilen bilişsel yapılar yorumlanacaktır.

BİLDİRİLER

Özel Yetenekli Öğrencilerin Özgürlük Kavramına İlişkin Metaforik Algıları

Arş. Gör. Münevver Subaşı¹, Gülşen Koçak¹, Esra Mindivanlı Akdoğan²

*1 Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi,
Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı*

*2 Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi,
Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı*

Bireyin dış etkenlerden uzak kalarak kendi iradesi doğrultusunda düşünmesi, karar alması ve bu kararlarını davranış haline dönüştürmesi olarak ifade edilen özgürlük kavramına ilişkin her bir bireyin kendi yorumu vardır. Olayları ve durumları yorumlama, anlamlandırma konusunda farklı bakış açılarına sahip olan özel yetenekli çocukların bu kavrama ilişkin algıları dikkat çekici niteliktedir. Bu nedenle bu çalışmada özel yetenekli tanısı konulmuş ve BİLSEM’de eğitim alan özel yetenekli öğrencilerin “Özgürlük” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada Erzurum, Bayburt ve Malatya BİLSEM’de ortaokul seviyesinde eğitim alan özel yetenekli öğrenciler ile çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak “Özgürlük.... gibidir, çünkü / Özgürlük’ya benzer, çünkü” Gibi metafor kalıplarını içeren bir form kullanılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) araştırma deseni kullanılmış ve çalışma yapılacak olan BİLSEM’ler elverişli örnekleme yoluyla seçilmiştir. Çalışmadan elde edilen verileri analiz edebilmek için nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır.

BİLDİRİLER

Üstün Yeteneklilerin Eğitimi Araştırmalarında Eğilimler: Yöntembilimsel Bir Analiz

Y. Doç. Yavuz Bolat¹, Musa Tarık Tekin²

1 Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Bir ülkenin kalkınmasında ve uzak hedeflerini gerçekleştirmesinde insan kaynağının niteliği önemli bir ölçüttür. Toplumların gelişmişlik düzeyinde bireylerine verdiği eğitim büyük bir paya sahiptir. Her toplumun bireylerinde farklı farklı zeka ve yetenek potansiyeli söz konusudur. Bu farklı zeka ve yetenek potansiyellerinden biri de üstün yetenekliliktir. Ülkemizde giderek üstün yetenekli bireylerin keşfine, yetenek ve zeka potansiyellerinin ortaya çıkarılmasına ve ilgi alanlarına göre yönlendirilmelerine önem verilmektedir. Bu doğrultuda üstün yeteneklilerin eğitime yönelik araştırmalar da günümüzde artış göstermektedir. Bir ülkenin kalkınmasında ve uzak hedeflerini gerçekleştirmesinde insan kaynağının niteliği önemli bir ölçüttür. Toplumların gelişmişlik düzeyinde bireylerine verdiği eğitim büyük bir paya sahiptir. Her toplumun bireylerinde farklı farklı zeka ve yetenek potansiyeli söz konusudur. Bu farklı zeka ve yetenek potansiyellerinden biri de üstün yetenekliliktir. Ülkemizde giderek üstün yetenekli bireylerin keşfine, yetenek ve zeka potansiyellerinin ortaya çıkarılmasına ve ilgi alanlarına göre yönlendirilmelerine önem verilmektedir. Bu doğrultuda üstün yeteneklilerin eğitime yönelik araştırmalar da günümüzde artış göstermektedir. Bu araştırmanın amacı üstün yeteneklilerin eğitimi alanında hazırlanmış olan lisansüstü tezlerin yöntembilim açısından incelenmesidir. Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu araştırmanın çalışma grubunu ulusal tez merkezinde erişime açık olan ve erişim sağlanan 46 lisansüstü tezi oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında nitel araştırma metodolojisine uygun amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında doküman inceleme-sinden yararlanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar

tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanmış “Bilimsel Yayın Analiz Formu” kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel analizden yararlanılmış olup; nitel araştırmaya özgü geçerlik ve güvenirlik önlemleri alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; 2002-2016 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tezlerin büyük bir çoğunluğunu yüksek lisans tezlerinin oluşturduğu, tezlerin büyük çoğunluğunun nicel araştırma metodolojisine dayalı olup diğer tür araştırmalara yer verildiği tespit edilmiştir. Tezlerde nicel araştırmalarda çoğunlukla betimsel araştırma deseni, nitel araştırmalarda ise örnek olay ve tarihsel araştırma desenleri kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırmalarda veri toplama tekniği olarak en çok test/ölçekler, görüşme ve gözlem teknikleri kullanılmıştır. Nicel çalışmaların veri analizinde (anova, ancova, güvenirlik analizi vb.) kestirimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda ise içerik analizi ön plana çıkmıştır.

BİLDİRİLER

An Investigation Of Parents 'Sessions in Social and Cognitive Role of The Gems Education Program in Children Before 5-6 Years Old Gifted School

Alev Kuru

Okan University Health Sciences Institute Child Development Department

The GEMS (Great Explorations in Math and Science) curriculum has been developed as a program aimed at bringing out the curiosity of children in science and mathematics areas, especially since early ages, and teaching them questions that they are curious about, scientifically-based, systematic and alive. The aim of the program is to entertain the children and to have a learning line by loving and experimenting with the arts. The fact that it has a completely flexible structure is also important for children to be active and creative. It is a program pre-programmed in the curricula of educational institutions and fed by the international social network. Children can easily obtain materials from their daily lives, and can coordinate science and mathematics with family members. In our country, although the program is used predominantly in the curriculum of pre-school education within the age group, it can actually be used until the 10th year. Teachers and parents do not need special training. It is communicated clearly in the program guide. Original work can be performed by running the mind without staying connected to the guide. Based on the research done in the literature about the GEMS education program, it is seen that researches about children are able to understand both scientific and amusing and basic concepts in terms of mathematics and science. It also provides children with a positive perspective on mathematics and science, criticizing, interrogating and triggering their creativity. Most importantly, he gains the ability to learn every moment of his life. Outstanding and specially talented children have been particularly emphasized in scientific research, where they have been very interested in mathematics science and nature space sciences since early ages. Learning the existing ideas and then analyzing and synthesizing

them, producing new ideas is a special feature for these children. In terms of the development of these talents and skills that exist in superior and special talented children, research is important in terms of the parents' ability to use GEMS education programs efficiently in early childhood and to understand their contribution.

The aim of this study was to obtain parental opinions in determining the social and cognitive role of the GEMS training program in gifted children aged 5-6 years. This research question is "What is the social and cognitive role of the GEMS training program in gifted children in the pre-school age of 5-6 years? In the form of.

BİLDİRİLER

Üstün Zekaya Sahip Çocuklarda Erken Tanı Almanın Önemi

Alev Kuru

Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalı

Bebeklik sürecinden başlayıp, tüm erken çocukluk dönemini de kapsayan süreçte, üstün zekaya sahip çocukları tanı almasında ilk görev düşen ailelerin farkındalığı, erken teşhis için çok önemlidir. Gözlemlerini ve deneyimlerini aileler tarafından fark edilmesi, üstün yetenekli çocuklara tanı konulmasında ilk basamaktır. Maalesef üstün zekaya sahip çocukların tanı alması, bu kadar kolay olmuyor. Üstün yetenekli çocukların gelişim süreçleri, ipuçları vermektedir aslında. İlgi ve merakları, öğrenmedeki hevesleri, yoğun soru sorma davranışı göstermeleri, yakın sosyal çevresindeki yaşlılarına göre olgun davranışları ya da kendi içlerine kapanmaları gibi durumlarda, ailelerinin uzmanlara başvurması gerekmektedir. Çünkü kimliğini kazanan üstün yetenekli çocukların verimli olması için uygun eğitim ve istihdam ortamı sağlanmalı. Tabi ki iyi eğitilmiş anne ve babaların ya da öğretmenlerin teşhisindeki başarısı yadsınamayacak kadar fazladır. Yalnız okulöncesi öğretmenlerinin ilgisiz, yetersiz tutum ve bilgiye sahip olamamasından dolayı da tanılama da gecikmeler de olmaktadır. Küçük yaşta çocukların özellikler görsel-uzamsal dediğimiz bilişsel yapılarına dikkat etmekte fayda var. Bunlar resim çizme, sergiledikleri görsel sunumlar ve düşüncelerini aktarmada ki yaratıcı,farklı söylemleri gibi olabilmektedir. Özellikle bu çocukların farklı davranış gösterdikleri üzerinde bilim insanları daha önceden yapılan araştırmalarında da belirtmiştir. Mevcut potansiyellerinden, daha iyi verim alabilmeleri açısından sosyal açıdan, desteklenmesi önemli husustur. Matematik, fizik,biyoloji ve uzay alanlarına fazla ilgi ve merakları, diğer çocuklardan ayırt edici bir unsur olduğu farkına varılmıştır. Teşvik eden, yaratıcılıklarını öne çıkarmaya yönelik ideal iletişim kurabilme, özgür öğrenme eğilimini kabullenen, rekabet duygusunu kamçılayan, davranış biçimleri, üstün zekaya sahip çocukların gelişiminde olumlu yönde etki ettiği bilimsel araştırmalarda açık bir şekilde görülmüştür.

En sağlıklı teşhisin konulmasında devreye ölçekler girmektedir. Fiziksel, sosyal, bilişsel ,duygusal ve dil gelişimi açısından düzeylerini ölçerek, gelişim alanlarını belirlemede kullanılan testler, standartlaşmış ve geçerliliği, güvenirliği olmalı. Bundan dolayı bu cevherlerin erken dönemde tanı konup müdahale edilmesi mühimdir. Yaşam kalitelerini, öğrenme boyutlarını engelleyen durumlara yol açıp krelmeye neden olabilir. Normalleşme dediğimiz istenmeyen gelişimsizlikler bu çocuklar için oldukça karşımıza çıkan sorunlardır. Erken tanı alması, hem az problemlere yol çıkmasına, hem de kısa zamanda çok yol almayı, anlaşılabilirliği gerçekleştirir. Gecikmiş tanılama ya da hiç tanı almayan üstün zekalı çocukların kazandırılması için bilinçli sosyal evre ve aile eğitimlerini arttırarak sağlayabiliriz. Bu bilince sahip çıkarak, üstün zekalı çocukların erken tanılanmasının önemi üzerinde durulmuştur.

BİLDİRİLER

Assessment and Placement Of Gifted Children Children in Turkey: Problems And Suggestions from a School Counselor's Perspective

Betül Tanacioğlu

Milli Eğitim Bakanlığı

As Bronfenbrenner's ecological model of development stressed the importance of the interaction between child and the his/her environment, when thinking about the education of gifted children, it is very important to stress how the environmental support systems are shaped to nurture the child in terms of selection, and education. There are many in school and out of school support systems available for gifted children in Turkey. As Bronfenbrenner's theory (1979) explains the microsystem of the child including school, teachers, neighborhood and exosystem including the governmental decisions are very important in terms of giving the right education opportunities to gifted children. In this paper, Science and Art Centers (BİLSEM) in Turkey which aim to give additional education to gifted children without any interruption to their formal education are discussed in terms of the selection process of students, problems related to selection process, and parental attitudes.

BİLDİRİLER

Destek Eğitim Odalarında Üstün/Özel Yetenekli Öğrenciler için STEM Materyallerine Dayalı Örnek Etkinliklerin Tasarlanması

Çelebi Kalkan, Seyide Eroğlu, Sertan Ballı

Milli Eğitim Bakanlığı

Türkiye’de üstün/özel yetenekli çocuklar için pek çok farklı çalışma yapılmaktadır. Milli Eğitim bakanlığına bağlı olarak hizmet veren 80 ilde kurulan 106 Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) bu tür kurumların en yaygın olanlarıdır. Bu merkezlerde öğretmenlerinin tavsiyesi üzerine tarama sınavlarını geçen farkındalık ve destek eğitimine tabi tutulmaktadır. Ayrıca 2015-2016 öğretim yılından itibaren ülke genelinde bir çok okulda bu çocukların kaynaştırma ve bütünleştirme yoluyla da kendi okullarında hatta kendi sınıflarında eğitim almalarını sağlayan destek eğitim odaları oluşturulmuştur. Bu araştırmanın amacı, destek eğitim odalarında eğitim alan öğrenciler için birden fazla disiplinin bir arada kullanıldığı STEM’e dayalı materyaller geliştirmektir. Bu yolla üstün yetenekli öğrencilerin bilişsel anlamda ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmiştir. Çalışma örnek ders etkinliklerinin yer aldığı teorik bir çalışmadır. Oluşturulan örnek etkinlikler, Kayseri ilinde bir ilkokulda yer alan 4. Sınıfı destek eğitim odalarında eğitim alan üstün yetenekli 4 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulamalar haftada 8 saat ve okul dışı zamanlarda gerçekleştirilmiş, öğrencilerden alınan dönütler yoluyla tasarlanan materyaller üzerinde düzeltmeler yapılarak materyallere son şekli verilmiştir. Geliştirilen STEM materyallerinin üstün yetenekli öğrencileri bilişsel olarak destekleyeceği, üstün yetenekli öğrencilerle çalışan öğretmenler için rehber niteliğinde olacağı ve bu alanda yapılacak başka çalışmalara da ışık tutacağı öngörülmektedir. Ayrıca uygulamalar sırasında öğrenciler gözlemlenerek gözlemler kaydedilmiştir. Gözlem sonuçlarına göre; uygulamalar esnasında öğrencilerin çalışmalardan oldukça keyif aldıkları, derslere zamanında gelip gittikleri, okuldaki diğer derslere göre daha aktif katılım eğilimi gösterdikleri, destek eğitim odalarında öğrenmiş oldukları STEM çalışmalarını evde de devam ettirdikleri şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkılarak destek eğitim odalarında STEM eğitimi gibi farklı stratejilere yer verilmesi ve ilgili öğretmenlerin bu konuda eğitilerek desteklenmesi şeklinde önerilerde bulunulmuştur.

BİLDİRİLER

Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitimine ve Bilsemlere İlişkin Veli Görüşleri

Duygu Ün, Yakup Ayaydın

İTO Bahçelievler Bilim ve Sanat Merkezi

Özel yetenekli öğrencilerin yetişmelerinde en etkili olan unsurların başında veliler gelmektedir. Velilerin özel özel yetenekli öğrencilerin eğitimine ve Bilim ve Sanat Merkezlerine ilişkin görüşleri özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde görülen eksiliklerin tespit edilmesinde ve Bilim ve Sanat Merkezlerinin zayıf ve güçlü yönlerinin belirlenmesinde önemlidir. Bu çalışmada özel yetenekli öğrenciye sahip velilerin özel yetenekli öğrencilerin eğitimine ve Bilim ve Sanat Merkezlerine ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2016-2017 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da çocuğu Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 10 öğrenci velisi ile görüşme yapılmıştır. Katılımcıların seçiminde ölçüt örneklem kullanılmıştır. Ölçüt olarak cinsiyet, özel yetenekli öğrenci velisi olma, çocuğunun Bilsem'e devam etmesi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplamak için araştırmacı tarafından uzman görüşü de alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda veliler Bilim ve Sanat Merkezlerinin özel yetenekli öğrencilerin yetiştirilmesinde önemli olduğunu, Bilsemelerde uygulanan eğitim müfredatının öğrencilerin yeteneklerini geliştirdiğini, Bilsemelerin merkezi konumda olması gerektiğini belirtmiştir. Veliler özel yetenekli öğrencilerin eğitimine erken yaşlarda başlanması ve uzun yıllar devam etmesi gerektiğini, eğitimlerin hafta sonunda yapılması ve öğrencilerin yeteneklerini geliştirmeye yönelik olması gerektiğini belirtmiştir. Veliler çocukların özel yetenekli olarak ayrıştırılmasını doğru bulmamakta ve ilerleyen zamanlarda öğrenciler için sorun teşkil edebileceğini ifade etmiştir. Veliler çocuklarının sosyal/duyuşsal gelişimlerinin yüksek olduğunu, çocuklarının özel yetenekli olmasının kendilerine birçok katkısı olduğunu, onların yeteneklerini geliştirmek için farklı yollarla desteklemeye çalıştıklarını belirtmiştir.

BİLDİRİLER

Zeka Oyunlarıyla Yapılan Farklılaştırma Çalışmalarının Üstün Yetenekli Öğrencilerin Okul Tutumlarına Etkisi

Emel Bozkurt

Milli Eğitim Bakanlığı

Bu araştırmada, ilkokullarda bulunan destek eğitim odalarında eğitim gören üstün yetenekli öğrencilerde, zeka oyunları ile yapılan farklılaştırma çalışmalarının okul ve derslere karşı tutumları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmanın örneklemini Sincan 100. Yıl İlkokulu 2. sınıfta öğrenim gören özel/üstün yetenekli 1 öğrenci, öğrencinin sınıf öğretmeni ve velisi olarak 3 kişi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır ve çalışmalar haftada 2 saat destek eğitim odasında yapılmıştır.

Bu çalışmanın sonucunda, zeka oyunları ile yapılan farklılaştırma çalışmalarının özel/üstün yetenekli öğrencinin derslere ve okula yönelik olumlu tutum geliştirmesine katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

BİLDİRİLER

Perfectionism and Self-Handicapping Behaviors of Gifted Students: A Review of the Literature

Engin Akca, Zehra Uçak Azboy

Bağlar Counselling and Research Center

The study addresses two problems, which may threat gifted students' academic achievement and self-esteem, namely perfectionism and self-handicapping. While perfectionism refers to setting unreasonably high standards for one's own performance, self-handicapping is defined as creating impediments or obstacles to be able to use as an excuse for poor performance. Although both perfectionist and self-handicapping behaviors have some potential benefits for gifted students, they are mostly detrimental and may lead to anxiety, low self-esteem, and poor performance. The study aims to provide an overview of perfectionism and self-handicapping with a particular emphasis on how perfectionism may provoke self-handicapping behaviors among gifted students, so that educators in gifted education programs become more aware of these problems and their implications. We also discuss some of the strategies that may be helpful to reduce these behaviors and their negative outcomes for gifted learners.

BİLDİRİLER

Gifted Education in Turkish History

Engin Güneş, Abdulcelil Işık

İzmit Bilim ve Sanat Merkezi

There are some ores in the land that are both rare and very valuable compared to others. With these characteristics, they draw attention to them. There are such special and superior ores (people) in the family of humanity and in society. For this reason, it is an inevitable necessity that these exceptional people be treated properly, the value that they need in the world they live in, and the way they are used as much as they can.

In the Turkish history, a number of institutions have been created with the aim of benefiting from those who possess superior ability. Nizamiye Medreseleri, which is called as the head vizier of Nizamulmulk, which is the brightest period of Great Seljuk State, and the students who attend there are good examples. Those who received permission from these medreseans could be found in the highest civil servants of the state. The society could have an exceptional place in the intelligentsia. Likewise, the Devshirme, which have been fed from this rich source and elected to Enderun in the Ottoman State, which continues its existence for a longer period with a stronger state organization, are examples to be given to these superior talents. While children from non-Muslim families of different countries are selected, they are elected to the competent persons of the work (say hitting with the eyes). The reason why the elected children are located in the closest services to the empire in Enderun is also their superior abilities. In this context, it is a prestigious occupation in the Ottoman state. Special talents for such high-level professions have been carefully selected among their peers, and their families have sincerely asked their parents to be elected to these institutions as if their children were now for future. When we search the literature on talents, we can't find any information about the history of education from the Turkish Republican era and the selection and education of these children. In the study, historical resources were reached and the education system of the gifted children was explained and compared with the modern education system.

BİLDİRİLER

Counseling Needs of Turkish Gifted Students

Halil Aslan

Elazığ Science and Art Center Directorate

Gifted and talented students are always considered different than their chronological peers in wide range of ways including cognitive, emotional, psychological and developmental traits. Counseling has a vital role in meeting social, emotional and psychological needs of the gifted students. Purpose of this study was to explore counseling needs of Turkish gifted students in relation to theoretical counseling literature. Review showed that Turkey needs to establish further studies aiming at exploring counseling needs of gifted students and school counselors working in the science and art centers should equip with necessary and appropriate knowledge regarding unique needs of the gifted students.

BİLDİRİLER

Suriyeli Göçmenler Arasındaki Özel Yeteneklilerin Türk Basınında Sunumu

Hümeyra Türedi, Murat Türedi

Milli Eğitim Bakanlığı

Türkiye, son altı yıldır Suriye'deki savaştan kaçıp gelen üç milyonu aşkın göçmen kitlesiyle yaşamaktadır. Savaşın başından beri açık kapı politikası izleyen Türkiye, ev sahibi ülke olarak pek çok sıkıntıya göğüs germektedir. Bu sıkıntılardan biri de Suriyeli göçmenlerin eğitimi konusudur. Genel anlamda, göçmenlerin eğitimi önemli bir konuyken, göçmenlerin arasındaki özel yeteneklilerin keşfi ve ülkeye kazandırılması ise konunun farklı bir boyutunu sergilemektedir. Dolayısıyla bu çalışmada üstün yetenekli göçmen Suriyeliler bağlamında, Türk basını tarafından ne çeşit bir duyarlılık gösterildiği araştırılmak istenmiştir. Bunun nedeni ise basının, hem özel yetenekli göçmenleri cesaretlendirici bir rol oynayabilecek hem de toplumda bu konuda farkındalık oluşturabilecek konumda olmasından ileri gelmektedir. Çalışma kapsamında, Türkiye'de Suriyeli göçmenler konusunun en hararetle tartışıldığı zaman dilimi olabilecek nitelikteki 1 Ocak 2015 ve 1 Ocak 2016 tarihleri seçilmiş ve bu tarihler arasında Sözcü ve Sabah gazetelerinde "Suriyeli" sözcüğünün bulunduğu tüm haberler taranmıştır. Bu tarama sonucunda, Suriyeli göçmenlerin eğitimi ile ilgili olanlar karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu iki gazetenin seçiliş nedenlerinden ilki tirajlarının birbirine yakın olmasıdır. İkinci neden ise iki farklı düşünce ve siyasal duruşu temsil ediyor olmalarıdır. Sözcü gazetesi Eylül 2015 itibariyle 294.290 tiraja sahipken, kendisini hükümetin karşısında, laik, Cumhuriyetçi ve Kemalist bir çizgide konumlandırmıştır. Sabah gazetesi ise yine aynı tarih itibariyle 305.585 tirajıyla, hükümetin yanındamuhafazakar ve milliyetçi bir çizgidedir. İki gazete de farklı dünya görüşü, farklı okur kitlesi ve farklı politik tercihleriyle fakat benzer tiraj rakamlarıyla bu çalışmanın çalışma alanını oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda adı geçen on iki aylık zaman diliminde Sözcü gazetesinde 1000 haberden 7 tanesinin, Sabah gazetesinde ise 1700 haberden 24 tanesinin Suriyeli göçmenlerin eğitimiyle ilgili olduğu tesbit edilmiştir. Sözcü gazetesinin tüm haberleri “Türk öğrenciler dururken...” anlayışıyla yazılmışken, yayınlanan 7 haberden 5 tanesi “ayrımcılık” çağrıştıracı başlık taşımaktadır. Sözcü gazetesinin başlıkları özellikle ev sahibi halkı, kendisine “haksızlık” yapıldığına inandıracak niteliktedir. Gazete, ülkede pek çok işsiz üniversite mezunu dururken, pek çok genç üniversite kapılarında beklerken, Suriyeliler için eğitim olanağı hazırlanabilmesine anlam verememektedir. Öte yandan Sabah gazetesi ise Suriyeli çocukların eğitimine olumlu ve sempatik başlıklarla yaklaşmaktadır. “Savaş çocukları”, “Suriyeli minikler”, “mağdur komşularımız”, “misafir edilen Suriyeli aile çocukları”, “Suriyeli yetimler”, “bizim emanetimiz” gibi ifadelerle Suriyeli çocuklara hitap edilirken, savaşın yaralarının eğitimle sarıldığı, bir neslin kaybolmasına izin verilmemesi gerektiği gazetenin haber ve köşe yazılarında üzerinde ısrarla durulan konulardandır. Ayrıca Sabah gazetesinin Suriyeli göçmenlerin eğitimiyle ilgili haberleri içerik açısından çok daha zengindir. Göçmenler arasında bulunan üniversite hocalarından, göçmen öğrencilerin A.B.D’den gelen öğrencilerle buluşmasına, üniversitelerde yapılan çalıştaylardan anaokullarına, Suriyeli çocukların öğlenci olarak eğitim gördüğü pilot okullardan yeni açılan anaokullarına kadar çeşitli haberler yapılmıştır. Ancak yine de tüm yıl boyunca yapılan haber adedinin sadece 24 olması, yıl boyunca yapılan 66 yardım haberi sayısına ulaşılammış olduğunu göstermektedir. Sözcü gazetesinin ise 7 olan haber sayısından, göçmenlerin eğitimi konusunun gazetenin hiç ilgisini çekmediği anlaşılmaktadır. Ancak iki gazete de, Suriyeli göçmenler arasında var olabilecek özel yetenekli çocuklara dikkat çekmemekte ve toplumda bu yönde bir farkındalık oluşmasına katkıda bulunmamaktadır. Bunun sonucunda, Suriyelilerin eğitimi konusunun Sözcü gazetesi tarafından “yerli halkın fırsatlarının kısıtlanması”, “ayrımcılık”, “haksızlık” olarak değerlendirilmesi, Sabah gazetesinin ise Suriyeli göçmenleri bir “yardım nesnesi” olarak görmesi, Suriyeli özel yetenekli çocuklara yardımcı olmamaktadır. Bu türlü haberlerle, özel yetenekli göçmen çocuklar konusunda toplumda bir farkındalık oluşturulamayacağı da açıktır. Bu bağlamda, Suriyeli özel yetenekli çocukların ülkeye kazandırılmasının sağlayacağı faydalara yönelik propaganda çalışmalarının acil bir ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu propaganda çalışmalarında ise farklı okur kitlesine sahip basın organlarının kullanılması, toplumun tümüne ulaşabilmek için gereklidir. Toplumda bu farkındalığın oluşabilmesi ve gerekli adımların atılabilmesi için basının önemli bir araç olduğu unutulmamalıdır.

BİLDİRİLER

Üstün Yetenekli Bireylerin Devlet İstihdamındaki İlk Basamağı; ARGE

İ. Han Şahin

Milli Eğitim Bakanlığı

Yaşlıları ile mukayese edildiğinde liderlik, sanat kapasitesi, bilimsel alanlarda üstün başarı sergileme gibi özellikleri daha önde ve gelişmiş olan üstün yetenekli ve zekalı bireyler ülkelerin ekonomik ve stratejik anlamda çok önemli değerleridir. Bu değerler için A.B.D., Rusya, Kanada ve Avrupa ülkelerinde okullar kurulmuştur. Üstün yetenekli bireylerin özellikle 2. Dünya savaşı sonrasında kızıpın devlet arası rekabette önemleri anlaşılmış ve bu doğrultuda stratejik çalışma planları hazırlanmıştır. Ülkemizde ise Osmanlı Devletinde kurulan Enderun Okullarında yüksek vasıflarından istifade yoluna gidilen bu bireyler siyaset, askeri ve diğer alanlarda konumlandırılarak değerlendirilme yoluna gidilmiştir. Dünyada üstün özelliklerinin fark edilip devlet tarafından değerlendirilmesi açısından Osmanlı Devleti alanında ilk sayılacak bir uygulama sergilemiştir. Kurulan Enderun Okulları devletin ihtiyaç duyduğu mekanizmalarda bireyi görevlendirmiştir. Cumhuriyet döneminde üstün yetenekliler ise ülkenin verdiği yoğun savaş ve halkın yılmılığı, sosyo-ekonomik durum da göz önüne alınırsa oldukça geç sayılabilecek bir dönemde gündeme gelmiştir. 1993' de ilk kez Bilim Sanat merkezlerinin kurulması önemli gelişme olsa da yetersiz kalmış ve kurum kendini geliştirmekte zorlanmıştır. Ancak günümüzde hak ettiği önemi ve saygıyı kazanabilmiş olması ne kadar geciktiğimizin de bir göstergesidir. Devletimizin başlattığı çalışmalarla kendilerine ulaşılan bu bireylerin ilk, orta ve yüksek tahsillerinde karşılaşılan sorunlar her bireyin karşılaştığı sorunlara benzetmekle beraber, eğitim sonrası bireyin istihdamı diğer akran gruplarından ayrılan önemli bir mesele dikkat çekmektedir. Üstün Yetenekli olarak tanılanmış bu bireyler devletimizin katma değerleridirler. Şu an elimizdeki veriler üstün yeteneklilerin orta ve yüksek eğitimdeki durumları ile ilgili yeterli bilgiyi vermiyor. üniversitede okuyan üstün yetenekli bireylerimizin durumları ile ilgili istatistiksel verilerin yokluğu üniversite sonrası bu bireylerin akıbetleri ile ilgili çalışma yapılmasına imkan vermemektedir. belirsizdir.

İyimser tahminlerle iyi bir üniversitede iyi bir eğitim aldıktan sonra yüksek ücretli iş alanlarını seçerek yollarına devam etmekte. Bizim çalışmamızda üzerinde durduğumuz husus devletimizde üstün yeteneklilerin istihdamı olacaktır. Tanınmış yeteneklerine göre bireylerin lisans eğitimi ve sonrasında ülkemizin sınırları içerisinde olmak kaydıyla istihdam edilmeleri ve bu istihdamın yeteneklerine göre belirlenmiş alanda olması gereklidir. İlk bakışta deneysel bir uygulama olarak da tanımlanabilecek bu uygulamada olumlu ve olumsuz dönütler baz alınarak uygun bir istatistiksel yapı oluşturularak istihdam politikası bu yönde belirlenmelidir. Üstün meziyetli bireylerimizin bu özelliklerini tam kapasite olarak devletimiz ve milletimiz yararına kullanmaları ülkemiz geleceği açısından çok önemlidir. Elbette burada Süpermen insanlardan bahsetmiyoruz. Tüm sorunlarımıza çare olacak kararlarıyla sihirli etki yapacak bir üstün yetenekli istihdamı değil kasdımız. Ancak diğer bireylere göre daha farklı özelliklerini geliştirerek uygun eğitimle ikmal edildiğinde fark oluşturacak bir istihdam hareketinden bahsediyoruz. Örnek verecek olursak, Bilim Sanat merkezi destekli eğitimden sonra kazanılan bir üniversite hayatı, öğrenilen farklı diller, siyaset ve strateji üzerinde yürütülen lisans, yüksek lisans ve doktora eğitiminden sonra dışişleri bakanlığında uzman yardımcı pozisyonunda başlanılan meslek hayatı. Devletimizin dış politikasının oluşturulmasında, stratejik ve hayati kararların verilmesinde, dış gelişmelerin okunmasında anlamlandırılıp enformasyona dönüştürülmesinde üstün zekalı bireyimizin performansını düşünelim. Birkaç önemli kuruluştaki da uygulanacak bu pilot uygulama ile elde edilen veriler değerlendirilmelidir. Uzun soluklu bir plan olsada denenmesi şart olan bu uygulamanın uzun vadede milli değerlerimiz açısından ve devletimizin kalkınması açısından bizlere getirisi olması yüksek bir olasılıktır. TÜBİTAK, Dış İşleri Bakanlığı, Savunma Sanayi, gibi alanlarda uygulanmasını hedeflediğimiz bu uygulamadan alınacak sonuçlar diğer kurumlarımızda da değerlendirilmesi konusunda da karar vermemize yardımcı olacaktır.

BİLDİRİLER

Felsefeye Farklı Bakış

İdil Kefeli, Banu İlhan Emecan, Betül Erol

Samsun Rotary Kulübü Bilim ve Sanat Merkezi

Felsefe, temelinde merak ve soru sorma özelliklerinin yer aldığı bir etkinlik olarak kabul edilmektedir. Bu iki özelliğin ise insanın doğasında var olduğu düşünülmektedir. Bu yüzden insanoğlunun felsefi bir özle dünyaya gözlerini açtığı ileri sürülmektedir. Fakat bu özellik okul sürecinde çocuğun işine yarar sorgulamaları öğrenmesiyle kaybolmaya başlamaktadır. Özellikle, özel yetenekli çocukların sorgulayan ve anlamaya çalışan felsefi zihinsel yapıları, sınıf ortamında istenmeyen, sorun öğrenci olarak görülmelerine neden olmaktadır. Bu yüzden Bilim Sanat merkezlerinde yapılacak her çalışmanın önemi artmaktadır. Felsefe, soyutlamalar dizgesi olarak, öğretimi en zor yapılan alanlardan birisidir. Buna bir de felsefeye karşı kulaktan dolma, olumsuz bilgiler eklenince, felsefe öğretimi daha da zorlaşmaktadır. Bütün bu zorlukların üstesinden gelmek için yapılması gereken; disiplinler arası etkinliklerle özel yetenekli öğrencileri felsefi zihinsel yapılarının kaybolmasını engellemek ve özleriyle tanışmalarını desteklemektir.

Disiplinler arası çalışmalar yapılandırılırken özel yetenekli öğrencilerin çok dillilikle tanışması ve metinleri farklı dillerde okuyup karşılaştırma yapabilmeleri esas alınmıştır. Bu yüzden bilimin ayak izleri olan Doğa filozofları hem İngilizce hem de Türkçe metinlerden okunmuş ve etkinlikler iki dilli olarak yapılandırılmıştır. Bu durum özel yetenekli çocukların felsefi özleriyle tanışırken kendilerini iki dilde ifade edebilme becerisinin gelişimini desteklemiştir. Disiplinler arası çalışmanın bir diğer ayağı da çocukların düşündüklerini görselle ifade etme becerisinin geliştirilmesini temel almaktadır. Özellikle Doğa filozoflarının ana madde anlayışlarıyla ilgili olarak velilerle yapılan çalışma soyutlama dizgesi olan felsefenin ifade şekillerinden biri olmuştur. Son olarak felsefi kavramları öğrenmede bir yöntem olarak ritim algısı kullanılmıştır. Filozofların önemli sözleri ve kavramları ritim eşliğinde söylenmiştir. Bu sayede kuru cümlelerden oluşan felsefi cümlelere hayat verilmiştir.

BİLDİRİLER

Özel Yetenekli Öğrencilerin Siber Güvenlik Alanında İlgî, Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi ve Farkındalığın Artırılması Adına Öneriler Geliştirme

İsmail Güler, Cumaali Şimşek

Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi

Bu çalışmanın amacı, Özel yetenekli öğrencilerin siber güvenlik alanında ilgi ve bilgi düzeylerini ölçmek, bu alanda öğrencilerde farkındalık oluşturmaktır. Ayrıca ilgi ve becerisi olan öğrencilerin nasıl geliştirilebileceği, en önemlisi de bu özel yetenekli öğrencilerin ülkemiz adına siber güvenlik alanında nasıl istifade edilebileceği hakkında öneriler geliştirmeyi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın örneklemini; Elazığ ilindeki Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören 5. ile 10. sınıflar arasındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında öğrencilerin ilgi ve bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla toplam 17 sorudan oluşan iki ayrı anket formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçları ışığında çeşitli değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çalışmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak, Bilim ve Sanat Merkezlerinde öğrenim gören öğrencilerin siber güvenlikle ilgili derslere karşı ilgili olduğu, ama küçük gruplardan başlanarak eğitim verilmesinin meslek seçiminde daha faydalı olacağı gibi birçok sonuca varılmıştır.

BİLDİRİLER

Özel Yetenekli Bireylerle Diğer Öğrencilerin Ortak Eğitim Yaşantıları Düzleminde Değerlendirilmesi

M.Bahadır Şahin

Milli Eğitim Bakanlığı

Ülkemiz ve dünya genelinde, etkin profil sahibi özel yetenekli bireylerin iyi yetiştirilme gereksinimlerinin sağlam zeminler üzerinde bina edilme gereksinimi hızla artmaktadır. Bu kapsam, öğretim yöntem ve tekniklerinin bireysel başarıların yetkinleşmesi odaklı sonuçlar ortaya çıkaracağı gerçeği ile değerlendirilmelidir. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve resmi okullardaki özel yetenekli bireylerin daha iyi koşullarda eğitim alma gereksinimini tetikleyen süreçlerin iyi yönetilme sorumluluğu tartışılmazdır. Bu sorumluluk, standart eğitim kurumlarının yetkinleştirilmesini de zorunlu kılmaktadır. Formal eğitim kurumlarındaki her düzey öğrenci için düzenlenen öğretim koşulları, sınıf çatısı ile sınırlandırılırken bu çatı altında normal düzey öğrencilerle ortak kültür geliştirme, uyum ve çatışmazlık içinde olma şartları önemsenmelidir. Bu çalışma ortak kültür oluşturma zemini olarak okullarda farklı öğrenme düzeyine sahip öğrencilerin yaşam alanlarının çeşitliliğini arttıracak faaliyetlere bakış açısı kazandırmak, bilinenin ve alışlagelmiş kabullerin aksine özel yetenekli üstün zekalı öğrenciler için alternatif okul arayışlarını tartışmaya açmaktır. Formal eğitim kurumları bünyesinde özel eğitim dersliklerinin yürüttüğü faaliyetlerin benzerini üstün yetenekli öğrencilerin gelişim süreçlerini destekleyecek donanımlarla, kendi okullarında eğitim almalarını sağlamaktır. Bu durum, her okul bünyesinde üstün zekalı ya da özel yetenekli öğrencilerin belirlenmesini sistemli hale getirecektir. Süreç, alanında uzman öğreticileri, yeni derslikleri gerektirmektedir. Çalışmanın en önemsenen katkısı, tanılanmayı bekleyen özel yetenekli öğrencilerin sisteme entegresini hızlandırmaktır. Bilim sanat merkezlerinin yürütmekte olduğu görevi, her okulun kendi bünyesinde sürdürmesi çalışmanın beklentileri arasındadır.

BİLDİRİLER

Özel Yetenekli Öğrencilerin Beslenme Alışkanlıklarının İncelenmesi ve Akranlarıyla Karşılaştırılması

Mustafa Kemal Kalkan

Hatay Bilim ve Sanat Merkezi

Özel yeteneklilerle ilgili yapılan araştırmalar özel yetenekli öğrencilerin fiziksel özelliklerinin, sağlık durumlarının yaşitlarına oranla daha iyi olduğunu, sağlıklı olmak için önlem aldıklarını ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın amacı, geleceğin liderleri olabilme potansiyeli taşıyan özel yetenekli bireylerin fiziki durumlarını, beslenme alışkanlıklarını belirlemek ve sağlıklı beslenmeye önem verip vermediklerini ortaya koymaktır. Ayrıca bu çalışmamızdaki amaçlarımızdan biri de özel yetenekli çocukların akranlarına oranla farklı bir beslenme alışkanlığına sahip olup olmadıklarını araştırmaktır

BİLDİRİLER

Oynuyorum Öyleyse Varım

Nurullah Demir, Sevgi Gök

Milli Eğitim Bakanlığı

Günümüzde dijital dadılar ile büyütülen çocuklar, teknolojiyi bilinçsizce kullanır hale geldi. Bu teknolojik bağımlılık onların gerek zihinsel gelişimini, gerek fiziksel gelişimini ve psikolojik gelişimini olumsuz etkilemekte. Türkiye İstatistik Kurumu 2014 (TÜİK 2014) verilerine göre, çocuklarımız günde ortalama 4 saat TV seyretmekte, İnternet kullanım yaş ortalaması ise 8 yaş. Yine araştırmalara göre, günümüz çocukları bundan on sene önceki akranlarına göre; daha az yükseğe zıplayabilmekte, daha kilolu. Akranları ile iletişimleri daha az. Oysa beyin gelişiminde ve bununla birlikte çocukluk evresinde açık hava oyunları çok önemli bir ihtiyaç. Çocuklarımız “Dijital Dadılar” diye tabir ettiğimiz dadılar tarafından yetiştirilmekte. Bu oyun araçları ile her gün saatlerce etkileşim halinde bulunmakta. Bu durum aşırı uyarılmışlık sendromu başta olmak üzere, dikkat dağınıklığı, dürtüsellik gibi birçok sorunları da beraberinde getirmekte. Sosyalleşemeyen, paylaşmayı bilmeyen ve doyumsuz çocuklar, okul sıralarında da bu alışkanlığı devam ettirme eğiliminde. Derslere konsantre olamamakta, akranları ile ya oyun oynayamamakta ya da şiddet temelli oyunlar oynamakta. Bu proje, bu durumdan yola çıkarak, karşılaşılan problemlere üretmeye çalıştığımız çözüm yollarının doğal bir sonucu olarak ortaya çıktı. Çocuklarımızın oynayabileceği oyunları gündeme taşımak, önce aileleri ile oynayabilecekleri devamında da akranları ile oynayabilecekleri oyunları ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu proje, çocuklarımızı açık havada veya evde ailecek oynayabilecekleri, kültürümüzü yansıtan oyunların dünyasına davet etmektedir.

Çocuklarımızın teknoloji bağımlısı haline gelip, çocukluklarını yaşamadıklarını ve gittikçe asosyal hale geldiklerini görmek, dijital dadıların büyüttüğü bir nesil için geleceğe yönelik kaygılar doğurdu. Bu proje oyun deyince akla teknolojik oyunlar dışında bir oyun dünyasının da olduğunu yaşayarak kavratmak üzere kurgulandı. Çocuklarımızın 40 yaş ve üzeri olmak üzere beş yetişkin ile, onların çocukken oynadıkları oyunlardan bir tanesini öğrenmeyi amaçlayan bir röportaj yapmalarını ve onlardan öğrendikleri oyunları oynamaları amaçlandı.

BİLDİRİLER

Alman Metodu Derin Beyin Egzersizleri

Oğuzhan Gözek

*Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hareket ve
Antrenman Anabilim Dalı*

Hayat her geçen gün daha karmaşık hale geliyor. Bilim geliyor. Hayatta ayrıntı daha da önemli hale geliyor. Bu ayrıntıları yakalamak, hizmet alanını genişletmek için acilen tedbirlerin oluşması gerekmektedir. Bunun içinde insanlık neslinin daha donanımlı hale getirilmesi gerekiyor. Daha donanımlı hale getirmenin yolu ise özgür ve özgün düşünme kanallarının açık olmasında yatmaktadır. Durum bu olunca çocukların hayal kurmalarına, kurdukları hayallerde özgür olmalarına, soyut ve somut süreçlerinde prangalardan uzak kendilerini gerçekleştirmeye temel teşkil eder. Oyunlara daha da önem verilmesi gerekiyor. Derin Beyin egzersizleri görsel algı, bilişsel beceriler ve egzersizlerle beyin kapasitesinin artmasını sağlamaktadır. Egzersizlerde en önemli unsurlar, eğlence boyutunun çok etkin olması, bilimsel temellere dayalı olması, her kesimden ve her yaştan bireyler için uygun olmasıdır. Amacımız, günümüz koşullarında bireylerin refahını ve yaşam kalitesinin arttırarak, yenilikçi bir sistem ile sportif sosyal ve kültürel değişiklikleri göze alıp, özel egzersizler yolu ile beyin gelişimini destekleyip kişisel gelişim ve başarıyı arttırmaktır. Günümüzde egzersizler, eğitimler ve spor, kişisel ve toplumsal sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikler ile önemli bir hizmet sektörü olarak kabul görmektedir. Son yıllarda görülen zihinsel antrenman ağırlıklı çalışmalar, duygusal olarak gevşeme ve rahatlamaya sebep olmakta, stres düzeyini aşağı çekilmesini sağlamakta, bireysel performansta artış sağlamaktadır. Tüm bu etkenler bilişsel antrenmanların ve önem kazanmasına neden olmuştur. Yapılan araştırmalar kısa bir süre içerisinde, bilişsel antrenmanların toplumun her alanında kullanılacağını ve bireylerin sosyal yaşamlarında, kişiliklerinde, kariyerlerinde olmakla beraber, çocukların gelişiminde de önemli bir rol oynayacağını göstermiştir.

BİLDİRİLER

Okul Dışı Öğrenme Ortamlarından Botanik Bahçelerinin Özel Yetenekli Öğrencilerde “Biyolojik Çeşitlilik” Konusu Üzerine Etkisinin Araştırılması

Özcan Elzem Şengül

Şahinbey Bilim ve Sanat Merkezi

Bu çalışmada; okul dışı öğrenme ortamlarından birisi olarak kabul edilen botanik bahçelerinin bir örneği olan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Botanik Bahçesine düzenlenen gezilerle özel yetenekli öğrencilerin Fen Bilimleri dersine yönelik ilgilerini belirlemek amaçlanmıştır. Ayrıca öğrencilerimizin Gaziantep’in, Türkiye’nin ve dünyanın florasında bulunan ağaç, çalı, otsu bitkiler, endemik bitkiler ile nesli tehlike altında olan bitki türlerini tanımaları hedeflenmiştir. Çevre bilinci ne kadar küçük yaşta verilirse farkındalığın o kadar üst seviye de oluşacağı düşünülmektedir. Bu nedenle çalışma örneklemi olarak Gaziantep ilinde 4., 5. ve 6. Sınıfa devam eden 36 Bilim ve Sanat Merkezi öğrencisi seçilmiştir. Araştırmada, “Biyolojik Çeşitlilik, ülkemizdeki ve ilimizdeki endemik bitkiler ile nesli tehlike altında olan bitkiler” konusu ele alınmış, konuyla ilgili alanda yetkin kişilerce hazırlanan 10 açık uçlu soru gezi öncesinde ve sonrasında öğrencilere ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Gezi öncesi gezi alanındaki rehberle iletişime geçilerek grubun yaş, sınıf ve özellikleriyle ilgili bilgilendirme yapılmıştır. Konularla ilgili hazırlanan slayt öğrencilere izletilerek onların gezi öncesi fikir sahibi olmaları sağlanmıştır. Gezi sırasında öğrencilere Gaziantep Belediyesi Botanik Bahçesi’nin farklı bölümlerinde alanlarında uzman 4 rehber ile 2 öğretmen tarafından bilgilendirme yapılmış, bahçe içerisindeki “Ekolojik Derslikte” öğrencilere araştırarak-yaparak-yaşayarak doğadaki biyolojik ve ekolojik objeler tanıtılmıştır. Ayrıca daha önceden hazırlanan çalışma kağıtları bu alanda öğrencilere uygulanmıştır. En çok ilginin ise nesli tükenmekte olan bitkilerin bir kısmının olduğu koleksiyonun çektiği gözlemlenmiştir. Gezi sonrası öğrencilere konuyla ilgili dijital hikayeler hazırlanmış, okuldaki panolar gezi fotoğrafları ve öğrenciler tarafından çizilen resimlerle donatılarak, diğer öğrencilerde de farkındalık oluşturulmuştur. Daha önceden hazırlanan değerlendirme formları ile ve uygulanan son testlerden elde edilen sonuçlar doğrultusunda; okul içi öğretimle birlikte okul dışına yapılan bilimsel etkinliklerle; öğrencilerin, “Biyolojik Çeşitlilik, ülkemizdeki ve ilimizdeki endemik bitkiler ile nesli tehlike altında olan bitkiler” konularını anlama düzeylerinin arttığı görülmüştür. Küçük yaş grubu özel yetenekli öğrencilerde çevre bilincinin üst düzey olduğu ve konu hakkında farkındalık sağlandığı belirlenmiştir.

BİLDİRİLER

Üstün Yeteneklilerle İlgili Ülkemizdeki Yasal Düzenlemelerin İncelenmesi

Serkan Kadioğlu

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Üstün yetenekli öğrenciler, özellikleri ve gereksinimleri yönünden yaşatlarından belirgin olarak farklılık gösterir ve kendi potansiyellerini geliştiren farklı eğitsel programlarla desteklenmeye ihtiyaç duyarlar (Feldhusen, 1997; Renzulli, 1999; Clark, 2002; Horn, 2002 akt. Levent, 2012).

Silverman (2010) üstün yetenekliliği normlardan nitelik olarak farklılaştığının farkında olma, içsel deneyimlerle yaratmada yoğun bir birleşim ve ile-ri bilişsel becerilerde eş zamanlı olmayan gelişim olarak tanımlamaktadır (Akt. Karakuş, 2010). Üstün yetenekli bireylerle ilgili temel konulardan olan erken fark edilmeleri ve yeteneklerinin geliştirilmesi ile ilgili öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir (Eraslan Çapan, 2010). Araştırmada ülkemizde cumhuriyetin ilanıyla birlikte üstün yetenekli öğrencilere yönelik hazırlanan yasal düzenlemeler incelenmiştir. 1416, 4489, 5245, 5248, 6660 sayılı kanun, Talim ve Terbiye Kurulu başkanlığının 3918 sayılı emri, Anayasanın 42. Maddesi, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, İlköğretim Yönetme Yönergesi, 573 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, Kalkınma Planları, DPT Yıllık Planları, Hükümet Programları, Milli Eğitim Şuraları incelenmiş ve raporlaştırılmıştır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Doküman incelemesi yapılmıştır. İlgili evraklara internet (Google akademik, YÖK Akademik Tez Bankası) ve kütüphaneler (kitap, bildiri) aracılığıyla ulaşılmıştır. Resmî evraklardaki içerik közgün bir şekilde yapılandırılarak bulgular kısmında sunulmuştur. Önerilerle çalışma desteklenmiştir.

BİLDİRİLER

English Language Teaching Activities to Support and Challenge Gifted Students

Servet Balıkcı

Elaziğ Science and Art Center Directorate

This study aims to provide some examples of activities that gifted students could be encouraged to pursue outside the normal curriculum requirements. It considers self-evaluation exercises which encourage the gifted learners to consider their capabilities, background and aspirations. It also outlines some broad reading, writing and speaking and listening experiences. The best possible starting point in deciding the programme for the most able is to begin from positions identified by the students themselves. Investing serious time and attention to asking pertinent and searching questions of themselves and their literacy learning backgrounds is an important factor in ensuring that the next stages in their development are properly prepared. The literature related to the gifted education briefly suggests that teachers' advanced training and knowledge, their willingness to change and collaborate, their beliefs and strategies for differentiating instruction for gifted students, their leadership and mentorship, and their autonomy and support through the changes were the crucial factors in successfully teaching gifted learners. Students who show precocity in the area of English and language arts require specialized instruction just like any other areas. The call for a student-centered approach especially for the gifted and talented students remained loud and clear. Teaching English as a second language for gifted and talented students demands naturally interdisciplinary and relevant to the student's life. Obviously, language is best learned when it is about something else and relevant to the learner's life.

BİLDİRİLER

Disleksi'nin (Öğrenme Güçlüğü) Üstün Zekâ ile İlişkisinin İncelenmesi

Şerife Serap Mutluay

Milli Eğitim Bakanlığı

Zekâ bireylerin zihnin öğrenmelerinden yararlanabilme ve yeni durumlara çözüm yolları bulabilme yeteneği olarak tanımlanmıştır. Disleksi ise bilişsel becerilerin kazanımında güçlükleri kapsayan, normal zekânın üzerindeki çocukların da yaşadığı nörolojik temelli bir öğrenme güçlüğüdür. Disleksi sanılanın aksine zekâ düzeylerinde sorun yaşayan çocuklarda görülmemekle beraber, üstün zekâlı ve üstün yetenekli birçok bilim insanında görüldüğü bilinmektedir. Albert Einstein , Leonardo da Vinci , Tom Cruise, Cher, Mozart, Walt Disney, John Lennon, Winston Churchill, Henry Ford, Stephen Hawking, Jules Verne, Alexander Graham Bell, Thomas Edison, Agatha Christie, Rodin, Dustin Hoffman, Robin Williams, Louis Pasteur, Mariel Hemingway, Beethoven gibi dahilerin disleksili olduğu bilinmektedir. Disleksili çocukların zeka problemleri olmadığı gibi her disleksili çocuğa da üstün zekâlı tanısı konulamamaktadır. Bu araştırmada literatür ve kaynak taramayı içine alan nitel desenle, disleksi ve üstün zeka arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır. Literatürde bu konuyla ilgili çalışmalara az rastlanması nedeniyle bu konu seçilmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda, disleksili bireylerin zeka düzeylerinin yüksek olduğu, sayısal ve sözel alanda zekalarının önemli ölçüde iyi olduğu görülmektedir. Üstün zeka ile disleksi arasında anlamlı bir ilişki vardır. Disleksinin üstün zekâlı bireylerde daha yaygın rastlandığı görülmektedir.

BİLDİRİLER

Examining Mathematiially Gifted Students' Collective Mathematical Creativity by the Process of Model Eliciting Activities

Şeyma Şengil Akar, İ. Elif Yetkin Özdemir

Hacettepe University

The purpose of this study was to investigate gifted middle school students' collective creativity regarding mathematics as they engage in model eliciting activities. The study also aimed at describing characteristics of model eliciting activities that were better at revealing students' mathematical creativity. Multiple case study design was adopted. The participants were six students identified as mathematically gifted, who were at 7th and 8th grades and attending to Science and Art Center in Ankara. Purposive sampling method was used to select the participants. Participants worked as a group of three and engaged in five model eliciting activities. This process and the models they produced as a group at the end were examined in terms of mathematical creativity. Participants' work and solutions as a group constituted the main source of data. Group work were video recorded. The written products (models, posters, diaries, etc.) that students produced were also included in the data set. Collective creativity regarding mathematics as students engage in model eliciting activities were described and assessed in terms of the following components: Producing ideas/solutions (fluency), producing different ideas (flexibility), making connections among ideas, concepts, representations (making connections), and solutions' progressivity (progressivity). On the other hand, students' models were described and assessed in terms of the following components: Mathematical quality, generalizability, correctness of solutions (quality), and originality of solutions (originality). The findings of the study showed that groups exhibited different levels of mathematical creativity as they engaged in different modeling activities. Besides, it was observed that students discovered different mathematical structures, mathematical rules, and new information as they construct unknown mathematical information in an interactive process. In addition, it was observed that students produced products (i.e., models) that were considered as high quality and original when they produced more and different type of ideas (i.e., thinking fluently and flexible), produced solutions more progressively, and made more connections among concepts and representations.

BİLDİRİLER

Üstün Yetenekli Bireylerde Tab Modeli

Tolga Türkkan, İsmail Bölükbaş, Zeynep Şahin, Nermin Ateş

Milli Eğitim Bakanlığı

Dünya ve Türkiye eğitim programlarının planlanmasında bireyselleştirilmiş eğitime önem verildiği bilinmektedir. Çoklu zeka kuramı ile her bireyin farklı öğrenme sürecini yaşamasının kabullenilmesi, biz eğitimcilere yol gösterici olmuştur. Örgün eğitim içerisinde öğrenme şartlarından dolayı; her bireye kendi zeka alanına göre eğitim vermenin zorlukları yaşanmaktadır. Bu durum parlak ve üstün zekalı-yetenekli öğrencilerin sınıf içerisindeki eğitiminde dezavantaj oluşturmaktadır. “Her birey öğrenebilir.” düşüncesinden yola çıkarak her öğrenciye bireyselleştirilmiş eğitim aktiviteleri üretmek ve bu yaklaşımları takip etmek eğitimcilerin doğal eğitim sürecine girmiştir. Bu çerçevede eğitimciler ve tüm kuruluşlar çalışmalarını üstün zekalı ve yetenekli öğrencilere göre hazırlama ve bazı düzenlemelere gitme yoluna girmiştir. Bu herkes tarafından bilinen bir gerçektir. TAB Modeli’nde bilişsel anlamda farklılığı olan üstün yetenekli bireyleri kendi akranlarından ayırmadan özellikle duyuşsal ve psiko-motor gelişimlerini akranları ile yaşamalarına fırsat vermeyi ve hedef davranışa zeka ve yetenekleri dahilinde de farklılığını gösterecek şekilde ulaşması amaçlamaktadır. TAB Modeli’nde öğrenme projesi içerisinde bireyin bilişsel gelişim sıçramasını sınırsızca yapmasına fırsat verilmektedir. Üstün yetenekli bireylerin, öğrenim programı içerisinde bilişsel gelişimde beceriye ulaşma süresi daha kısa olduğu bilinmektedir. Programda yer alan kazanımın geri dönütü pozitif olan üstün yetenekli bireyler, TAB Modeli ile sıçrama yaparak bir üst kazanıma yönlendirilmektedir. Hedef kazanımda bilişsel gelişimini tamamlayan bireyden ürün talebi ile dahilîğe ulaşması beklenmektedir. Bilişsel anlamda akranlarından farklı olan üstün yetenekli birey, duyuşsal ve psikomotor gelişiminde de desteklenmelidir. TAB Modeli uygulanması aşamasında eğitim liderinin önemi yadsınamaz. Eğitim liderinden tüm öğretim programına hakim olması, öğrenci takip etmesi ve gözlemlemesi ile doğru yönlendirmeye ulaşması beklenmektedir. İlkokul düzeyinde gerçekleşen uygulamalarda süreç dikkatlice incelenmiş ve raporlamalarda beklentinin üzerinde başarı sağlanmıştır. TAB Modeli ile bilgide sıçrama yapan üstün zekalı ve yetenekli bireylerin daha mutlu olduğu ve hayal güçlerinin yardımcıla farklılıklarını daha çok ön plana çıkarmaya çalıştıkları görülmüştür.

BİLDİRİLER

Bilim ve Sanat Merkezlerinin Amaç ve Görevleri Açısından Analizi (Nitel Bir Çalışma)

Doç. İ.Bakır Arabacı¹, Tülin Akgül²

1 Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

2 Milli Eğitim Bakanlığı

Ülkelerin gelişmelerinde, refah seviyelerinin artmasında özellikle insan kaynaklarının etkili olduğu bilinen bir gerçektir. Genel olarak toplumda insanların zekâ ve yeteneklerinin doğa ve davranış bilimlerinin birçok alanında olduğu gibi normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Toplum nüfusunun yaklaşık %95'ini normal zeka ve yeteneğe sahip insanlar oluştururken, %5'lik kısmını üstün zeka/yetenekliler ile engelli bireylerin oluşturduğu belirtilmektedir (Maryland, 1972). Özel eğitim gereksinimi bulunan bu bireylerin en az kısıtlayıcı ortamlarda eğitim görmeleri önem taşımaktadır. Üstün zekâ ve yetenekli öğrencilerin ülkelerin bilim ve sanat gelişimine büyük katkılar sağlayacağı söylenebilir. Bu öğrencilerin erken tanınması, akranlarından farklı, yeti ve yeteneklerinin geliştirilmesi için uygun eğitim almaları önem taşımaktadır. Üstün yetenek ve zekâyâ sahip bireylerin gereksinimlerine uygun eğitim alamamaları durumunda hem kendileri mutsuz olacak, hem de ülke adına büyük kayıplar yaşanabilecektir. Ülkemizde üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik ilk uygulamanın Osmanlı Devleti'nde Enderunla başladığı, Cumhuriyet döneminde de 1948 yılında Sanatçı İdil Biret, Suna Kan için oluşturulan ve üstün yeteneklilerin eğitimini yasal güvence altına alma konusunda bir düzenlemenin bulunduğu, daha sonra 1956'da 6660 sayılı yasa ile bu uygulamanın genişletildiği görülmektedir (Ataman, 1997, 1). 1996 yılında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü "İlköğretim Çağı Öğrencilerinin Özel Yeteneklerini Geliştirme Projesi" ni başlatmış, 25.01.2001 tarih ve 12648 Sayılı Karar ile "Milli Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi" oluşturulmuştur (Yeşilova 1997). Bu yönergeye göre BİLSEM'in özel yetenekli öğrencilerin yeteneklerini erken yaşlarda fark ederek geliştirmesi, bilimsel

düşünce, çalışma disiplini kazanmalarına katkı sağlaması, sorun çözme ve belirlenen ihtiyaçlara yönelik projeler geliştirmelerini amaçladığı vurgulanmaktadır. Yönerge hükümlerine göre okulöncesinden liseye kadar tüm okullarda öğrenim gören seçilmiş öğrencilere, örgün öğrenimleri dışındaki zamanlarda üç dönem halinde uyum, destek eğitimi, proje geliştirme gibi konularda yeti ve yeteneklerini geliştirici programlar sunulmaktadır. Üstün yetenek ve zekâya sahip öğrencilerin yeteneklerini fark etmeleri, yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim almaları sağlandığı belirtilmektedir. Bu programlarda görevlendirilecek öğretmenlerin seçiminin MEB tarafından hazırlanan özel kılavuz hükümleri çerçevesinde gerçekleştirileceği ifade edilmektedir (MEB, 2015). Yapılan bazı araştırmalarda BİLSEM'lerin fiziki ve teknolojik açıdan yeterli olmadığı, öğrenci tanılama sürecinde, veliler ile iletişimde ve öğretmen görevlendirmelerinde sorunların bulunduğu ortaya çıkmıştır. (Gökdere, Bacanak ve Çepni, 2004; Keskin, Samancı, Aydın, Kurnaz, 2013; Kurnaz, 2014). Bu araştırmalar nitel bir çalışma ile BİLSEM'in amaç ve görevlerinin derinlemesine analiz edilmesi gerekliliği kanısını güçlendirmiştir. Bu çalışma BİLSEM'in amaç ve görevlerinin yönetici ve öğretmen ve öğrencilerin görüşlerine göre irdelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma bulguları ve bulgulara yönelik önerilerin uygulayıcı ve araştırmacılara katkı sağlayacağı umulmaktadır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubunu Türkiye'nin doğusunda bir il (Elazığ), batısında bir il (Balıkesir) BİLSEM'de görev yapan yönetici, öğretmen ve öğrenciler oluşturacaktır.

BİLDİRİLER

Kodlama ve Robotik Eğitiminin Üstün Yetenekli Çocukların Eğitim Öğretimdeki Yaratıcı Deneyimlerine Etkisi

Umut Işık¹, Hakan Öncül²

1 Milli Eğitim Bakanlığı

2 Aydın Ticaret Borsası Bilim ve Sanat Merkezi

Sahip olduğu yetenek ve başarıyı bir veya birden fazla alanda gösteren, zaman içinde akranlarından farklı kavrama ve ilerleme gösteren, zihinsel becerilerini yaratıcılık ve merakla bütünleştiren öğrencilerin tespit edilmesi ve öğrencilerin eğitimi BİLSEM'lerde sağlanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Bilim Sanat Merkezlerinde eğitim gören üstün yetenekli öğrencilerin kodlama ve robotik eğitimine bakış açılarını belirlemek ve bu eğitimin öğrencilerin yaratıcı deneyimleriyle ilgili bir değerlendirme yapmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim öğretim yılı Aydın Ticaret Borsası Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim gören 24 üstün yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın modeli durum çalışması olup, bu bildiri kapsamında nitel veri toplama yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme formlarının analizi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak: "Robotik Öğrenci ile tanışma" formu, "Robotik kodluyorum 3 boyutlu düşünüyorum." ve "Robotik kodlamanın eğitime yansımaları" formları kullanılmıştır. Elde edilen veriler nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrenciler, derslerin içerisine aktarılan robotik kodlama eğitiminin ders içeriklerinin canlandırılmasında, algoritma oluştururken hikâyeleştirmeye ve oyun yazmaya, sanal ortamda yapılan modelleme çalışmalarının 3D modelleme / grafik tasarımı ve güncel teknolojileri tanıma konularına yardımcı olacağı konusunda görüş belirtmişlerdir.

BİLDİRİLER

Üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar üzerine bir araştırma

Ümmügülsüm Ünlü

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon Meslek Yüksekokulu,
Çocuk Gelişimi Programı*

Üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar hakkında literatürde çeşitli araştırmalar var. Bazı makalelerde, üstün zekâlı ve yetenekli çocuklar arasındaki farklar bildirilmiştir. Bu çocukların olumlu ve olumsuz özellikleri vardır. Bu çalışmanın amacı bu çocukların kıyaslanmasıdır.

BİLDİRİLER

7. Sınıf Üstün Yetenekli Öğrencilerin Orantısal Düşünme Becerilerinin İncelenmesi

Yasin Memiş¹, H. Bahadır Yanık², Osman Bağdat²

1 Emine-Emir Şahbaz Bilim ve Sanat Merkezi

2 Anadolu Üniversitesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

Orantısal düşünme becerisi, ortaokul öğrencilerinin eğitim hayatlarında sürekli başvuracakları kazanılması gerekli en önemli beceriler arasında gelmektedir. Gerek yoğunluk, hız gibi günlük hayatta sıkça kullandığımız kavramların gerekse eğitim, benzerlik, kesirler, olasılık gibi matematik kavramların temel taşları arasında orantısal düşünme becerisi bulunmaktadır. Orantısal düşünme becerisinin gelişimi için gerekli olan ilk adımlardan birisi bir problem durumunun orantısal ($y=mx$ ya da $y.x=m$) olup olmadığını kavrayabilmektedir. Bu kadar önemli bir kavram olarak karşımıza çıkan orantısal düşünmede sadece öğrencilerin değil öğretmen adaylarının, öğretmenlerin de sıklıkla hataya düştükleri görülmektedir. Yapılan çalışmalara bakıldığında ne yazık ki öğrencilerin orantısal durumlar ile orantısal olmayan durumları ayırt edemedikleri görülmektedir. Öğrenciler problem durumunu irdelemeden, kayıp değer problem türlerine benzer tüm sorulara orantısal yaklaşabilmektedir. Bu çalışmanın amacı üstün yetenekli öğrencilerin orantısal ve orantısal olmayan durumları ne ölçüde fark edebildiklerini incelemektir. Çalışma bir bilim sanat merkezinde eğitim gören 41 tane 7. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Öğrencilere orantısal 4, orantısal olmayan 6 açık uçlu soru sorulmuş ve verilen cevaplar incelenmiştir. Öğrencilerin orantısal durum gerektiren problemleri büyük oranda hatasız çözmelerine rağmen orantısal olmayan soru tiplerinde %11'den % 46'ya değişen oranlarda hata yaptıkları gözlenmiştir. Hatalar analiz edildiğinde orantısal olmayan soruların yaklaşık %95'i orantısal bir çözüm olan içler/dışlar çarpımı uygulanarak, muhakeme yapmadan, aşırı genelleme yapılarak çözüldüğü görülmüştür. Çalışma sonucunda, muhakeme beceri potansiyelleri yüksek kabul edilen üstün yetenekli öğrencilerin orantısal düşünme becerisi yönünden diğer öğrencilerin sıklıkla yaptıkları hataları yapabildikleri sonucuna varılmıştır.

BİLDİRİLER

5. Sınıf Üstün Yetenekli Öğrencilerin Çok Çözümlü Problemlerde Kullandıkları Stratejiler

Yasin Memiş¹, Osman Bağdat², H. Bahadır Yanık²

1 Emine-Emir Şahbaz Bilim ve Sanat Merkezi

2 Anadolu Üniversitesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

Bir probleme ilişkin farklı çözüm yolları ortaya koyabilmenin, matematiksel yaratıcılıkla yakından ilişkilendirildiği görülmektedir (Ervynck, 1991; Krutetskii, 1976; Polya, 1973, Silver, 1997; Leikin, 2013). Literatürde son yıllarda özellikle matematiksel yaratıcılığın çoklu çözüm gerektiren problemlerdeki performanslara dayalı olarak ölçüldüğü bazı çalışmalara rastlanmaktadır (örn. Leikin ve Lev, 2013; Levav-Waynberg ve Leikin, 2012). Çok çözümü problem, öğrencinin bir matematiksel problemi farklı yollardan çözmesini gerektiren görev olarak tanımlanmaktadır. Bir problem için üretilen çözümlerin farklı çözüm olarak nitelendirilebilmesi için (a) görevin içerdiği bazı matematiksel kavramların farklı gösterimi, (b) belirli bir alan içerisindeki matematiksel nesnelerin farklı özellikleri (tanım ya da teorem), (c) farklı alanlardaki matematiksel bir nesnenin farklı özelliklerini içermesi beklenmektedir (Leikin & Lev, 2013, s.185). Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin çok çözümü problemlere ilişkin kullandıkları farklı stratejileri ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çalışmaya bir Bilim Sanat Merkezi (BİLSEM) bünyesinde yer alan 23 tane 5. sınıf öğrencisi katılmıştır. Öğrencilere alan, çarpma ve oran konularını içeren üç adet problem yöneltilmiştir. Öğrencilerden problemleri mümkün olduğunca farklı yöntemler kullanarak çözmeleri istenmiştir. Problemlere ilişkin çözümler kullanılan stratejilere göre çözüm gruplarına ayrılmıştır. Çözüm grupları ana kategoriler ve bu ana kategorilerin alt kategorilerine göre sınıflandırılmıştır. Birim karelere ayrılmış bir yamuğun alanını bulmaya dayalı problemde öğrencilerin stratejileri 1) birim kareleri tek tek sayma, 2) şekli kare, dikdörtgen, üçgen gibi alanı bilinen parçalara ayırarak hesaplama, 3) şekle parça ekleyerek alanı bilinen şekillere tamamlama, 4) şekli parçalara ayırıp birleştirerek bilindik şekillere dönüştürme olmak üzere dört ana kategoride sınıflandırılmıştır. Çarpma probleminde öğrencilerin stratejileri 1) tek tek toplama, 2) standart çarpma algoritması kullanma,

3) sayılardan birini parçalayarak dağılma özelliğini kullanma, 4) sayılardan birini onluğa tamamlayarak dağılma özelliğini kullanma olmak üzere dört ana kategoriye ayrılmıştır. Oran probleminde ise öğrencilerin stratejileri 1) birimden yola çıkarak bütüne ulaşma, 2) kat ilişkisini kullanma, 3) içler-dışlar çarpımını kullanma olmak üzere üç ana kategoriye ayrılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar öğrencilerin problemlere ilişkin farklı çözüm yolları ortaya koymada genellikle başarılı olduklarını ortaya çıkarmıştır.

ULUSLARARASI ÖZEL YETENEKLİLER KONGRESİ

INTERNATIONAL CONGRESS FOR GIFTED AND TALENTED

yerüstühazineleri

ozyek.com

bilgi@ozyek.com

/ ozyekkongre

T.C.
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Yerüstü Hazinelerimizle “DİRİLİŞ”

7 - 8 - 9 NİSAN GRAND CEVAHİR HOTEL ve KONGRE MERKEZİ

YERÜSTÜ HAZİNELERİMİZLE
“DİRİLİŞ”

ULUSLARARASI ÖZEL YETENEKLİLER KONGRESİ
INTERNATIONAL CONGRESS FOR GIFTED AND TALENTED

